

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DREZDENKO NA LATA 2021-2027

PROJEKT – LUTY 2021

Opracowanie:

Urząd Miejski w Drezdenku

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Miejskiego oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY DREZDENKO 8

1.	Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	9
2.	Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	12
3.	Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	14
4.	Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	15
4.1.	<i>Ocena sytuacji Gminy .....</i>	<i>15</i>
4.2.	<i>Pożądane priorytety rozwojowe .....</i>	<i>16</i>
5.	Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	18

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY DREZDENKO 20

1.	Misja i wizja	21
2.	Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	22
3.	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Drezdenko oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	31
4.	Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.	34
6.	System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	38
7.	Ramy finansowe i źródła finansowania	39

ZAŁĄCZNIKI 40

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Drezdenko	41
Załącznik 2: Wzór ankiety	42
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna	82

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2027 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Gminie Drezdenko, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Ponadto wzięto również pod uwagę zapisy poprzedniej, nieaktualnej Strategii Rozwoju Gminy Drezdenko, obowiązującej do 2020 roku. Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Ważnym źródłem informacji byli członkowie **Zespołu Strategicznego**, w skład, którego wchodził reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej:

- Karolina Piotrowska - Burmistrz Gminy Drezdenko
- Mateusz Grzymałowski - Zastępca Burmistrza Gminy Drezdenko
- Małgorzata Andrzejczak – Zastępca kierownika referatu nieruchomości i gospodarki przestrzennej
- Jakub Bogusz - Członek Młodzieżowej Rady Miejskiej w Drezdenku
- Artur Czapla - Stanowisko ds. inwestycji referatu realizacji inwestycji i zamówień publicznych
- Radosław Dolata - Wiceprzewodniczący Komisji Spraw Społecznych, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Rady Miejskiej
- Michał Gonera - Członek Młodzieżowej Rady Miejskiej w Drezdenku
- Florian Jesiński – Członek Stowarzyszenia Cyklistów „Jednośląd”
- Wioletta Kantor - Kierownik OPS
- Urszula Kasper - Kierownik Referatu Oświaty
- Łukasz Kołwzan - Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej
- Maciej Kowal – Dyrektor Hali Sportowo - Rekreacyjnej
- Zbigniew Kubasik - Przewodniczący Rady Powiatu Strzelecko-Drezdeneckiego
- Jan Kuchowicz - Dyrektor Centrum Promocji Kultury
- Maciej Kudra – Członek Młodzieżowej Rady Miasta Gorzowa
- Alicja Krusińska - Członek Młodzieżowej Rady Miejskiej w Drezdenku
- Agata Kwiatkowska - Stanowisko ds. ochrony środowiska referatu gospodarki gminnej i ochrony środowiska
- Jan Lesiak - Komendant szczebu harcerskiego „Puszcza”
- Anna Ożminkowska – Stanowisko ds. realizacji środków pozabudżetowych referatu realizacji inwestycji i zamówień publicznych
- Wiesław Pietruszak – Wiceprzewodniczący Rady Seniorów
- Aleksandra Pietrzak - Stanowisko ds. realizacji środków pozabudżetowych referatu realizacji inwestycji i zamówień publicznych

- Błażej Rerus – Kierownik referatu organizacyjnego
- Wojciech Uciński - Stanowisko ds. budownictwa i planowania przestrzennego referatu nieruchomości i gospodarki przestrzennej
- Bartłomiej Więskowicz - Wiceprezes Uczniowskiego Klubu Sportowego DRAGON
- Adam Wojcieszak - Prezes Klubu Sportowego Lubuszanin

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z **Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania**:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego
- Klaudia Świrski - Młodszy Specjalista Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego
- Dominika Szulc - Młodszy Specjalista Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego
- Anna Przygodzka-Gacek – Socjolog, trener, konsultant.

Prace nad Strategią rozpoczęto w czerwcu 2020 roku, kiedy to Burmistrz Gminy Drezdenko podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas warsztatów strategicznych oraz badania ankietowego przeprowadzonego w dniach od 14 sierpnia do 19 września 2020 roku. Warsztaty z zespołem strategicznym przeprowadzone zostały metodą design thinking polegającym na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. Podczas warsztatów uczestnicy dyskutowali na temat edukacji, ochrony środowiska, społeczności, zdrowia, gospodarki, promocji, turystyki, kultury, infrastruktury, komunikacji, bezpieczeństwa – z punktu widzenia różnych grup społecznych (rodziców, młodzieży, seniorów, przedsiębiorców, rolników, inwestorów, turystów, pracowników Gminy). Podczas pracy w grupach zdefiniowano obszary problemowe, wskazano mocne strony Gminy oraz szanse na jej rozwój. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, z których wynikają cele strategiczne. Te z kolei zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Prace te zostały zrealizowane podczas drugich warsztatów z Zespołem Strategicznym.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzenia badań ankietowych i warsztatów strategicznych. Następnie projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Wielkopolskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378).

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027

Spotkanie robocze z przedstawicielami Gminy – 08.07.2020 r.

Powołanie Zespołu ds. Strategii

Warsztat I - Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej – 15.09.2020 r.

Analiza dokumentów

Badanie ankietowe - 14.08-19.09.2020 r.

Diagnoza potencjału

Wyznaczenie obszarów problemowych

Warsztat II - Opracowanie misji, wizji, celów i działań strategicznych - 08.12.2020 r.

Projekt dokumentu

Konsultacje społeczne

Opinia Zarządu Województwa

Uchwalenie Strategii

Wdrażanie Strategii

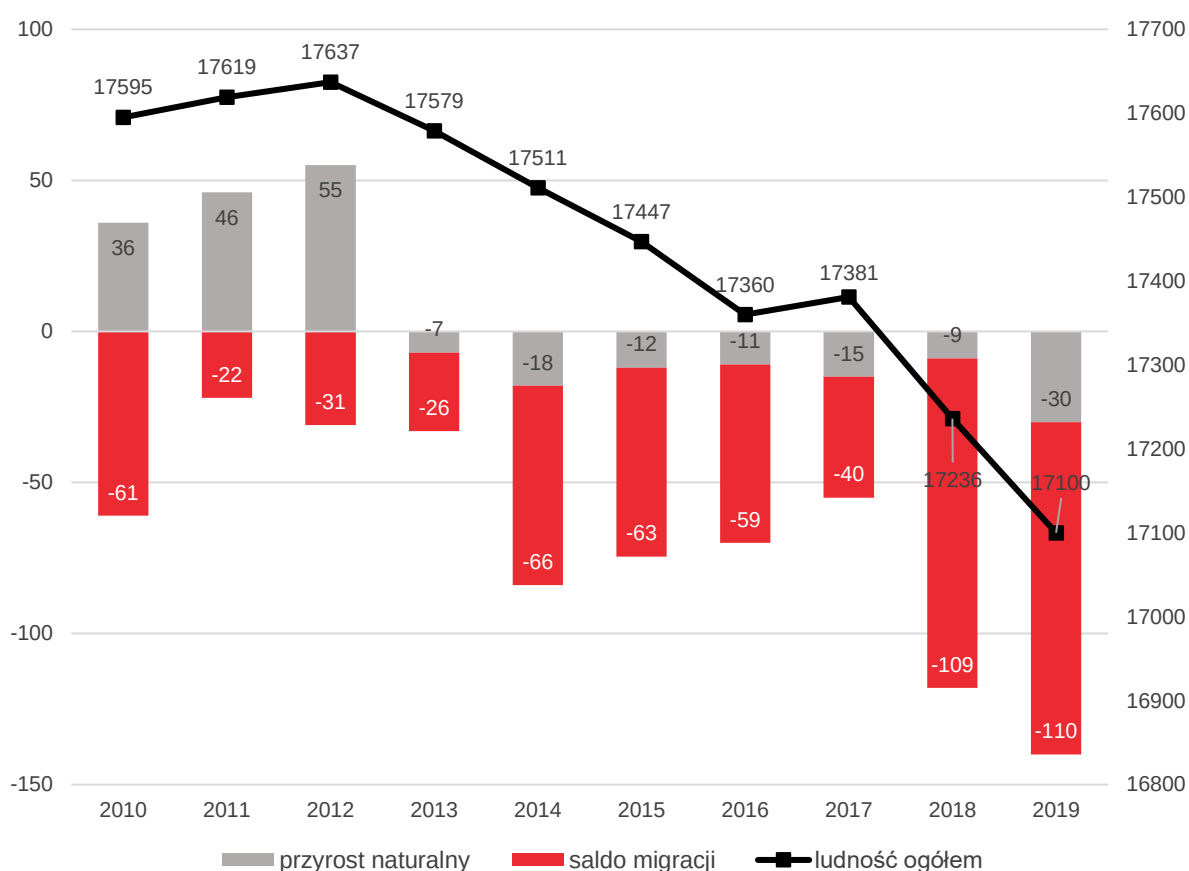
CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY
DREZDENKO

1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Drezdenko wynika, że w ostatnim okresie obserwowane są niekorzystne trendy demograficzne. Od 2012 roku zauważalny jest spadek liczby ludności, na który ma wpływ przede wszystkim ujemne i ciągle zmniejszające się saldo migracji, ale także pogarszająca się struktura demograficzna, która powoduje spadek przyrostu naturalnego ze względu na starzenie się społeczeństwa. Dynamika spadku liczby ludności w latach 2015-2018 wynosiła 99,5% i dotyczyła głównie części miejskiej. W 2019 roku, według danych GUS, liczba ludności wyniosła 17 100 mieszkańców. Porównując wskaźniki demograficzne Gminy Drezdenko na tle powiatu i województwa można wnioskować, że wskaźnik przyrostu naturalnego jest porównywalny do wymienionych jednostek, jednak ulega on pogarszaniu się, natomiast wskaźnik salda migracji jest znacznie niższy i wciąż dynamicznie spada. Powoduje to, że dynamika spadku liczby mieszkańców jest wyższa niż w Gminie Stare Kurowo i w Gminie Strzelce Krajeńskie, ale niższa niż w Gminie Zwierzyn i Dobiegniew będących w tym samym powiecie.

Rycina 1. Zmiany liczby ludności w Gminie Drezdenko w latach 2010-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W Gminie Drezdenko obserwuje się również znaczne starzenie się społeczeństwa. W 2018 roku wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego był na poziomie 26,5%. Pozytywnym elementem jest natomiast wysoka wartość wskaźnika mieszkańców w wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem), choć i on wykazuje stałą tendencję spadkową.

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym corocznie wzrasta. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, zauważalna jest tendencja wzrostu. Efektem tych zmian było przekształcenie struktury demograficznej, gdzie w 2016 roku liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przewyższała liczbę mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna skutkuje zmianą popytu na usługi publiczne: oświatę i wychowanie, opiekę nad osobami starszymi, usługi komunalne, kulturę i sport. W związku z różnicą liczby mieszkańców wymieniających się na rynku pracy (20-24 i 60-64) konieczne jest także przewidzenie i uwzględnienie w planach rozwojowych Gminy zmieniającej się podaży potencjałów w zakresie aktywności społecznej, rynku pracy i przedsiębiorczości oraz wpływów z podatków.

Władze Gminy dostrzegają konieczność podjęcia działań na rzecz świadomej polityki demograficznej, zwłaszcza przeciwdziałaniu negatywnym tendencjom migracyjnym poprzez działania w zakresie polityki społecznej i podniesienia jakości usług społecznych, które przełożą się na podniesienie jakości życia rodzin na terenie Gminy.

Poziom upowszechniania edukacji przedszkolnej na terenie Gminy jest stosunkowo wysoki (wyższy niż średnia dla gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego). Obserwuje się jego systematyczny wzrost. W 2018 roku wskaźnik wzrósł do 74,6%. Na terenie Gminy funkcjonuje 1 Publiczne Przedszkole i 1 Niepubliczne Przedszkole oraz utworzony w roku 2020 żłobek przeznaczony dla 60 dzieci. Ponadto przy każdej szkole podstawowej w Gminie znajduje się oddział przedszkolny (11 oddziałów).

Infrastruktura i baza dydaktyczna 11 szkół podstawowych na terenie Gminy, dla których samorząd jest organem prowadzącym jest zróżnicowana. Oferta i wyposażenie szkół w zakresie infrastruktury sportowej (boiska, sale do prowadzenia zajęć sportowych), jak i pracowni specjalistycznych, w tym komputerowych, infrastruktury świetlic i stołówek oraz szafek dla uczniów znacznie się różni. Zauważalne dysproporcje pomiędzy szkołami występują także w przypadku średniej wielkości oddziałów: od 4 uczniów w Szkole Podstawowej w Starych Bielicach do 21 w Szkole Podstawowej nr 1 im. J. Korczaka w Drezdenku.

Średnie wyniki uzyskiwane przez uczniów w egzaminach państwowych w szkołach w Gminie Drezdenko są, w zależności od roku, zbliżone do średnich wyników dla powiatu i województwa, jednak wyraźnie zauważalne są różnice w uzyskiwanych wynikach pomiędzy szkołami. W 2019 roku uczniowie osiągnęli wyższe wyniki z egzaminu ósmoklasisty od średniej dla powiatu z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego na poziomie podstawowym. Były one zbliżone do średniej wojewódzkiej. Najlepsze wyniki z języka polskiego i matematyki osiągnęła Szkoła Podstawowa nr 1 w Drezdenku, a z języka angielskiego Szkoła Podstawowa nr 3 w Drezdenku. Najgorsze wyniki z testu ósmoklasisty uzyskała Szkoła Podstawowa w Goszczanowie.

W latach 2015-2019 wystąpił stały wzrost wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie: od 20,44 mln w roku 2015 do 25,71 mln w roku 2019. Udział wydatków bieżących w ogólnych wydatkach oświatowych wynosił w tym czasie od 89,46% do nawet 99,7%, co oznacza niewielkie inwestycje w oświacie.

Bardzo istotne, z perspektywy możliwości rozwojowych oświaty w Gminie, zarówno w wymiarze infrastruktury, jak i poziomu kształcenia, jest poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę w Gminie. Wyraźny jest spadek poziomu pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych Gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2015 roku wskaźnik ten wynosił 53%, w 2016 – 50%, a w 2019 roku obniżył się do poziomu 47%. W 2019 roku Gmina Drezdenko dołożyła do wydatków na oświatę 13,7 mln zł.

Władze samorządowe przywiązują dużą wagę do podniesienia jakości życia mieszkańców, co wyraża się w trosce o działania związane z kulturą i szeroką ofertą społeczną. Skoncentrowane są one m.in. wokół Centrum Promocji Kultury oraz Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Ks. J. Tishnera. CPK zajmuje się organizacją imprez i edukacji artystycznej w porozumieniu z m.in. z Drezdeneckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Klubem Seniora „Drzeń”, szkołami podstawowymi, stowarzyszeniami i sołectwami. Na uwagę zasługują wyjątkowe wydarzenia takie jak Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej, kabarety, koncerty, spektakle teatralne czy projekcje filmowe. Z kolei działania podejmowane przez Bibliotekę to m.in. Powiatowy Konkurs Recytatorski, Drezdenecka Scena Literacka, Festiwal Literacki - Słowa na Puszczy, Weekendowy Szlak Naukowy- spotkania autorskie, wystawy itp.

Cennym obiektem kulturalnym Gminy jest Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. Franciszka Grasia w Drezdenku. Muzeum mieści się w budynku wpisanym do Rejestru Zabytów, niestety mocno zdegradowanym. W związku z tym powstała koncepcja na jego renowację. Okazjonalnie w muzeum odbywają się sesje, wykłady czy lekcje muzealne. Ośrodek ten jest jedynym w regionie posiadającym stałą ekspozycję przyrodniczą.

Administratorem terenów sportowych i rekreacyjnych w Gminie jest Hala Sportowo-Rehabilitacyjna w Drezdenku. W 2019 roku była ona organizatorem lub współorganizatorem wraz ze społecznością lokalną zawodów i turniejów sportowych m.in. Halowej Piłki Nożnej, Amatorskiej Ligii Tenisa Stołowego, Dnia Dziecka, Grand Prix „Szlakiem Puszczy” itp.

Mieszkańcy Gminy Drezdenko w zakresie podstawowej ochrony zdrowia mogą korzystać z usług świadczonych przez dwie publiczne przychodnie lekarskie, dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej oraz Szpital Powiatowy. Na terenie Gminy znajdują się pięć aptek. Stale zmniejsza się liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej. W związku z sytuacją demograficzną Gmina dostrzega również konieczność opracowania systemowych rozwiązań wsparcia seniorów, poprzez umożliwienie im korzystania z dodatkowej oferty aktywizującej społeczność, w tym z zajęć kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i usług opiekuńczych.

Świadczeniem pomocy społecznej osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej działający na terenie Gminy Drezdenko. Z ramienia OPS na terenie Gminy funkcjonuje 2 asystentów rodziny, którzy udzielają wsparcia rodzinom. Programy i projekty jakie zostały zrealizowane w Gminie to m.in.: opieka 75+, opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, prace społeczno-użyteczne, PAI - Program Aktywnej Integracji, projekt systemowy pt. Aktywna integracja "Powróć do pracy" itp. Ofertę społeczną dopełniają Centrum Integracji Społecznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na tle średnich wyników dla województwa i powiatu, Gmina Drezdenko charakteryzuje się wysokim poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Analiza wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców (dane za okres 2015-2019) pokazuje stopniowy wzrost, w 2019 roku wynosił on 6,5 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i był on o 1 wyższy od średniej dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego i taki sam jak średnia dla województwa lubuskiego. Według danych opublikowanych przez GUS na terenie Gminy Drezdenko (na koniec 2019 roku) w bazie REGON zarejestrowanych było 1 817 podmiotów gospodarczych. Stanowiło to 36,3% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego. Udział ten plasował Gminę Drezdenko na pierwszym miejscu wśród wszystkich gmin powiatu strzelecko-drezdeneckiego. W dalszej kolejności umiejscowiły się gminy: Strzelce Krajeńskie (1 731 podmiotów, 34,5%), Dobiegniew (780 podmiotów, 15,6%), Zwierzyn (351 podmiotów, 7 %) oraz Stare Kurowo (324 podmiotów, 6,47 %). Na terenie Gminy Drezdenko w ciągu ostatnich pięciu lat stale zmniejszała się liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W 2015 roku było to 1085 osób, natomiast w roku 2019 – 535 osób.

Wśród największych podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy wyróżnia się: Victaulic Polska Sp. z o.o., Sobex Sp. z o.o., Smurfit Kappa Polska Sp. z o.o., Holding Zremb Gorzów S.A., także PGNiG Sp. z o.o., która zarządza Kopalnią Ropy Naftowej i Gazu Ziarnowego Lubiatów. Ponadto Gmina Drezdenko należy do Kostrzyńsko - Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

W ramach działań prowadzących do podniesienia jakości powietrza na terenie Gminy Drezdenko w latach 2015-2019 udzielane były dofinansowania na zmianę systemu ogrzewania, zakup i montaż pompy ciepła lub kolektorów słonecznych, a także modernizację ogrzewania na proekologiczne. W tym okresie dofinansowanie otrzymało 55 wniosków, a wydatkowano łącznie kwotę 220 209 zł. Efektem programu jest likwidacja 68 pieców na opał stały (węgiel/drewno). Gmina również prowadzi edukację i promocję związaną z ochroną wody i powietrza (akcja sprzątania świata, plakaty). Realizuje również zadanie Demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Drezdenko w ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2019 – 2023.

Stan infrastruktury drogowej wymaga remontu i modernizacji. Gminne drogi publiczne mają długość 103,2 km, przy czym 25,53 km stanowiły drogi nieutwardzone. Poprawy jakości wymagają między innymi drogi wiejskie o nawierzchni asfaltowej, łączące poszczególne miejscowości.

Stopień rozwoju infrastruktury podstawowej był na porównywalnym poziomie co średnia dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego. Stopień zwodociągowania Gminy w 2018 roku wynosił 86,8% i był nieznacznie niższy niż średnia wyznaczona dla całego powiatu i województwa. Zaledwie 55,3% mieszkańców posiadało dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej i 56,7% do sieci gazowej (woj. lubuskie-52,8%, powiat strzelecko-drezdeński-25,8%). Modernizacji wymaga również oczyszczalnia ścieków działająca na terenie Gminy.

W latach 2015-2019 zarówno dochody, jak i wydatki Gminy wzrastały. W analizowanym okresie nadwyżka operacyjna (różnica między dochodami a wydatkami bieżącymi) wzrosła z poziomu 8,02 mln zł do 12,24 mln zł. Jest to korzystna sytuacja, ponieważ oznacza, że Gmina jest w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi oraz ma możliwości finansowe na prowadzenie nowych inwestycji lub spłatę wcześniejszego zadłużenia. Kwota długu najwyższą wartość osiągnęła w 2018 roku – 19 mln zł, jednak w 2019 roku spadła już do 16 mln zł.

W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tytułu udziału w podatku od nieruchomości, generujące w analizowanym okresie średnio 18,46 mln zł rocznie, podatek PIT – 10,2 mln zł i opłata eksploatacyjna – 2,6 mln zł. Z kolei wpływy z podatku CIT w analizowanym okresie wynosiły średnio 1,02 mln zł rocznie.

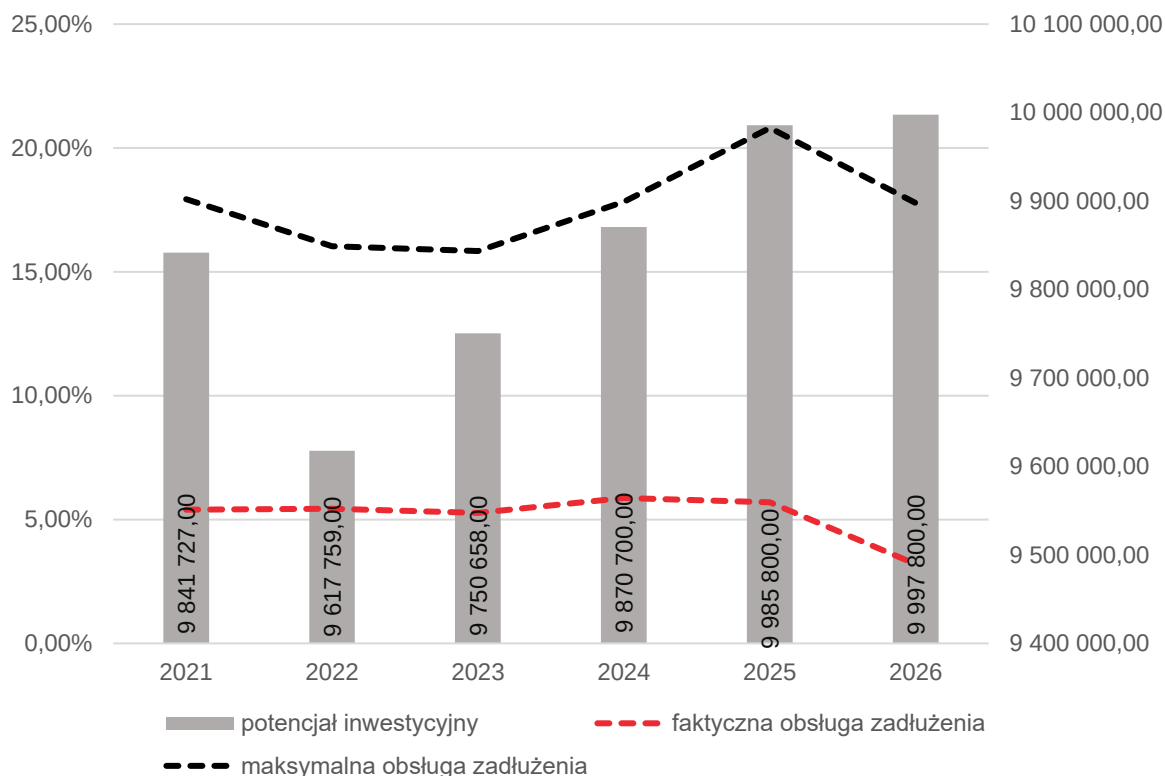
Potencjał finansowy Gminy w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych jest wyższy od rzeczywiście osiągniętych wpływów z tego tytułu. Wynika to z tego, że Gmina stosuje

niższe niż maksymalne stawki podatkowe, a także stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe. W efekcie w latach 2015-2019 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 6,4 mln zł (średnio 1,3 mln zł rocznie), a z tytułu podatku od środków transportowych 1,2 mln zł (średnio 0,25 mln zł rocznie).

Kształtowanie się budżetu Gminy w ubiegłych latach przekłada się również na jej przyszły potencjał inwestycyjny oraz zdolność do obsługi nowych zobowiązań. Zgodnie z projektem uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Drezdenko na lata 2021-2026 kształt wskaźnika obsługi zadłużenia pozwala na przyszłą obsługę dodatkowych zobowiązań.

Rycina 2. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Drezdenko na lata 2021-2026

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Drezdenko na lata 2021-2026.

Na podstawie powyższego projektu uchwały, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2026 wyniesie około 59 mln zł.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Dla możliwości rozwojowych Gminy Drezdenko kluczowe znaczenie ma jej położenie i skomunikowanie z gminami sąsiednimi oraz dostęp do dróg ekspresowych i autostrady. Gmina oddalona jest od dróg szybkiego ruchu: autostrady (najbliższy węzeł na A2: Jordanowo, ok. 80 km) i dróg ekspresowych (ok. 40 km). Na terenie Gminy znajduje się dworzec kolejowy (stacja Nowe Drezdenko), który stanowi połączenie na linii kolejowej Krzyż Wielkopolski – Gorzów Wielkopolski. Położenie miasta Drezdenko w sąsiedztwie linii kolejowej łączącej Krzyż Wielkopolski z Kostrzynem nad Odrą daje możliwość połączenia z Berlinem, a bliskość węzła kolejowego w Krzyżu Wielkopolskim z nieomal wszystkimi miejscowościami w kraju. Dodatkowo w Gminie Drezdenko usługi transportowe dla ludności świadczone są przez PKS.

Przez teren Gminy przebiegają drogi wojewódzkie: 154, 156, 157, 158, 160, 164, 170, 174, 176, 181, a także linia kolejowa. Połączenia z siedzibą powiatu (DW 156) i jedną ze stolic województwa Gorzów Wielkopolski (DW 158 lub DW 156 i DK 22) umożliwiają traktowanie tych lokalizacji jako potencjalnych miejsc nauki, zatrudnienia, zaspokojenie potrzeb kulturalnych i zdrowotnych dla mieszkańców. Szansą dla poprawy dostępności komunikacyjnej i ograniczenia ruchu samochodowego w mieście jest budowa obwodnicy.

Połączenia z siedzibą powiatu (DW 156) i jedną ze stolic województwa- Gorzów Wielkopolski (DW 158 lub DW 156 i DK 22) umożliwiają traktowanie tych lokalizacji jako potencjalnych miejsc nauki, zatrudnienia, zaspokojenie potrzeb kulturalnych i zdrowotnych dla mieszkańców.

Położenie Gminy wzbogacają walory przyrodnicze i krajobrazowe. Na jej terenie znajdują się lasy Puszczy Drawskiej, Puszcza Notecka oraz rzeka Noteć. Na obszarze Gminy znajduje się: 6 rezerwatów przyrody, 1 zespół przyrodniczo – krajobrazowy, 3 obszary chronionego krajobrazu, 6 obszarów Natura 2000, 21 użytków ekologicznych oraz 35 pomników przyrody.

Na terenie Gminy znajdują się 2 kąpieliska: „Plaża Lubiewo” i „Plaża Zagórze” znajdujące się na jeziorze Łubowo. Oba kąpieliska czynne są w okresie wakacyjnym. Przy niewielkiej plaży w Zagórze zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne i domki letniskowe, odbywają się tutaj obozy harcerskie. Z kolei plaża w Lubiewie cechuje się wysokimi walorami estetycznymi i nowoczesną infrastrukturą turystyczną. Oprócz tego na terenie Gminy znajdują się miejsca okazjonalne wykorzystywane do kąpieli m. in. na jeziorach Łubowo, Źródlanym czy Lubowo. W Gminie znajdują się również ścieżki edukacyjne, ścieżki Nordic Walking oraz ścieżki rowerowe.

Najważniejszym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drezdenko zostało przyjęte uchwałą nr LIII/472/2017 Rady Miejskiej w Drezdenku z dnia 29 listopada 2017 r. Z kolei aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Tereny Gminy Drezdenko wg. obecnie sporządzanej oceny aktualności studium i MPZP stopień pokrycia planami wynosi 8,7% . Dotyczą one przede wszystkim terenów zabudowy mieszkaniowej, a także terenów usługowych, produkcyjnych, rolniczych i rekreacyjnych. Niski stopień pokrycia terenu Gminy planami miejscowymi i realizowanie polityki przestrzennej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy utrudnia prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, ogranicza możliwość planowania wieloletniego w obszarze inwestycji w infrastrukturę podstawową, stwarza ryzyko przypadkowych i rozproszonych inwestycji, nie zawsze zgodnych z ładem przestrzennym.

W 2017 roku przyjęty został Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Drezdenko na lata 2016-2022. Do obszarów objętych rewitalizacją objęto – Obszar II Miasta Drezdenka, który zamieszkuje 4 263 osób, co stanowi 24,6% ludności gminy Drezdenko. Tereny obszaru rewitalizacji obejmują 129,1 ha i stanowią tym samym 0,3% powierzchni całej gminy.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Drezdenko przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w dniach od 14 sierpnia 2020 roku do 19 września 2020 roku.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie zebrano 349 ankiet, z których największą część respondentów stanowiły kobiety (60,5%). Pod względem wieku mieszkańców, najwięcej z nich było w przedziale 26-35 lat (30,09%) oraz w przedziale 36-45 lat (30,09%), a 64,8% wszystkich respondentów było osobami pracującymi. Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W Gminie Drezdenko w skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,1), z kolei najgorzej infrastrukturę techniczną (średnia ocena wynosiła 2,37). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,53 do 2,8. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,73 (nieco poniżej średniej)

Rycina 3. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Tabela poniżej przedstawia najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych w poszczególnych obszarach. Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów została oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży (1,79) oraz stan dróg (1,8). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem z połączeniami komunikacyjnymi z innymi gminami i miastami, funkcjonowanie transportu zbiorowego oraz infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.), świadomość ekologiczną mieszkańców, bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych, małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.), ofertę spędzania wolnego czasu, odnawialne źródła energii na terenie Gminy, możliwość uzyskania zatrudnienia, warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej, konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji, efektywność zagospodarowania przestrzeni oraz jakość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Powyższe elementy uzyskały średnią ocenę poniżej 2,5, co oznacza, że mieszkańcy mają w stosunku do nich złą i bardzo złą opinię.

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej oceniane	Najgorzej oceniane
Społeczeństwo	Wsparcie osób starszych oferowane przez Gminę (DPS, Klub Seniora)	Dostęp do opieki medycznej
Gospodarka	Dostępność usług na terenie Gminy (np. Sklepy, banki, apteki)	Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i Miastami
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego w Gminie	Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)
Infrastruktura techniczna	Dostęp do Internetu w Gminie	Stan dróg w Gminie
Turystyka i rekreacja	Atrakcyjność turystyczną Gminy	Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	Działalność świetlic wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobył dostęp do usług, walory środowiska przyrodniczego oraz dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej, atrakcyjność turystyczna, działalność domu kultury i biblioteki, dostęp do edukacji przedszkolnej, jakość powietrza, jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne), wsparcie osób starszych oferowane przez Gminę, wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych oraz jakość infrastruktury przedszkolnej (powyższe obszary zdobyły ocenę powyżej 3,0).

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się poprawa infrastruktury drogowej (15%), następnie rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych (10%), budowa obwodnicy (9%), budowa i modernizacja sieci wodociągowej (5%), poprawa dostępu do usług medycznych (4,7%) oraz dostęp do miejsc pracy dla specjalistów (4,5%). Najmniej priorytetowa według mieszkańców jest aktywizacja osób starszych, stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, promocja Gminy, zwiększenie dostępności przedszkoli, rozwój sieci gazowej oraz podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych.

Ostatnim pytaniem zadany w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką Gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców Gminy. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na turystykę, agroturystykę, rekreację nad Notecią, czystość środowiska, zieleń miejską, ekologię, wieżę ciśnień, starówkę miasta, jeziora oraz lasy, Stadion Miejski, Plac Wileński.

Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców wskazują, że kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji obszary to:

- 1) infrastruktura techniczna,
- 2) ochrona środowiska,
- 3) usługi społeczne,
- 4) turystyka i oferta spędzania czasu wolnego

Zdaniem mieszkańców najważniejszym elementem, który poprawi jakość życia w Gminie jest rozwój infrastruktury technicznej, w tym dróg, ścieżek pieszo-rowerowych, a także zapewnienie dostępu do usług społecznych. Podstawą do tworzenia warunków dla rozwoju turystyki i rekreacji, powinna być natomiast poprawa stanu środowiska przyrodniczego oraz jakości infrastruktury turystycznej (odnawialne źródła energii, poprawa czystości powietrza czy też tereny wzdłuż rzeki Noteć).

Rycina 4. Główne priorytety rozwoju Gminy Drezdenko według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z opisu charakterystyki Gminy;
- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Gminy oraz ze źródeł zewnętrznych;
- 3) wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 14 sierpnia do 19 września 2020 roku;
- 4) warsztaty strategiczne, które odbyły się w dniu 15 sierpnia 2020 roku.

Analizę SWOT dla Gminy Drezdenko przedstawia poniższe zestawienie.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• drogi wojewódzkie na terenie Gminy • dogodne połączenie z m. Gorzów Wielkopolski, Słupsk, Koszalin, Gdańsk, Poznań • bliskość drogi krajowej nr 22 • transport kolejowy na terenie Gminy • duża liczba jezior • wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe • zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych • wysoka samodzielność finansowa • funkcjonujące liceum, technikum i szkoła branżowa na terenie Gminy • współpraca z powiatem w zakresie tworzenia szkół branżowych i klas profilowanych • nowopowstały żłobek z miejscami dla 60 dzieci • duża liczba organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy • Młodzieżowa Rada Miejska • Miejska Rada Seniorów • współpraca z miastami partnerskimi Worth i Winsen • Lokalny Program Rewitalizacji Gminy przyjęty na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji • rosnąca liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON • PSZOK na terenie Gminy • wysoki stopień recyklingu odpadów komunalnych • wysoki procent gazyfikacji Gminy • funkcjonujące Centrum Integracji Społecznej i Środowiskowy Dom Samopomocy na terenie Gminy • spadająca liczba beneficjentów pomocy społecznej • duża liczba OSP • monitoring na terenie Gminy	• wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi • ujemne saldo migracji • malejący udział osób w wieku kreatywnym w ogóle społeczeństwa • niski udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej • niewystarczająca ilość miejsc do zabudowy w miejscowości Drezdenko • rozproszona sieć szkół • słabo rozwinięta baza dydaktyczna szkół wiejskich (brak obiektów sportowych, brak klas profilowanych, brak szafek dla uczniów, brak świetlic, brak gabinetu pielęgniarki, mała liczba, komputerów, tablic interaktywnych i projektorów) • pracowanie technicznie niedostosowane do nowych technologii informatycznych • mała liczba uczniów w szkołach wiejskich • brak skomunikowania PKP z innymi gminami • brak transportu zbiorowego na terenie Gminy • niska jakość dróg, konieczny remont i rozbudowa • brak spójnej sieci ścieżek pieszo-rowerowych • mała liczba parkingów/miejsc parkingowych • przestarzała infrastruktura oświetleniowa • niemożliwość zrealizowania niektórych przedsięwzięć ze względu na obszary chronione • niski udział odpadów segregowanych • zaniedbane rowy melioracyjne • wysoki wskaźnik beneficjentów pomocy społecznej • bardzo długi okres oczekiwania na mieszkanie komunalne • brak miejsc spotkań dla młodzieży

- wysoki wskaźnik wykrywalności przestępstw - występowanie miejsc rekreacyjnych i turystycznych (gospodarstwa agroturystyczne, szlak kajakowy, szlaki leśne, ścieżki pieszo-rowerowe) - prężnie działające instytucje kulturalne: Centrum Promocji Kultury, Biblioteka - ośrodek kultury i ośrodek sportu na terenie Gminy - duża liczba świetlic wiejskich - duża aktywność sportowa mieszkańców - duża liczba zajęć dla seniorów - duża liczba odbywających się wydarzeń sportowych i kulturalnych - Mistrzostwa Polski w Kickboxingu odbywające się na terenie Gminy	- niewystarczająca baza sportowa w stosunku do potrzeb - wymagający remontu stadion miejski - brak wypracowanej indywidualnej marki systemu identyfikacji wizualnej
SZANSE	ZAGROŻENIA
- położenie Gminy na terenie zaklasyfikowanym jako obszar przygraniczny - położenie Gminy na terenie zaklasyfikowanym do obszaru kompleksu gospodarki turystycznej i edukacyjnej Odra-Warta-Noteć-Drawa - przynależność do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej - przynależność Gminy do związków i stowarzyszeń międzygminnych, których celem są działania na rzecz rozwoju regionu - funkcjonowanie kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego na terenie Gminy - dofinansowania zewnętrzne wspierające rozwój OZE (program „Czyste powietrze”) i wymianę pieców - rozbudowa sieci gazowej, kanalizacyjnej, wodociągowej	- zaklasyfikowanie jako obszar o najniższym poziomie rozwoju Gminy i dostępu do dóbr w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego - zaklasyfikowanie jako obszar o najniższym poziomie dostępu do dóbr - niski poziom pokrycia MZPZ - położenie na obszarze objętym występowaniem suszy - niechęć mieszkańców do korzystania z odnawialnych źródeł energii/obawa przed szkodliwym oddziaływaniem fotowoltaiki wynikająca z braku edukacji z tym zakresie - wystąpienie ryzyka powodziowego na obszarach położonych na południe od koryta rzeki Noteć - możliwość wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień - spadek liczby mieszkańców - szkolne budynki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków, co stwarza problemy z ich modernizacją - niska edukacja społeczeństwa pod względem ochrony środowiska - kryzys finansowy związany z epidemią COVID-19

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY DREZDENKO

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Z kolei wizja to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Drezdenko w perspektywie strategicznej – do 2027 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Drezdenko brzmi:

Gmina Drezdenko zapewnia spokojne, komfortowe i stabilne warunki do życia.

Z kolei wizja brzmi:

Drezdenko to Gmina, w której rozwój przemysłu oraz usług lokalnych odbywa się z poszanowaniem walorów przyrodniczych. Komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców harmonizuje z otwartością na rozwój turystyki i aktywności sportowych.

Najważniejszą wartością dla rozwoju Gminy Drezdenko jest stworzenie atrakcyjnej, otwartej i zadbanej przestrzeni do zamieszkania i rozwoju turystyki. Cel ten będzie osiągnięty poprzez rozwój infrastruktury turystycznej oraz zapewnienie wysokiej jakości życia dla mieszkańców zarówno obecnych, jak i potencjalnych. Ważne jest zapewnienie miejsc pracy, które będą odpowiadały potrzebom społeczeństwa.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Drezdenko, jej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne, którymi są:

- CEL I: Rozwój gospodarczy Gminy Drezdenko z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.**
- CEL II: Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców.**
- CEL III: Poprawa atrakcyjności Gminy dzięki turystyce i zróżnicowanym formom spędzania czasu wolnego.**

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:		
CEL I: Rozwój gospodarczy Gminy Drezdenko z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.	CEL II: Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców.	CEL III: Poprawa atrakcyjności Gminy dzięki turystyce i zróżnicowanym formom spędzania czasu wolnego.
CELE OPERACYJNE:		
1.1. Poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej	2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	3.1. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego
1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu	2.2. Poprawa dostępu do usług medycznych	3.2. Rozwój bazy turystycznej
1.3. Spójny rozwój przestrzenny	2.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu	3.3. Zaangażowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w życiu Gminy
1.4. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy	2.4. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	3.4. Promocja Gminy

Cele strategiczne Gminy Drezdenko odwzorowują obszary rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

CEL STRATEGICZNY I: Rozwój gospodarczy Gminy Drezdenko z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

1.1. Poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej

1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu

1.3. Spójny rozwój przestrzenny

1.4. Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy

Cel I zakłada, że rozwój gospodarczy Gminy powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi i wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku. Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma również układ komunikacyjny i powiązania drogowe z większymi miastami, a jakość i stan infrastruktury technicznej wpływa z kolei na bezpieczeństwo i komfort zamieszkania. Z tego względu cel I zakłada działania w zakresie poprawy jakości infrastruktury drogowej, ochrony środowiska, w tym rozbudowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, poprawy jakości powietrza atmosferycznego m.in. poprzez rozwój alternatywnych źródeł energii, a także spójny rozwój przestrzenny poprzez sukcesywne sporządzanie, bądź zmianę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wypracowanie spójnych standardów urbanistycznych które uporządkują przestrzeń Gminy.

Powyższe cele operacyjne stanowić będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY DREZDENKO Z POSZANOWANIEM ZASAD ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej	- dokończenie budowy obwodnicy Drezdenka (etap III i IV) - poprawa stanu dróg lokalnych i wojewódzkich - budowa nowych dróg lokalnych - rozbudowa ścieżek rowerowych	- poprawa jakości dróg gminnych wraz z rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą - zmniejszenie natężenia ruchu drogowego na terenie Miasta (w szczególności samochody ciężarowe i TIR-y) - zwiększenie rowerowej aktywności sportowej mieszkańców Gminy - zwiększenie stopnia rowerowego skomunikowania Gminy	- długość rozbudowanych dróg lokalnych (km) - długość wyremontowanych dróg wojewódzkich (km) - liczba przeprowadzonych działań dotyczących budowy obwodnicy (szt.) - długość utworzonych sieci ścieżek i szlaków rowerowych (km)
1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego i przeciwdziałanie	rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody	poprawa organizacji systemu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Gminy	- długość rozbudowanej sieci wodociągowej (km) - długość rozbudowy sieci gazowej (km)

skutkom zmian klimatu	• realizacja gminnego programu udzielania dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła • rozbudowa sieci gazowej, w szczególności w miejscowościach Osów i Trzebiecz • edukacja ekologiczna mieszkańców z każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska • stopniowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej • promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii w Gminie • stworzenie koncepcji współpracy z inwestorami w celu możliwości budowy alternatywnych źródeł energii • budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych • zwiększenie ilości terenów zielonych poprzez tworzenie skwe-rów	• regularne kontrole jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych • zwiększenie liczby gospodarstw domowych ogrzewanych ekologicznymi źródłami ciepła • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami • zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz ich promocja wśród mieszkańców • zwiększenie ilości pojazdów elektrycznych jako alternatywa dla pojazdów spalinowych • ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków do powietrza na terenie Miasta • poprawa retencja wody oraz jakości wód powierzchniowych i podziemnych • poprawa jakości powietrza atmosferycznego	• kwota udzielonych dotacji na wymianę pieców (zł) • liczba przeprowadzonych warsztatów w zakresie ekologii (szt.) • liczba ztermomodernizowanych budynków (szt.) • liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE (szt.) • liczba przeprowadzonych spotkań z inwestorami w zakresie OZE (szt.) • liczba powstałych stacji ładowania pojazdów (szt.) • powierzchnia nowo stworzonych terenów zielonych (m²)

1.3. Spójny rozwój przestrzenny	• sukcesywne sporządzanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Gminy • opracowanie wewnętrznego dokumentu określającego standardy urbanistyczne w Gminie • podjęcie uchwały krajobrazowej • stworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji, który będzie uwzględniał w szczególności rewitalizację wieży ciśnień oraz rewitalizację starówki miasta Drezdenko • likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej dla osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością	• rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego • ochrona krajobrazu i poprawa estetyki Gminy poprzez stosowanie jednolitych standardów urbanistycznych • przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i uzupełnienie jej o nowe funkcje • ochrona krajobrazu i poprawa estetyki Gminy poprzez stosowanie jednolitych standardów urbanistycznych • zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach	• liczba nowych MPZP (szt.) • stopień realizacji opracowania standardów urbanistycznych (%) • liczba zrewitalizowanych obiektów (szt.) • stopień opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji (%) • stopień realizacji opracowania uchwały krajobrazowej (%) • liczba budynków dostępnych dla grupy (szt.)
1.4. Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy	• rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy • rozbudowa monitoringu miejskiego na terenie Gminy • realizacji koncepcji ochrony miasta przed powodzią • sukcesywna wymiana taboru i sprzętu strażackiego	• poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę oświetlenia • stała kontrola dróg i kluczowych miejsc na terenie Gminy poprzez punkty monitoringu miejskiego • poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę sygnalizacji świetlnej • poprawa bezpieczeństwa powodziowego przy Noteci • poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego	• liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.) • liczba powstałych punktów monitoringu (szt.) • liczba podjętych działań przeciwpowodziowych (szt.) • liczba zakupionego sprzętu strażackiego (szt.)

CEL STRATEGICZNY II: ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH DOSTOSOWANYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW.

- 2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości**
- 2.2. Poprawa dostępu do usług medycznych**
- 2.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu**
- 2.4. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi**

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój oferty edukacyjnej, lokalnej przedsiębiorczości, poprawa dostępu do usług medycznych i innych usług społecznych. W Gminie Drezdenko, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i przewyższa już liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Poprawę jakości usług społecznych powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Cel strategiczny II zakłada zatem działania w zakresie zapewnienia wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY II: ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH DOSTOSOWANYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW.			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	• stworzenie certyfikatu lokalnego produktu/ przedsiębiorcy • stworzenie miejsca handlu (targowisko, rynek) • wypracowanie systemu wsparcia przedsiębiorców (ulgi podatkowe) • rozwój współpracy publiczno-prywatnej	• zwiększenie liczby nowych przedsiębiorców • opracowanie spójnego programu (systemu) ulg i zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców i osób prowadzących własną działalność gospodarczą • aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych) • spadek bezrobocia wśród mieszkańców, • zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy	• liczba certyfikowanych produktów (szt.) • liczba osób korzystających z nowego targowiska (szt.) • liczba przedsiębiorców korzystających z ulg lub z terenów inwestycyjnych (szt.) • liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (szt.)

2.2. Poprawa dostępu do usług medycznych	• zwiększenie liczby programów profilaktycznych	• zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych dzięki wcześniejszemu wykryciu chorób w ramach badań profilaktycznych	• liczba zrealizowanych programów profilaktycznych (szt.) • liczba mieszkańców biorących udział w programach prozdrowotnych (szt.)
2.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu	• rozwój mieszkalnictwa oraz budowa centr opiekuńczo-mieszkalnych • rozwój bazy mieszkań chronionych, interwencyjnych • zwiększenie działań dot. pomocy dla osób bezdomnych w postaci ogrzewalni, łazni, stołówki • dostosowanie lokali mieszkalnych będących w zasobach gminy do podstawowych potrzeb • promowanie wolontariatu	• poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością • zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób • przeciwdziałanie bezdomności, w tym zmniejszenie osób zagrożonych bezdomnością • przygotowanie ludzi do życia w społeczeństwie przez uwrażliwienie ich na potrzeby otoczenia	• liczba wybudowanych centr opiekuńczo-mieszkalnych (szt.) • liczba utworzonych mieszkań komunalnych i socjalnych (szt.) • liczba działań podjętych, aby zapobiec bezdomności (szt.) • liczba wyremontowanych mieszkań (szt.) • liczba wolontariuszy na terenie Gminy (os.)
2.4. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	• modernizacja przestrzeni szkolnych (w szczególności poprawa bazy dydaktycznej, wyposażenia i estetyki sal lekcyjnych oraz zakup dywanów dźwiękoszczelnych) • poprawa wyposażenia przedszkoli, • rozwój i wsparcie w postaci doradztwa zawodowego dla uczniów szkół podstawowych	• poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach • rozwój szkolnictwa zawodowego na terenie Gminy	• liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.) • liczba zakupionych pomocy dydaktycznych w przedszkolach (szt.) • liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego (os.)

CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI GMINY DZIĘKI TURYSTYCE I ZRÓŻNICOWANYM FORMOM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO

3.1. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego

3.2. Rozwój bazy turystycznej

3.3. Zaangażowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w życiu Gminy

3.4. Promocja Gminy

W oparciu o obecne zasoby Gminy Drezdenko, cel strategiczny III zakłada rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w Gminie, aktywizację społeczną dzieci, młodzieży i seniorów, a także budowę oferty turystycznej w oparciu o infrastrukturę turystyczną, formy aktywności ruchowej oraz organizację wydarzeń kulturowych. Działania te mają na celu poprawę atrakcyjności Gminy do życia i zamieszkania. Są one również nieodłącznym elementem kształtowania postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego. Założenia zakładają również współdziałanie Gminy z różnymi społecznościami lokalnymi – stowarzyszeniami, związkami międzygminnymi i gminami partnerskimi. Jednocześnie zakłada się realizację projektów, które przyczynią się do promocji Gminy, co zwiększy atrakcyjność Gminy do rekreacji i wypoczynku.

Powyższe cele operacyjne stanowią podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI GMINY DZIĘKI TURYSTYCE I ZRÓŻNICOWANYM FORMOM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO			
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego	- wsparcie oraz nawiązanie współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju kultury i sportu w Gminie - modernizacja stadionu miejskiego - rozbudowa Centrum Promocji i Kultury - rozbudowa i modernizacja pozostałej bazy sportowej	- kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży - zwiększenie uczestnictwa w rekreacji mieszkańców Gminy - budowanie relacji międzyludzkich, w konsekwencji kapitału społecznego i tożsamości lokalnej - poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego - mieszkańców Gminy o charakterze sportowo-rekreacyjnym, a w konsekwencji podniesienie jakości życia,	- liczba nowych i modernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.) - liczba nawiązanych współprac z Stowarzyszeniami - procentowy wzrost liczby uczestników korzystających z CPiK (%)

		dzięki poprawie kondycji psycho-fizycznej oraz wzmacnianiu więzi społecznych	
3.2. Rozwój bazy turystycznej	• rozbudowa i wykorzystanie zasobów wodnych Gminy np. budowa pomostów, plaż, kajaki, rowerki wodne, stancje do sportów wodnych • rozwój infrastruktury rekreacyjnej (stancje techniczne, wiaty) • rozwój agroturystyki • renowacja Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej • renowacja Wieży Ciśnień • lepsze wykorzystanie potencjału zabytków Gminy poprzez ich promocję i rewitalizację	• zwiększenie świadomości walorów turystycznych i rekreacyjnych wśród mieszkańców Gminy, odwiedzających jednodniowych i turystów • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną Gminy • poprawa stanu zabytków • poprawa oferty turystycznej i rekreacyjnej Gminy • zwiększenie atrakcyjności turystycznej (rekreacyjnej) Gminy	• stopień wykorzystania zasobów wodnych (%) • stopień rozwoju infrastruktury rekreacyjnej (%) • liczba gospodarstw agroturystycznych (szt.) • stopień zmodernizowania muzeum (%) • stopień zmodernizowania wieży (%) • liczba zrewitalizowanych zabytków (szt.)
3.3. Zaangażowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w życiu Gminy	• stworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych • promocja i organizacja konkursów dla mieszkańców • włączenie różnych grup społecznych do realizacji wspólnych projektów dedykowanych dla danej grupy (np. młodzież, seniorzy)	• dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej • integracja osób, możliwość spędzania czasu wolnego z osobami o podobnym wieku i zainteresowaniach • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego • wśród mieszkańców o charakterze kulturowym, mające wpływ na świadomość dziedzictwa kulturowego, skutkujące wzmacnianiem więzi i „lokalnym patriotyzmem”	• liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), • liczba zrealizowanych projektów (szt.)

3.4. Promocja Gminy	• promocja Gminy na targach gospodarczych • wykreowanie jednego unikatowego wydarzenia stanowiącego markę/ikonę Gminy • stworzenie ścieżki edukacyjno - promocyjnej z wykorzystaniem lokalnych produktów • organizacja wydarzeń sportowo-kulturalnych dla wspólnoty ponadgminnej w oparciu o zmodernizowaną infrastrukturę	• zwiększenie świadomości walorów turystycznych • zwiększenie świadomości mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnych produktów	• stopień wykreowanego wydarzenia (%) • liczba podjętych działań promocyjnych (szt.) • liczba zorganizowanych wydarzeń sportowo-kulturalnych (szt.)

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Drezdenko oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Do elementów występujących w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy Drezdenko można zaliczyć: duże zwarte kompleksy leśne wraz z jeziorami zajmujące północną i południową część Gminy, dolinę rzeki Noteci z przyległymi terenami położoną w centralnym i południowo-zachodnim obszarze, miasto Drezdenko zlokalizowane w centralnej części Gminy, a także pozostałe ośrodki zurbanizowane rozsiane w granicach administracyjnych Gminy w sposób nieregularny, przy czym większe skupiska zabudowy występują w centralnej i południowo-zachodniej części Gminy (Gościm, Trzebicze, Goszczanowo, Niegosław). Tereny rolnicze, czyli obszary produkcji rolnej umiejscowione są w sąsiedztwie rzeki i na obszarach morenowych. Krajobraz jaki dominuje na tym terenie to przede wszystkim pola, łąki i pastwiska wzbogacone skupiskami zadrzewień śródpolnych, stanowiących najczęściej otulinę niewielkich cieków wodnych bądź rowów melioracyjnych.

Typ zagospodarowania wsi jaki dominuje w Gminie to układ liniowy, charakterystyczny dla wsi siedliskowo rozproszonych z ośrodkami koncentracji. Przy głównych ciągach komunikacyjnych zabudowa koncentruje się tworząc mniej lub bardziej zwarte pasma. Rozproszona zabudowa zagrodowa rozsiana pośród pól stanowi ostatni typ.

Drogi wojewódzkie są głównymi elementami, które zapewniają powiązanie Gminy Drezdenko z gminami sąsiednimi oraz z głównymi miastami. Odpowiednią komunikację zapewnia również sieć dróg powiatowych i gminnych. Przez obszar Gminy przebiegają dwie linie kolejowe w układzie wschód – zachód.

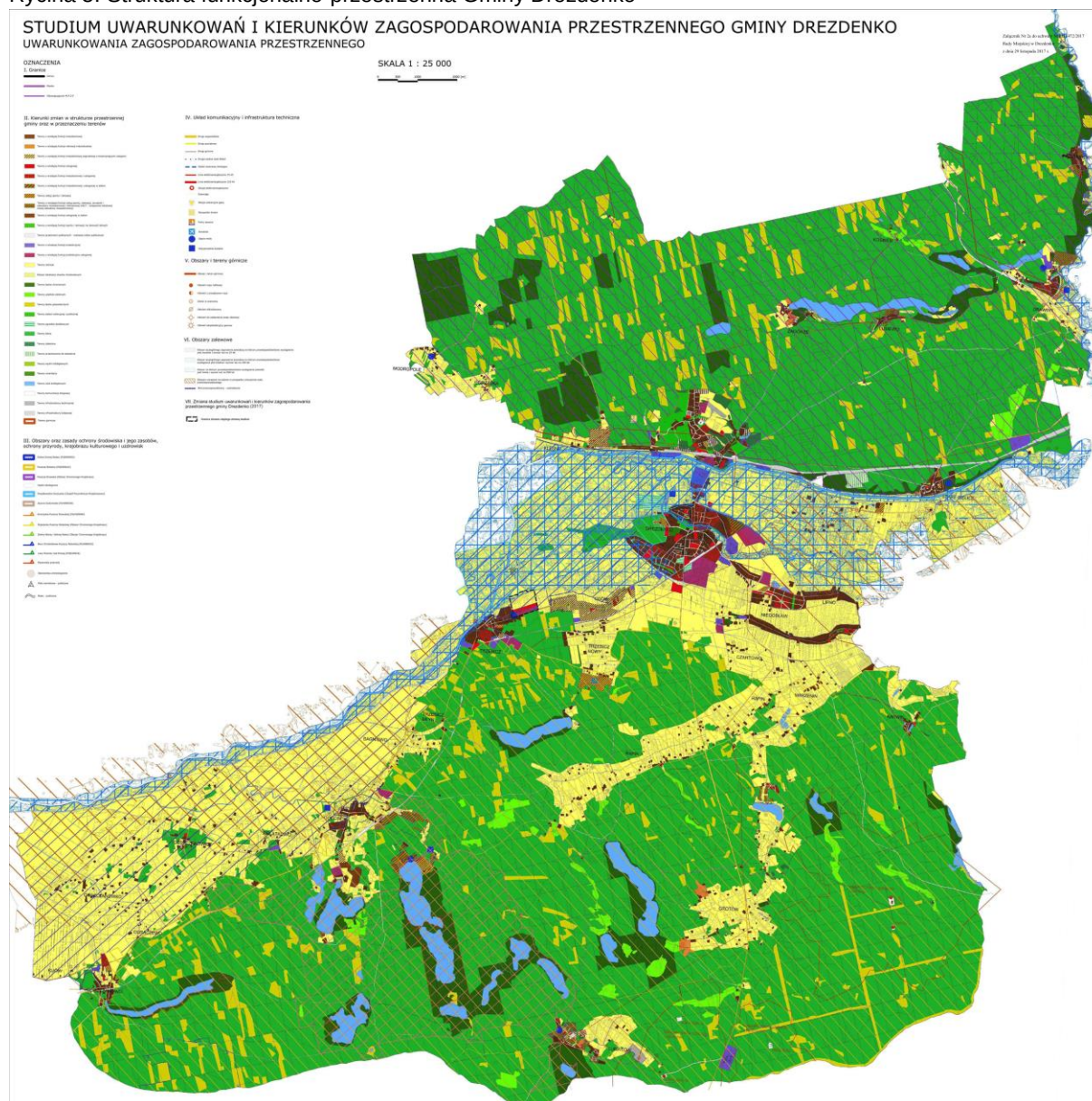
Funkcje usługowe takie jak handel, ochrona zdrowia, oświata, administracja skupione są w mieście Drezdenko. Na pozostałych obszarach funkcje usługowe ograniczają się do usług służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Największy stopień zadrzewienia i lesistości występuje w południowej i północnej części Gminy. Lasy pełnią wiele funkcji użytkowych m.in. ochronną, gospodarczą oraz turystycznorekreacyjną. Lasy wpływają pozytywnie przede wszystkim na kształtowanie i ochronę gleb oraz powietrza, obieg wody, opady i mikroklimat mają pozytywny wpływ na środowisko przyrodnicze.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drezdenko zostało przyjęte uchwałą nr LIII/472/2017 Rady Miejskiej w Drezdenku z dnia 29 listopada 2017 r. W związku z tym, że ocena aktualności studium powinna być przeprowadzona co najmniej raz w czasie kadencji rady rekomenduje się sporządzenie takiego dokumentu w celu ustalenia konieczności dokonania aktualizacja studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zaleca się również sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od intensywności rozwoju Gminy. Obecne obszary zabudowy mieszkaniowej nie zaspokajają w pełni potrzeb społeczności lokalnej Gminy. Przy planowaniu nowej zabudowy głównym celem powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Najpierw powinno się dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero w dalszej kolejności zagospodarowywać tereny całkowicie wolne od zabudowy. Rozwój powinien być uzależniony od potencjału demograficznego miejscowości i przebiegać etapowo. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Istotne jest także właściwe wyposażenie nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Rycina 5. Struktura funkcjonalno-przestrzenna Gminy Drezenko

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Drezenko przyjęte uchwałą nr LIII/472/2017 Rady Miejskiej w Drezenku z dnia 29 listopada 2017 r.

Głównymi kierunkami rozwoju przestrzennego powinno być również stopniowe przekształcanie rozproszonej zabudowy siedliskowej w różne formy aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz wykorzystanie gospodarcze terenów rolnych. Należy wyłączyć z zainwestowania lasy i inne tereny porośnięte zwartą zielenią wysoką, tereny gleb najwyższych klas bonitacyjnych czy też tereny trwałych użytków zielonych, zwłaszcza w obrębie dolin rzecznych. W zakresie zachowania zasobów krajobrazu kulturowego konieczne jest utrzymanie i atrakcyjne ich wyeksponowanie oraz zachowanie i kształtowanie wysokiej jakości środowiska antropogenicznego i zapewnienie jego trwałego użytkowania.

Dodatkowo określając kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Drezenko należy uwzględnić:

- konieczność rozwoju i uzupełnienia infrastruktury drogowej i sieci infrastruktury technicznej w związku z rozwojem nowej zabudowy;
- ochronę i poprawę stanu podstawowych komponentów środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju;

- racjonalne wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu dla rozwoju turystyki i zachowania tożsamości kulturowej Gminy;
- zachowanie zasobów i zapewnienie wysokiej jakości wód, poprawę stanu powietrza atmosferycznego, racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych, ochronę i powiększanie zasobów leśnych;
- planowanie przestrzeni publicznych oraz infrastruktury usług publicznych spełniających wymogi dostępności dla osób z ograniczoną sprawnością;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych z wyjątkiem lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- w zakresie ochrony przyrody najważniejszym zadaniem jest utrzymanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej oraz optymalne funkcjonowanie systemu obszarów chronionych;
- obiekty o walorach zabytkowych czy architektonicznych, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, a przede wszystkim obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków – należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla lokalnej tradycji budowlanej form i faktur;
- adaptacja i modernizacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych;
- wszelkie zmiany w otoczeniu i sąsiedztwie zabytków, a także na obszarach zabytkowych (w rejestrze i w ewidencji) – których charakter może mieć wpływ na walory zabytków – przebudowa istniejących i budowa nowych obiektów, a także sposób zagospodarowania przestrzeni nie mogą pogorszyć stanu zachowania zabytku ani naruszać jego wartości, dlatego wymagają działania w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- harmonijne wkomponowanie w krajobraz obiektów nowych, a niezbędnych (zwłaszcza związanych ze strefą gospodarczą, użyteczności publicznej itp.) znacznie odbiegających od modelu zabudowy tradycyjnej;
- przeciwdziałanie samowoli budowlanej, zwłaszcza dotyczącej prac przy obiektach zabytkowych;
- wstrzymanie rozpraszania zabudowy i zahamowanie procesu zacierania podziałów śródpolnych;
- zalesianie lub zadrzewianie gruntów zdegradowanych i nieużytkowanych rolniczo oraz gleb niskich klas bonitacyjnych (głównie klas VI i VIz oraz V) z wykorzystaniem szerszego prowadzenia drzewostanów wielogatunkowych w przypadku sąsiedztwa istniejących lasów;
- tworzenie neutralnych pasów zieleni (filtrów) wokół zespołów o szczególnej wartości w oparciu o wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej.

Szczególne wytyczne w zakresie rozwoju zabudowy i zagospodarowania w Gminie wyznaczone zostały strefy w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Drezdenko. W przypadku stwierdzenia konieczności aktualizacji Studium, zmiany powinny zostać dostosowane i uszczególnione w stosunku do powyższych ustaleń.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Drezdenko. Są one również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Główny cel Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 to „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności cele średniookresowej strategii rozwoju kraju, krajowej strategii rozwoju regionalnego, odpowiednich strategii ponadregionalnych, a także cele i kierunki koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

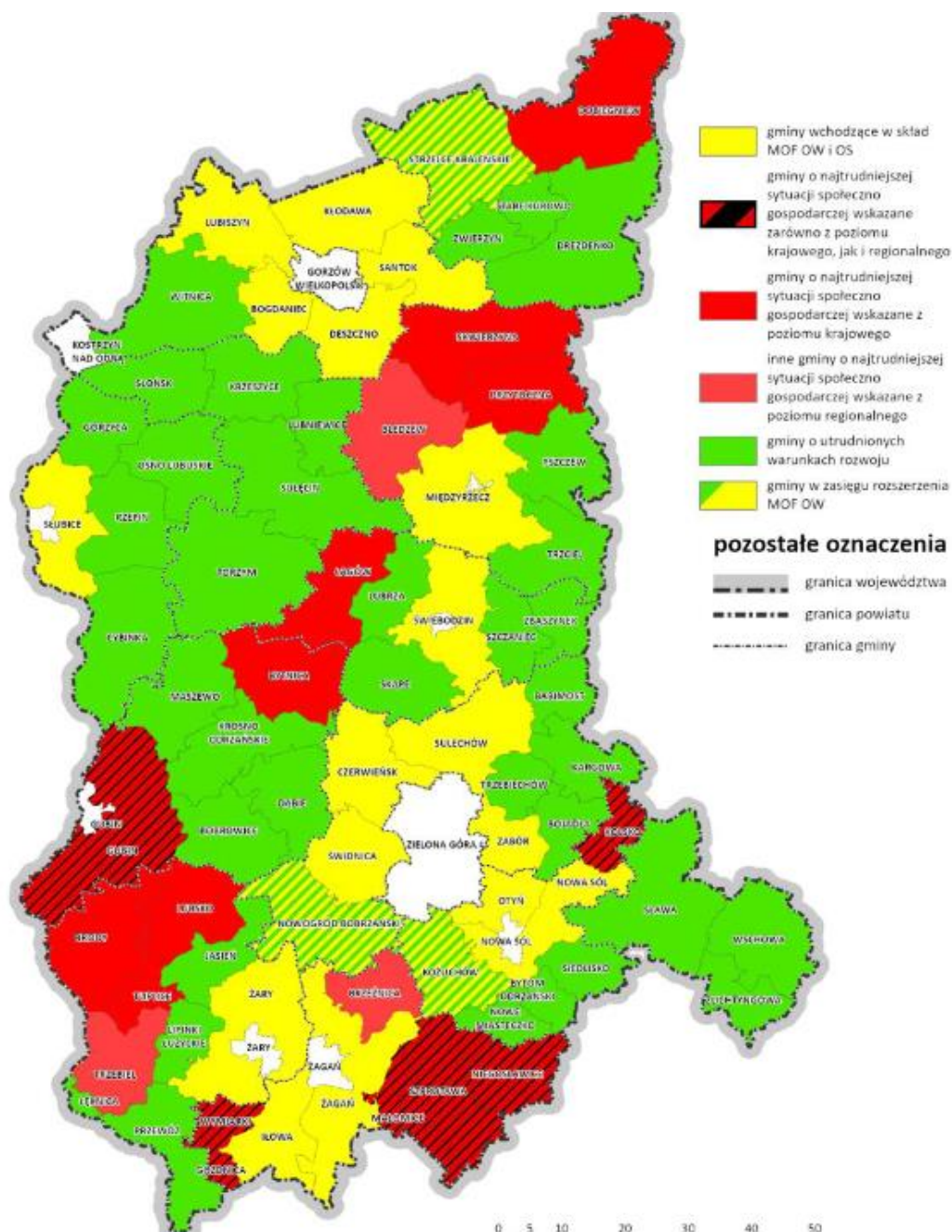
Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	Strategia Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027
Cel strategiczny 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna 1.1. Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji 1.2. Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku 1.3. Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy 1.4. Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu 1.5. Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji 1.6. Rozwój potencjału turystycznego 1.7. Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych	Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy Gminy Drezdenko z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. 1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu Cel strategiczny 2. Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców. 2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości 2.4. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi Cel strategiczny 3. Poprawa atrakcyjności Gminy dzięki turystyce i różnicowanym formom spędzania czasu wolnego 3.2. Rozwój bazy turystycznej

Cel strategiczny 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi 2.1. Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi 2.2. Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów 2.3. Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia 2.4. Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego 2.5. Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu 2.6. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej	Cel strategiczny 2. Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców. 2.4. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi Cel strategiczny 3. Poprawa atrakcyjności Gminy dzięki turystyce i zróżnicowanym formom spędzania czasu wolnego 3.1. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego 3.2. Rozwój bazy turystycznej 3.3. Zaangażowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w życiu Gminy 3.4. Promocja Gminy
Cel strategiczny 3. Integracja przestrzenna regionu 3.1. Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego 3.2. Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej 3.3. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego 3.4. Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu 3.5. Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi 3.6. Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich 3.7. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy Gminy Drezdenko z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. 1.1. Poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej. 1.2. Ochrona środowiska przyrodniczego i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu 1.4. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy Cel strategiczny 2. Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców. 2.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu
Cel strategiczny 4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę 4.1. Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna 4.2. Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa 4.3. Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu 4.4. Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym 4.5. Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa	Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy Gminy Drezdenko z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. 1.3 Spójny rozwój przestrzenny Cel strategiczny 3. Poprawa atrakcyjności gminy dzięki turystyce i zróżnicowanym form spędzania czasu wolnego 3.4 Promocja Gminy

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego określa również Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), do których w szczególnym stopniu należy kierować interwencję publiczną obejmującą finansowane z różnych źródeł inwestycje (w tym gospodarcze, infrastrukturalne i zasoby ludzkie). Gmina Drezdenko została zaliczona do obszarów wiejskich o utrudnionych warunkach rozwojowych. Są to obszary posiadające szereg deficytów, a ich sytuacja demograficzna, społeczna, gospodarcza nie jest stabilna.

Rycina 6. Obszary strategicznej interwencji w województwie lubuskim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Interwencja skierowana do obszarów wiejskich obejmować będzie w szczególności:

- poprawę dostępu do usług publicznych, w tym dostępności do świadczeń medycznych oraz profilaktyki zdrowotnej, edukacji, usług opiekuńczych oraz kultury i rekreacji, m.in. poprzez współpracę międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości;
- uzupełnienie infrastruktury technicznej;
- zwiększenie dostępności komunikacyjnej;

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych umożliwiających zdalne nauczanie i świadczenie usług na odległość;
- rozwijanie oferty z obszaru turystyki i rekreacji;
- wykorzystanie atrakcyjnej przestrzeni województwa dla lokalizowania ośrodków opieki dla osób starszych z Polski i z zagranicy, przy zapewnianiu odpowiedniego standardu usług zdrowotnych i kulturalnych;
- wykorzystanie struktur sieciowych w pobudzaniu aktywności gospodarczej i społecznej (m.in. LGD, ODR, izby rolnicze);
- promocja instrumentów współpracy i partnerstwa – włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe, w tym upowszechnianie instrumentów typu RLKS;
- odnowa wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Powyższe działania, w szczególności z zakresu poprawy dostępu do usług publicznych, poprawy jakości infrastruktury i dostępności komunikacyjnej, a także rozwijanie oferty z obszaru turystyki i rekreacji oraz zachowaniu wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu wpisują się w Strategię Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027.

6. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Dokumentami, które wymagać będą podjęcia w okresie realizacji Strategii będą m.in. program ochrony środowiska, gminny program opieki nad zabytkami, strategia rozwiązywania problemów społecznych, strategia rozwoju kultury czy programy jednoroczne. W przypadku poprawy skoordynowania działań z zakresu planowania przestrzennego, w kolejnych latach Gmina sporządzi ocenę aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z wieloletnim programem sporządzania planów miejscowych. Dodatkowo planuje się stworzenie gminnego programu rewitalizacji, który uwzględniłby głównie rewitalizację wieży ciśnień oraz starówki miejskiej.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat strzelecko-drezdenecki. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Miejskiego, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych częściach Gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informacje o stopniu realizacji zadania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

7. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Drezdenko na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla bieżącej perspektywy finansowej oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Lubuskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Drezdenko na lata 2021-2027. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatek od nieruchomości, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Miejskiego Drezdenko oraz jednostek organizacyjnych Gminy Drezdenko.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem strzelecko-drezdeneckim oraz województwem lubuskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłacie wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z projektem uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Drezdenko na lata 2021-2026, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach realizacji Strategii wyniesie około 59 mln zł.

ZAŁĄCZNIKI

**ZAŁĄCZNIK 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZE-
STRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ
GMINY DREZDENKO**

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	43
1.1. Informacje ogólne.....	43
1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	45
1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe	47
 CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	 51
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	51
2.2. Infrastruktura i środowisko	53
<i>Infrastruktura drogowa .....</i>	<i>53</i>
<i>Urządzenia sieciowe .....</i>	<i>54</i>
<i>Gospodarka odpadami .....</i>	<i>55</i>
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska.....</i>	<i>56</i>
2.3. Stan finansów samorządowych	57
<i>Wykonanie budżetu.....</i>	<i>57</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków.....</i>	<i>59</i>
<i>Potencjał inwestycyjny .....</i>	<i>61</i>
 CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	 62
3.1. Demografia	62
3.2. Kapitał społeczny	64
<i>Oświata i wychowanie przedszkolne.....</i>	<i>64</i>
<i>Kultura i sport .....</i>	<i>69</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne .....</i>	<i>71</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy.....</i>	<i>72</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	75

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

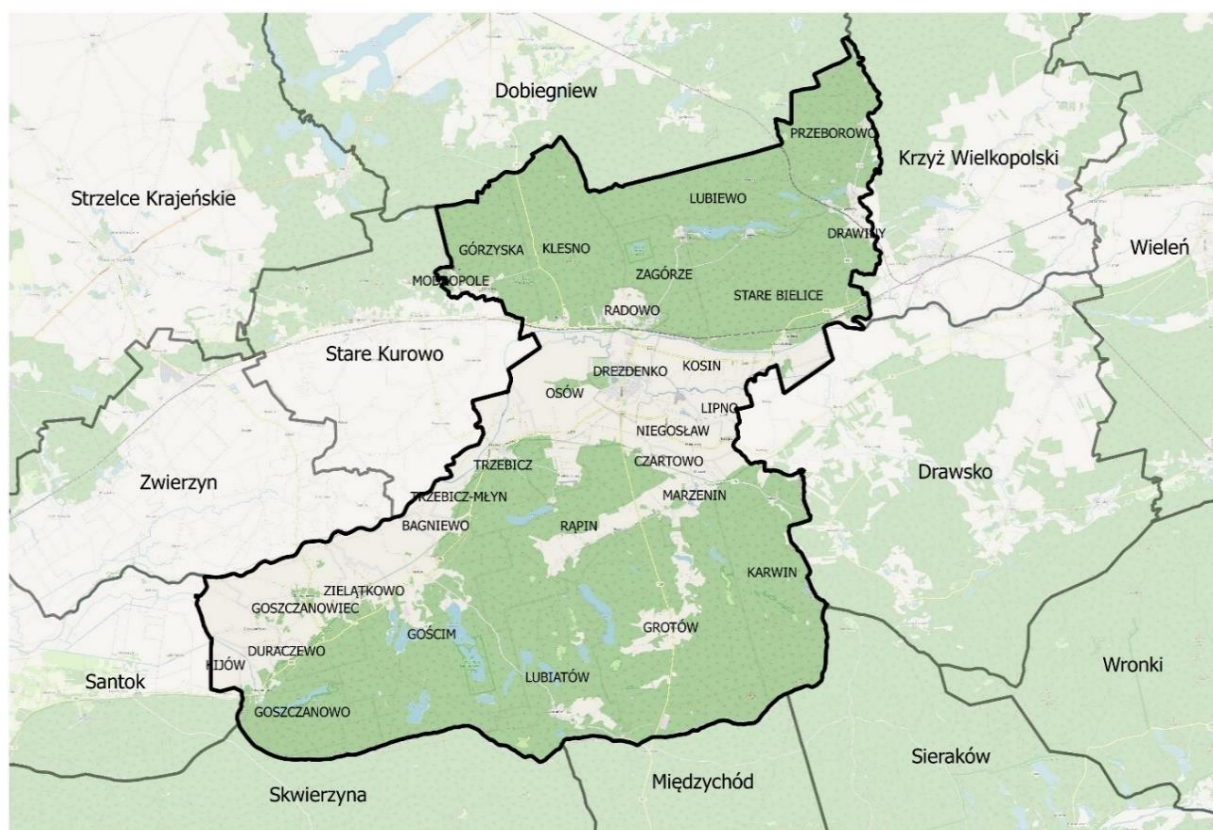
Gmina Drezdenko położona jest w południowo-zachodniej części powiatu strzelecko-drezdeneckiego, w województwie lubuskim. Jest to Gmina miejsko-wiejska, której obszar rozciąga się w poprzek Pradoliny Noteci. Całkowita powierzchnia Gminy zajmuje blisko 400 km².

Gmina sąsiaduje z:

- gminą miejsko-wiejską Dobiegniew zlokalizowaną w województwie lubuskim, w powiecie strzelecko-drezdeneckim,
- gminą wiejską Drawsko położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,
- gminą miejsko-wiejską Krzyż Wielkopolski leżącą w województwie wielkopolskim, w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim,
- gminą miejsko-wiejską Międzychód zlokalizowaną w województwie wielkopolskim, w powiecie międzychodzkiem,
- gminą wiejską Santok położoną w województwie lubuskim, w powiecie gorzowskim,
- gminą miejsko-wiejską Sieraków znajdującą się w województwie wielkopolskim, w powiecie międzychodzkiem,
- gminą miejsko-wiejską Skwierzyna zlokalizowaną w województwie lubuskim, w powiecie międzyrzeckim,
- gminą wiejską Stare Kurowo mieszczącą się w województwie lubuskim, w powiecie strzelecko-drezdeneckim,
- gminą wiejską Zwierzyn również położoną w województwie lubuskim, w powiecie strzelecko-drezdeneckim.

W skład Gminy Drezdenko wchodzi 27 sołectw: Bagniewo, Czartowo, Drawiny, Goszczanowiec, Goszczanowo, Goszczanówko, Gościm, Górzyska, Grotów, Karwin, Kijów, Klesno, Kosin, Lipno, Lubiatów, Lubiewo, Marzenin, Modropole, Niegosław, Osów, Przeborowo, Rąpin, Stare Bielice, Trzebicz, Trzebicz Nowy, Zagórze, Zielątkowo.

Rycina 1. Położenie Gminy Drezdenko na tle sąsiednich gmin

Źródło: wykonanie własne.

Gmina Drezdenko ma charakter rolno-leśny, przy czym ok. 65% powierzchni jej zajmują lasy (260 km²). Północną część Gminy pokrywa obszar Puszczy Drawskiej, w jej środkowej części przepływa Noteć (wraz ze swoim dopływem, którym jest rzeka Drawa), otoczona łąkami i polami, natomiast południową część stanowią lasy. Ponadto na terenie Gminy zlokalizowane są 22 jeziora.

Gmina Drezdenko posiada dobre połączenie komunikacyjne. Przez teren Gminy przebiegają trasy 11 dróg wojewódzkich nr: 154, 156, 157, 158, 160, 161, 164, 170, 174, 176, 181 oraz 2 drogi powiatowe: 1362 F Gościm-Lubiatów-Sowia Góra i 1363 F Gościm-Rapin-Marzenin. Istotną rolę odgrywa droga nr 158, łącząca Gminę Drezdenko z Gorzowem Wielkopolskim oraz droga nr 160, która stanowi połączenie ze Słupskiem, Koszalinem, Gdańskiem i Poznaniem. Mimo, że na terenie Gminy Drezdenko nie znajdują się drogi krajowe, ekspresowe ani autostrady, to na jej układ komunikacyjny ma wpływ droga krajowa DK 22 przebiegająca przez sąsiadującą Gminę Dobiegniew w odległości ok. 20 km od Gminy Drezdenko oraz droga ekspresowa S3 biegnąca przez Gminę Skwierzyna w odległości ok. 40 km. Najbliższa autostrada (A2) znajduje się ok. 75 km od Gminy.

Dworzec kolejowy znajduje się w Drezdenku (stacja Nowe Drezdenko) i stanowi połączenie na linii kolejowej Krzyż Wielkopolski – Gorzów Wielkopolski. Położenie miasta Drezdenko w sąsiedztwie linii kolejowej łączącej Krzyż z Kostrzynem nad Odrą daje możliwość połączenia z Berlinem, a bliskość węzła kolejowego w Krzyżu z nieomal wszystkimi miejscowościami w kraju. Rzeka Noteć łączy Drezdenko poprzez kanał Bydgoski z Wisłą oraz poprzez Wartę z Odrą.

W trakcie budowy znajduje się obwodnica Drezdenka. Cała budowa podzielona została na 4 etapy, przy czym dwa z nich są już zrealizowane: odcinek łączący drogi wojewódzkie nr 158 i nr 160 oraz drogi nr 160 i nr 181. Kolejnym zaplanowanym etapem jest budowa łącznika drogi wojewódzkiej nr 174 do Krzyża Wielkopolskiego (stan na rok 2020).

Na terenie Gminy Drezdenko transport zbiorowy organizowany jest przez PKS. W ciągu doby odbywają się 4 przejazdy z miejscowości gminnych do siedziby Gminy, 5 przejazdów z siedziby Gminy do siedziby powiatu oraz 3 połączenia do siedzib innych gmin sąsiednich. Połączenia te nie zaspakajają całkowicie potrzeb mieszkańców, w niektórych miejscowościach transport nie funkcjonuje.

1.2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną Gminy Drezdenko tworzą następujące elementy:

- ✓ **zwarte kompleksy leśne z jeziorami** – zajmują północą i południową część Gminy, pełnią rolę turystyczno-rekreacyjną, gospodarczą oraz ochronną,
- ✓ **dolina rzeki Noteci z terenami przyległymi** – w centralnej i południowo-zachodniej części Gminy,
- ✓ **Miasto Drezdenko** – w centralnej części Gminy, pełni najważniejsze funkcje usługowe (administracja, oświata, ochrona zdrowia, handel),
- ✓ **pozostałe ośrodki zurbanizowane** – rozprzestrzenione w granicach administracyjnych w sposób nieregularny,
- ✓ **obszary produkcji rolnej** – mieszczą się w sąsiedztwie rzeki oraz na obszarach morenowych, przeważają tutaj pola, łąki i pastwiska wraz z skupiskami zadrzewień śródpolnych, będących otuliną niewielkich cieków wodnych i rowów melioracyjnych,
- ✓ **zabudowa mieszkaniowa** – skoncentrowana jest głównie wokół Miasta Drezdenka oraz w sąsiedztwie poszczególnych miejscowości, przy czym największe skupiska znajdują się w centralnej i południowo-zachodniej części Gminy, tj. w m. Gościm, Trzebicz, Goszczanowo i Niegosław,
- ✓ **wsie o zabudowie:**
  - siedliskowo zwartej, wielodrożnej skupionej wokół centrum lub głównej ulicy, wyróżniają się dominanty kościelne, np. kościoły, coraz częściej zakłócone przez elementy infrastruktury burzące panoramę wsi,
  - siedliskowo rozproszonej z ośrodkami koncentracji przy liniowym układzie zagospodarowania wsi, tworzy mniej lub bardziej zawarte pasma,
  - zagrodowo rozporoszonej na obszarze pól,
- ✓ **układ drogowy** – tworzą drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, przy czym najistotniejszą rolę odgrywają drogi wojewódzkie, które tworzą połączenia z innymi gminami oraz głównymi miastami.

Gmina Drezdenko objęta jest *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego*, który uchwalony został dnia 23 kwietnia 2018 r. uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 maja 2018 r. poz. 1163). Gmina Drezdenko nie podlega pod miejskie obszary funkcjonalne ośrodków wojewódzkich, jakimi na terenie województwa lubuskiego są MOF OW Gorzów Wielkopolski i MOF OW Zielona Góra, ale wpisuje się w **miejskie obszary funkcjonalne ośrodków lokalnych**. Ośrodki te są uzupełnieniem ośrodków subregionalnych, stanowią zasób usług społecznych w szczególności w aspekcie obszarów wiejskich oraz aktywizacji otaczających obszarów, a także centra administracyjne i usługowe dla otaczających je terenów wiejskich pełniąc funkcje usługowe m.in. w zakresie edukacji, kultury, transportu publicznego czy usług teleinformatycznych.

W *Planie zagospodarowania przestrzennego* dla obszarów tych przyjęto następujące zasady zagospodarowania:

- zachowanie spójności przestrzennej obszaru,
- zachowanie ładu przestrzennego w strefach zurbanizowanych, jak i na terenach wiejskich,
- kształtowanie przyjaznych mieszkańcom przestrzeni publicznych,
- zapobieganie rozpraszaniu zabudowy,
- rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- zachowanie ciągłości i ochrona przed zabudową obszarów pełniących głównie funkcje przyrodnicze, w tym klimatyczne (kliny napowietrzające),
- dbałość o wysoki standard terenów zieleni,
- wzmacnianie infrastruktury turystycznej,
- podejmowanie działań mających na celu ochronę zabytków i zachowanie krajobrazu kulturowego,

- wzmacnianie infrastruktury społecznej,
- wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych z zapewnieniem dostępu do infrastruktury technicznej, jak i społecznej,
- wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i tereny uzbrojone w infrastrukturę techniczną oraz w sposób minimalizujący negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego i warunki zamieszkania, z zachowaniem obowiązujących przepisów,
- wykluczenie lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych,
- wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych,
- zapewnienie niezbędnych rezerw terenowych pod lokalizację systemów infrastruktury technicznej obsługującej obszary aktywności gospodarczej,
- rozbudowa zintegrowanej sieci transportowej oraz sieci infrastruktury technicznej,
- dążenie do zapewnienia dostępności komunikacyjnej ośrodka miejskiego za pomocą komunikacji publicznej i rowerowej,
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów zagrożonych powodzią oraz budowy niezbędnej infrastruktury służącej ograniczeniu ryzyka powodziowego i skutków powodzi.

Dodatkowo Gmina Drezdenko zaklasyfikowana została do obszarów funkcjonalnych wymagających restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów właściwych polityce regionalnej:

- **obszarów o najniższym stopniu rozwoju** - są to obszary o pogarszającej się sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w wyniku niskiego poziomu PKB per capita, słabej dostępności oraz jakości usług publicznych, małego potencjału ośrodków miejskich, słabo rozwiniętej sieci osadniczej i zaburzonej strukturze demograficznej wywołanej m.in. migracjami ludzi młodych do największych miast w kraju i za granicę,
- **obszarów o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe** – ze względu na położenie Gminy na obrzeżach województwa ma ona utrudniony dostęp do usług publicznych oraz infrastruktury społecznej i technicznej;
- **obszarów przygranicznych** – mimo, że Gmina nie leży bezpośrednio przy granicy to ze względu na występowanie połączeń transportowych, infrastrukturalnych i podejmowane działania współpracy obszar położony jest w strefie oddziaływania Niemiec.

Gmina przynależy także do obszaru KOTURED, czyli **obszaru kompleksu gospodarki turystycznej i edukacyjnej Odra-Warta-Noteć-Drawa**. Obszar ten obejmuje w sumie 17 gmin, a został wyznaczony w celu ochrony wartości kulturowych, przyrodniczych, krajobrazowych i klimatycznych oraz wypromowania obszaru o tak dużym potencjale edukacyjnym i turystycznym w kraju i poza jego granicami.

Nadrzędnym dokumentem planistycznym gminy jest *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*. Ostatnią ocenę aktualności SUiKZP Gmina dokonała w 2021 roku.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są *miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego*. Tereny Gminy Drezdenko wg. obecnie sporządzonej oceny aktualności studium i MPZP stopień pokrycia planami wynosi 8,7%. W 2020 roku wydana została Uchwała Nr XXXII/171/2020 Rady Miejskiej w Drezdenku z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rozbudowy i budowy stref przyodwiertowych oraz rurociągów w ramach zagospodarowania odwiertów Grotów 4k, 10 i 12k na terenie Gminy Drezdenko. W roku 2018 Rada Miejska wydała 5 uchwał dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

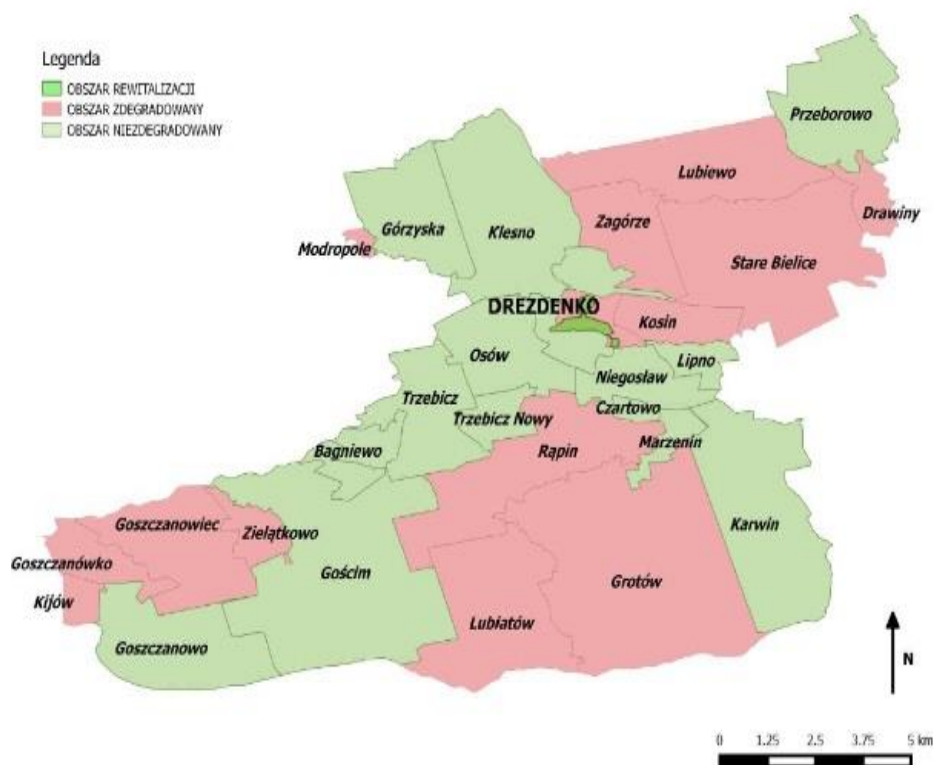
Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się *decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego*. W 2019 roku wydano 119 decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy, 16 decyzji administracyjnych o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz 260 zaświadczeń o przeznaczeniu nieruchomości w planie, wypisów i wyrysów z planów zagospodarowania przestrzennego Gminy. Ponadto w 2019 roku wykazano 101 decyzji o pozwoleniu na budowę oraz 123 informacje o zakończeniu budowy lub oddaniu do użytkowania.

Niewielkie pokrycie Gminy planami miejscowymi, a tym samym częstsze korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może jednak utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z łaodem przestrzennym.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Drezdenko na lata 2016-2022 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej nr XLIV/399/2017 z dnia 30 maja 2017 roku. Program wyznaczył obszar rewitalizacji – Obszar II Miasta Drezdenka, który zamieszkuje 4 263 osób, co stanowi 24,6% ludności Gminy Drezdenko. Tereny obszaru rewitalizacji obejmują 129,1 ha, stanowią tym samym 0,3% powierzchni całej Gminy. W dokumencie tym określono dwa cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Wzmocnienie integracji i aktywności społecznej mieszkańców Gminy.
- Cel strategiczny 2. Poprawa stanu technicznego budynków i przestrzeni do życia mieszkańców.

Rycina 2. Podobszary rewitalizacji Gminy Drezdenko

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Drezdenko na lata 2016-2022.

Istotnym elementem w zakresie poprawy estetyki w Gminie jest fakt, że Gmina posiada projekt uchwały krajobrazowej w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń. Jednocześnie w Gminie przyjęta została paleta kolorystyczna kamienic przy Starym Rynku i Placu Wileńskim.

1.3. Walory przyrodnicze i kulturowe

Gmina Drezdenko jest miejscem o niezwykłych walorach przyrodniczych. Od północy obszar Gminy pokryty jest przez lasy Puszczy Drawskiej. Z kolei w środkowej części, wśród łąk i pól przepływa rzeka Noteć. Na południu natomiast teren Gminy obejmuje Puszcza Notecka. W każdej z tych części znajdują się rzeki, rzeczki, mniejsze i większe jeziora oraz stawy.

Cennym obiektem kulturalnym Gminy jest Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. Franciszka Grasia w Drezdenku, a także obiekty infrastrukturalne i sakralne, które stanowią fortyfikacje rozlokowane przy dawnym moście kolejowym, Kościół Parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego, Kościół p.w. Matki Bożej

Różańcowej i Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Należy również pamiętać o miejscach takich jak „Źródełko Miłości” czy Park Kultur Świata. Gmina posiada także stronę internetową <http://tu-historiapuszczazako.pl/>, na której przedstawione są zdjęcia i filmy najciekawszych miejsc Gminy.

Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. Franciszka Grasia mieści się w budynku wpisanym do Rejestru Zabytów, niestety mocno zdegradowanym. W związku z brakiem odpowiednich warunków nie możliwe jest prowadzenie stałych form edukacji w postaci pracowni czy kół zainteresowań. W związku z czym powstała koncepcja na jego renowację. Okazjonalnie w muzeum odbywają się sesje, wykłady czy lekcje muzealne. Ośrodek ten jest jedynym w regionie posiadającym stałą ekspozycję przyrodniczą. Działa przy nim również Punkt Informacji Turystycznej.

W 2019 roku muzeum było gospodarzem:

- wystawy pisanek pokonkursowych z lat 2014-2019,
- nocy muzeów,
- wystawy o pochodniach,
- wydarzenia FSD – fajny schab drezdenecki,
- wystawy Krzysztofa Swaryczewskiego „Malarstwo”,
- drezdeneckich spotkań z kulturą łowiecką - projekt dofinansowany z funduszy Unii Europejskiej,
- spotkania z podróżnikiem Robertem Muchą – wystawa „Mucha nie siada”.

Ciekawym miejscem na mapie Gminy Drezdenko jest wodociągowa wieża ciśnień w Drezdenku, powstała na początku XX wieku. Wieża składa się ze stalowego zbiornika wodnego oraz murowanego z cegły trzonu, na którym wspiera się zbiornik wodny. Stan wieży na rok 2020 jest zły, w związku z czym podjęto działania związane z jej odbudową (etap: projekt budowlany).

Gmina nie ma opracowanego i przyjętego *Programu opieki nad zabytkami*. Gminna ewidencja zabytków obejmuje ponad 300 pozycji, w tym między innymi jeden zespół urbanistyczny, budynki mieszkalne, mieszkalno-usługowe i administracji, kościół, cmentarze, mauzolea, szpital, trafostacje. Do rejestru wpisany jest także dawny zespół dworca kolejowego.

Najważniejszymi zabytkami w Gminie są:

- zabytkowy zespół urbanistyczny w Drezdenku, który obejmuje obszar wyznaczony zewnętrzną zabudową ulic: Poniatowskiego, Kościuszki, Wiejskiej, Marszałkowskiej, Żeromskiego, Chrobrego. Ochroną konserwatorską objęte są także: ulica Łąkowa, Plac Wolności oraz teren dawnego grodziska po zachodniej stronie ulicy Kościuszki,
- most kolejowy nad Starą Notecią,
- twierdza Drezdenko,
- zespół pałacowo – parkowy w Drezdenku przy Placu Wolności,
- Chyża drezdenecka przy ul. Łąkowej.

Pod adresem ul. Plac Wileński 4 w Drezdenku znajduje się Punkt Informacji Turystycznej.

W 2020 roku na terenie Gminy znajdowały się 2 kąpieliska dla których organizatorem jest Gmina Drezdenko. Były to kąpieliska: „Plaża Lubiewo” i „Plaża Zagórze” znajdujące się na jeziorze Łubowo. Oba kąpieliska czynne były w okresie wakacyjnym. Przy niewielkiej plaży w Zagórze zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne i domki letniskowe, odbywają się tutaj obozy harcerskie. Z kolei plaża w Lubiewie cechuje się wysokimi walorami estetycznymi i nowoczesną infrastrukturą turystyczną. Oprócz tego na terenie Gminy znajdują się miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii m. in. na jeziorach Łubowo, Źródłanym czy Lubowo.

Na terenie Gminy znajdują się leśne ścieżki edukacyjne:

- Leśna Wiata Edukacyjna w Gościmiu nad jeziorem Solecko,
- Leśna Ścieżka Edukacyjna „Lubiatowskie Uroczyska” w Gościmiu,
- Leśna Ścieżka Edukacyjna „Staw Goszczanowski” – 1,5 km,

oraz 7 ścieżek Nordic Walking:

- start: Las Miejski, koniec: Park Kultur Świata – o długości 4 km,
- start: Przeborowo – pętla wzdłuż Drawy – nadleśnictwo Smolarz – koniec: Przeborowo – o długości 7 km,
- start: parking leśnictwa Radowo – pętla pośród lasów – leśnictwo Radowo – o długości 9 km,
- start: parking leśnictwa Radowo – pętla wokół bagien – Nadleśnictwo Smolarz – o długości 7 km,
- start: parking z wieżą widokową w miejscowości Zagórze – pętla wokół jeziora Łubowo – koniec: parking Zagórze – o długości 12 km,
- start: parking przy Nadleśnictwie Smolarz w Radowie – wokół jeziora Łubówko – koniec: parking w Radowie – o długości 3 km,
- start: Ośrodek „Za Lasem” w Gościmiu – wzdłuż jeziora Solecko – Nadleśnictwo Karwin – o długości 6,5 km,
- start: Karczma „Lubiątka” w Lubiátowie – wzdłuż jezior Żródlane, Płytkie, Lubowo – koniec: Rąpin – o długości 7 km.

Przez teren Gminy przebiega również kilka ścieżek rowerowych:

- ścieżka rowerowa Drezdenko - Trzebnicz – przebiega po nieczynnym, częściowo rozebranym nasypie kolejowym na trasie byłej linii kolejowej,
- ścieżka rowerowa Drezdenko - Rąpin – przebiega wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 160 w kierunku Międzychód,
- ścieżka zielona – podlega pod Nadleśnictwo Smolarz, w większości to droga leśna, około 5 km trasy przebiega drogą asfaltową, całkowita długość to 22 km,
- ścieżka niebieska – podlega pod Nadleśnictwo Smolarz, w większości przebiega przez las, 6 km to asfalt, całkowita długość wynosi 33 km,
- ścieżka żółta – podlega pod Nadleśnictwo Smolarz, w większości przebiega przez las, 17 km to asfalt, całkowita długość wynosi 37,5 km,
- ścieżka pomarańczowa – podlega pod Nadleśnictwo Smolarz, całkowita długość to 24 km, w większości przebiega przez las, 6 km to asfalt,
- „Wolność jest w naturze” – na terenie Nadleśnictwa Karwin, przebiega przez tereny Puszczy Noteckiej, obok licznych jezior i odwiertów lokalnej kopalni ropy i gazu,
- „W okolicy Rezerwatu Lubiátowskie Uroczysko” – na terenie Nadleśnictwa Karwin, przebiega wokół jeziora Solecko oraz przez rezerваты przyrody: Czapienice, Łabędziniec, Lubiátowskie Uroczyska,
- „Wzdłuż granicy Stawu Goszczanowskiego” – na terenie Nadleśnictwa Karwin, przebiega obok Stawu Goszczanowskiego i rezerwatu przyrody Goszczanowskie Źródliska.

W Drezdenku przy ulicy Ogrodowej 4 znajduje się trzygwiazdkowy Hotel „Eljan” z restauracją oraz salą, w której odbywają się imprezy okolicznościowe. Oprócz tego wyróżnia się kilka gospodarstw agroturystycznych i ośrodków:

- Karczma „LUBIATKA” w Lubiátowie,
- Pensjonat "WILCZE DOŁY" w Gościmiu,
- Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy im. prof. Wiktora Degi w Gościmiu,
- Ośrodek Wypoczynkowy "Pelikan" w Lubiewie,
- Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy "ZACISZE" w Goszczanowie,
- Ośrodek Wypoczynkowy "ZA LASEM" w Gościmiu,
- Agroturystyka nad Drawą w Przeborowie,
- AGROTURLOT w Trzebiczu Nowym,
- Gospodarstwo agroturystyczne „Agrodrawa” w Przeborowie,
- Rancho Komarówka w Grotowie,
- Dworek Drawa w Przeborowie,
- Agroturystyka/wynajem pokoi Piotr Bossy w Zagórze.

Na terenie Gminy Drezdenko znajduje się wiele obszarów cennych przyrodniczo, a wśród nich wyróżniamy:

- 6 rezerwatów przyrody,
- 1 zespół przyrodniczo–krajobrazowy,
- 3 obszary chronionego krajobrazu,
- 6 obszarów Natura 2000,
- 21 użytków ekologicznych.

Oprócz wymienionych obszarów chronionych na terenie Gminy Dreżdenko znajduje się 35 pomników przyrody, z czego 9 na terenie miasta, a pozostałe na terenie obszarów wiejskich. Wśród pomników przyrody dominują drzewa i grupy drzew, a jeden z nich to głąz narzutowy. Szczegółowy wykaz obszarów chronionych występujących na terenie Gminy Dreżdenko przedstawia w poniższa tabela.

Tabela 2. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Dreżdenko

Forma ochrony	Nazwa obszaru	Powierzchnia (km ²)
Rezerwat przyrody	Czaplenice	0,076
	Łabędziniec	0,029
	Czaplisko	0,029
	Jezioro Łubówko	0,779
	Lubiatowskie Uroczyska	1,934
	Goszczanowskie Źródłiska	0,226
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Drezdeneckie Uroczyska	11,840
Obszar chronionego krajobrazu	Dolina Warty i Dolnej Noteci	317,663
	Pojezierze Puszczy Noteckiej	107,696
	Puszcza Drawska	462,569
Obszar natura 2000	Jeziora Gościmskie	29,958
	Bory Chrobotkowe Puszczy Noteckiej	23,090
	Uroczyska Puszczy Drawskiej	744,163
	Lasy Puszczy nad Drawą	1902,791
	Dolina Dolnej Noteci	249,436
	Puszcza Notecka	1782,558
	Jelenie Bagna	0,028
Użytek ekologiczny	Bagienko	0,033
	Odyniec	0,048
	Nad Lubiatką	0,030
	Koło	0,015
	Nieużytek	0,028
	Nad Jeziorem Pierska	0,019
	Bagna W Obrębie Pierska	0,013
	Bagienka	0,013
	Owalne Bagno	0,032
	Jeziorko Kosinek	0,005
	Trzynastka	0,021
	Szestnastka	0,045
	Przy Gruntach	0,004
	Łąki	0,173
	Bagno	0,030
	Długie Bagno	0,049
	Odyniec I	0,036
	Wąskie Łąki	0,059
	Podmokłe Łąki	0,178
	Ramiona	0,029

Źródło: opracowanie własne na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

Gmina Drezdenko należy do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Jest to jedna z największych i najszybciej rozwijających się Stref w Polsce. Przedsiębiorca podejmujący działalność gospodarczą na terenie tej Strefy uprawniony jest do korzystania z pomocy regionalnej w formie zwolnienia podatkowego w podatku dochodowym CIT z dwóch tytułów: tworzenia nowych miejsc pracy lub poniesionych nakładów inwestycyjnych.

Wśród największych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy Drezdenko wyróżnia się:

- Victaulic Polska Sp. z o.o. z oddziałem w Drezdenku (branża: metalurgiczna),
- Sobex Sp. z o.o. w Trzebiczu (branża: drzewna),
- Smurfit Kappa Polska Sp. z o.o. z oddziałem w Drezdenku (branża: papiernicza),
- Holding Zremb Gorzów S.A. z oddziałem Meprozet w Drezdenku (branża: metalowa),
- PGNiG Sp. z o.o. (branża: naftowa).

PGNiG zarządza Kopalnią Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Lubiatów, która zajmują się eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. W wyniku oczyszczania kopalin powstaje ropa naftowa, gaz ziemny, płynna mieszanina gazów propan-butan, siarka oraz energia elektryczna. Ze względu na występowanie na obiekcie zbiorników z płynną mieszaniną gazów propan-butan, które są substancją niebezpieczną zakład sklasyfikowany został jako zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Poniższa tabela przedstawia wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców oraz wskaźnik osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys. ludności w latach 2015-2019 w porównaniu do powiatu i województwa. Wartość pierwszego wskaźnika w analizowanym okresie wzrosła we wszystkich trzech jednostkach, w Gminie Drezdenko o 3,29, w powiecie o 2,85, a w województwie o 0,68. Jego wartość dla Gminy była wyższa niż w powiecie i województwie. Gmina Drezdenko charakteryzuje się również wysoką aktywnością osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na tle wymienionych w tabeli jednostek. W 2019 roku było 88 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 tys. ludności, w powiecie 78, a w województwie 83.

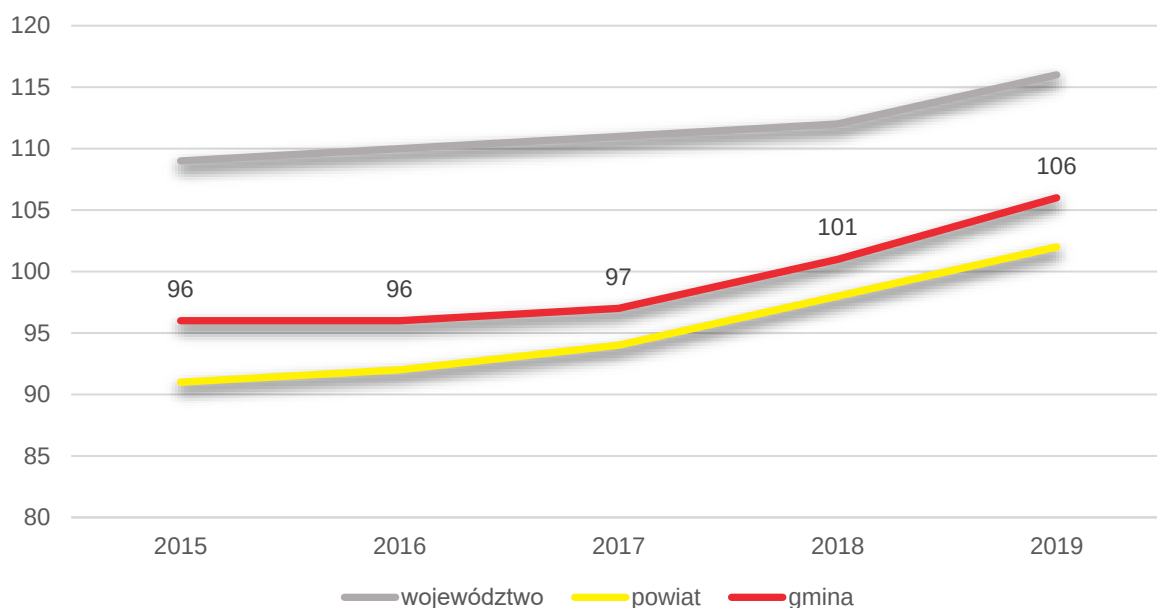
Tabela 3. Przedsiębiorczość w Gminie Drezdenko w latach 2015-2019 na tle powiatu i województwa

	Nowo zarejestrowane podmioty na 1 tys. mieszkańców					Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys.				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
gmina	8,48	8,56	8,48	11,09	11,77	80	80	81	84	88
powiat	7,42	7,75	8,90	10,3	10,27	69	69	71	75	78
województwo	9,64	9,18	9,47	10,31	10,32	76	76	76	79	83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dodatkową informacją o poziomie rozwoju przedsiębiorczości jest analiza liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w porównaniu do powiatu i województwa. Przedstawione zostało to na poniższym wykresie. W analizowanym okresie wskaźnik ten utrzymywał się na podobnym poziomie w Gminie i powiecie, natomiast był wyższy dla województwa. W 2019 roku spośród analizowanych jednostek liczba ta była najniższa dla powiatu i wynosiła 102, dla Gminy 106, a dla województwa 116.

Wykres 1. Liczba podmiotów w rejestrze REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Gminie Drezdenko na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia zmianę liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2015-2019 w Gminie Drezdenko. W ciągu analizowanych 6 lat liczba ta spadała o ponad tysiąc, co daje w 2019 roku 535 osób bezrobotnych, z czego 321 to kobiety, a 214 mężczyźni. W każdym analizowanym roku liczba bezrobotnych kobiet była wyższa niż mężczyzn.

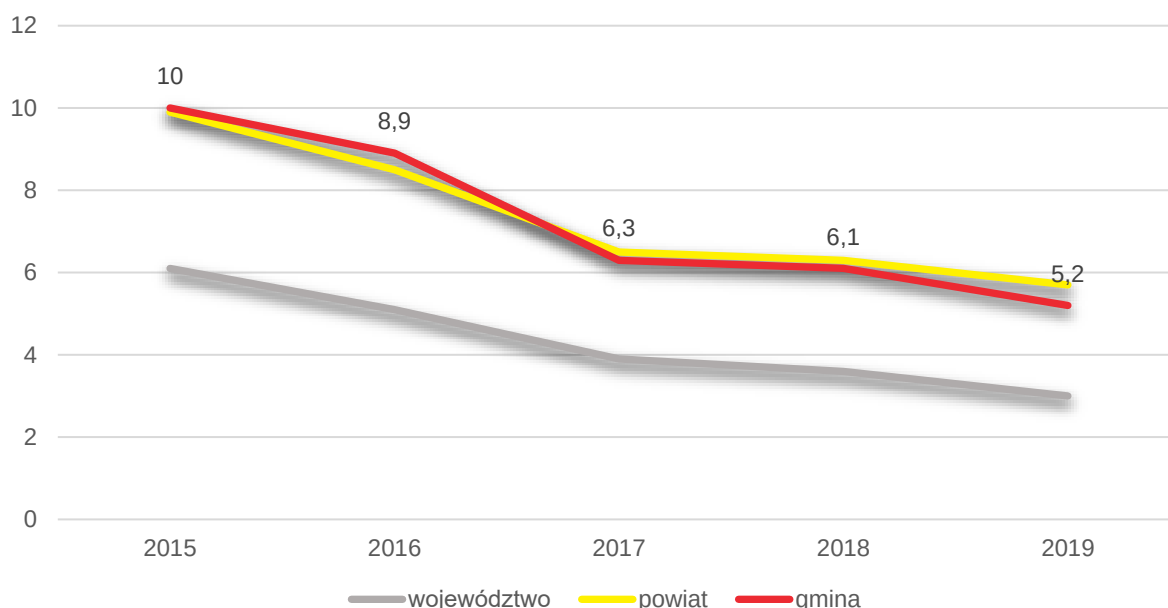
Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w latach 2013-2019 w Gminie Drezdenko

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	1 085	947	670	628	535
kobiety	595	565	432	376	321
mężczyźni	490	382	238	252	214

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu strzelecko-drezdeneckiego i województwa lubuskiego warto zauważyć, że wskaźnik ten sukcesywnie maleje we wszystkich analizowanych jednostkach. Gmina i powiat osiągają bardzo zbliżone wartości i zasadniczo odbiegają od województwa lubuskiego, gdzie udział zarejestrowanych osób bezrobotnych jest zdecydowanie mniejszy. W Gminie Drezdenko zaobserwować można, iż najintensywniejszy spadek liczby osób bezrobotnych nastąpił w latach 2015-2017, a od roku 2017 obserwuje się stopniową stabilizację zjawiska na poziomie lekko przekraczającym 6%. W Gminie w analizowanych latach poziom bezrobocia wśród mieszkańców spadł z 10,0% do 5,2%, w powiecie strzelecko-drezdeneckim z 9,9% do 5,7%, a w województwie lubuskim z 6,1% do 3,0%.

Wykres 2. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2015-2019 w Gminie Drezdenko na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina posiada udziały w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. (PGKiM) w Drezdenku. Wartość udziałów wynosi 195 550 zł, które stanowią 85,77% ogólnej liczby udziałów, a pozostałymi udziałowcami są:

- Zakład Usług Komunalnych,
- Zakład Zarządzania Nieruchomościami,
- Zakład Usług Wodno-Kanalizacyjnych.

Spółka zajmuje się również zarządzaniem i administrowaniem cmentarzami gminnymi:

- cmentarzem w Drezdenku przy ul. Kopernika (54 500 m²),
- cmentarzem w Trzebiczu (9 500 m²),
- cmentarzem w Gościmiu (6 500 m²),
- cmentarzem w Goszczanowcu (6 400 m²).

2.2. Infrastruktura i środowisko

Infrastruktura drogowa

Całkowita długość dróg gminnych w roku 2020 wynosiła 103,2 km, przy czym 25,53 km stanowiły drogi nieutwardzone. Przeprowadzane są coroczne gminne inwentaryzacje stanu dróg, z których wynika, iż większość z nich charakteryzuje się niezadowalającą jakością i wymaga gruntownego remontu. Poprawy jakości wymagają między innymi drogi wiejskie o nawierzchni asfaltowej, łączące poszczególne miejscowości. Gmina nie posiada wieloletniego planu inwestycyjnego dotyczącego utwardzania dróg, a drogi są utwardzane i regularnie równane w ramach bieżącego utrzymania, w szczególności na obszarach wiejskich.

Wśród najpilniejszych inwestycji remontowych wyróżnia się przebudowę ulic: Pierwszej Brygady, Niegosławskiej (te dwie drogi łączą się z DW 181) i Kolejowej, a także alei Piastów, która jest w trakcie realizacji. Przy kluczowych odcinkach dróg umiejscowione są chodniki, a inwestycje związane z ich rozbudową pokrywają się z potrzebami rozbudowy dróg. Jednocześnie Gmina Drezdenko partycypuje w kosztach inwestycji przeprowadzanych przez Powiatowy oraz Wojewódzki Zarząd Dróg. Przykładem jest droga powiatowa nr 0001 Gościm-Sowia Góra oraz chodnik przy DW 164 na ulicy Dworcowej.

Parkingi na terenie Gminy Drezdenko znajdują się tylko przy dyskontach spożywczych. W centrum w pobliżu placu Wileńskiego wyznaczonych zostało 47 miejsc parkingowych. Pozostałe miejsca parkingowe znajdują się w pasach drogowych dróg gminnych. W związku z czym niezbędna jest budowa nowych parkingów na terenie Gminy, aby zarówno mieszkańcy, jak i turyści mieli swobodę związaną z pozostawieniem swojego samochodu.

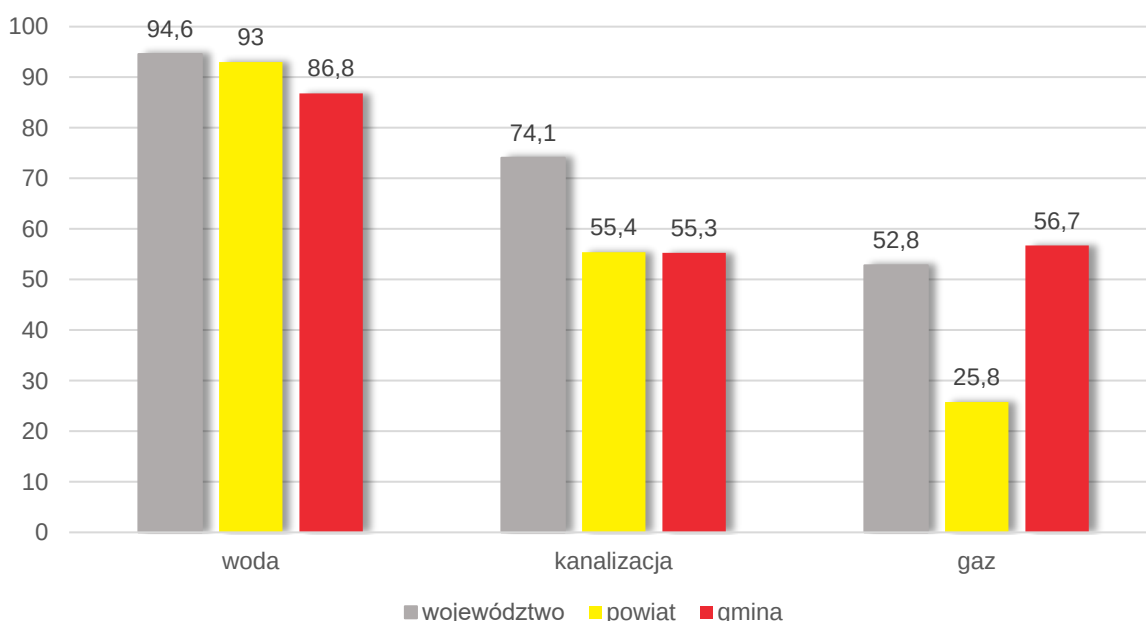
W rozwój infrastruktury drogowej wpisują się również oświetlenie uliczne. Spośród 27 sołectw wchodzących w skład Gminy przynajmniej 13 wymaga uzupełniania oświetlenia ulicznego w różnym zakresie w stopniu pilnym. Konieczna jest także modernizacja przestarzałej infrastruktury lokalnego operatora i sukcesywna wymiana na własne energooszczędne oświetlenie (LED).

Przy drodze wojewódzkiej nr 160 na odcinku Drezdenko-Rąpin znajduje się ścieżka rowerowa. Rozwiązaniem, na które należy zwrócić szczególną uwagę jest adaptacja nasypu nieczynnej linii kolejowej Krzyż Wielkopolski-Skwierzyna na ścieżkę rowerową.

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za odprowadzanie ścieków komunalnych i dostarczanie wody na terenie Gminy Drezdenko jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. Przy ul. Łąkowej w Drezdenku zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków o maksymalnej przepustowości 5 600 m³/dobę. Dyrektywa Ściekowa obejmuje budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gościm. W 2018 roku dostęp do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Drezdenko posiadało 55,3% mieszkańców, natomiast do sieci wodociągowej prawie 87%, przy czym konieczna jest jej modernizacja i rozbudowa.

Wykres 3. Udział mieszkańców korzystających z poszczególnych instalacji w 2018 roku w Gminie Drezdenko na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Gminy znajduje się 5 ujęć wody w miejscowościach:

- Radowo – główne ujęcie, zaopatruje w wodę miasto Drezdenko oraz miejscowości: Niegosław, Lipno, Marzenin, Czartowo, Osów, Trzebicz Nowy, Trzebicz, Gościm, Bagniewo, Klesno, Kosin, Tuczępy
- Drawiny z ujęciem w miejscowości obsługującym obszar samej wsi,
- Modropole z ujęciem obsługującym obszar samej wsi oraz wsi Górzyska,
- Starych Bielice z ujęciem w miejscowości obsługującym obszar samej wsi,
- Lubiatowo z ujęciem w miejscowości obsługującym obszar samej wsi.

Tereny wypoczynkowe oraz miejscowości, gdzie nie ma systemów grupowych zasilane są z ujęć indywidualnych – własnych studni.

Miasto Drezdenko częściowo objęte jest siecią kanalizacji deszczowej. Na terenie Gmin natomiast znajdują się urządzenia drenarskie, rowy melioracji szczegółowej i podstawowej oraz rurociągi melioracyjne.

Do instalacji gazowej podłączeni są mieszkańcy Drezdenka, Niegosława, Lipna, Tuczępy. W Gminie planowana jest rozbudowa sieci gazowej w miejscowościach: Osów, Trzebiecz, Trzebiecz Nowy. Planowana jest także rozbudowa dystrybucyjnej sieci gazowej średniego ciśnienia dla zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwo gazowe oraz przyłączenie do sieci gazowej około 305 pierwszych odbiorców, a w przyszłości rozbudowa sieci o kolejne wydzielone działki budowlane i zabudowania jednorodzinne.

Wszyscy mieszkańcy Gminy Drezdenko mają dostęp do energii elektrycznej.

Dostawcami Internetu na terenie Gminy jest TK Telekom oraz Orange Polska SA. Wśród miejscowości z dostępem do sieci internetowej wyróżnia się: Drezdenko, Trzebiecz, Osów, Goszczanowice, Goszczanówko, Gościm, Goszczanowo, Drawiny, Stare Bielice, Niegosław, Grotów, Rąpin. Punkty hotspot znajdują się w budynkach należących do Urzędu Skarbowego Drezdenko, Bloku przy ulicy Mickiewicza Drezdenko, Starostwa Powiatowego Drezdenko, Zespołu Szkół im. H. Sienkiewicza w Drezdenku, Bloku Klubu Seniora oraz Punkcie uzdatniania wody Radowo.

Gospodarka odpadami

W 2020 roku podmiotem odpowiedzialnym za zbieranie odpadów z terenu Gminy Drezdenko było konsorcjum firm PGKiM Sp. z o.o. w siedzibą w Drezdenku i Zakład Utylizacji Odpadów Clean City Sp. z o.o. z siedzibą w Międzychodzie, wyłonione w przetargu nieograniczonym.

Na terenie Gminy obowiązują dwa systemy zbierania odpadów: workowy i pojemnikowy. W systemie workowym selektywne odpady zbierane są na posesjach zabudowy jednorodzinnej. Natomiast w systemie pojemnikowym zbierane są odpady niesegregowane (zmieszane) ze wszystkich nieruchomości oraz frakcje selektywne w przypadku zabudowy wielorodzinnej. Odpady zbierane selektywnie dzielone są na 5 frakcji. Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje PSZOK zlokalizowany w miejscowości Drezdenko, do którego mieszkańcy mogą bezpłatnie dostarczyć odpady wielkogabarytowe. Oprócz tego co 2 miesiące odpady te zbierane są w formie wystawki.

Od dnia 01.07.2020 roku obowiązuje uchwała, w której została określona stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, która wynosi 26 zł od osoby za odpady zbierane w sposób selektywny oraz 52 zł od osoby za odpady zbierane w sposób nieselektywny. Podczas przeprowadzanych w 2018 roku kontroli w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych kontrolowano również mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Właściciele nieruchomości którzy zadeklarowali selektywną zbiórkę, a podczas kontroli stwierdzono, iż odpady przez nich wytwarzane są zbierane i gromadzone w sposób zmieszany, byli zobligowani do złożenia nowych deklaracji, w których zadeklarowali zmieszany sposób gromadzenia odpadów.

Poniżej znajduje się tabela przedstawiająca stan gospodarki odpadami w Gminie Drezdenko w latach 2015-2019. Udział mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami z roku na rok rośnie, w 2019 roku jest to 78,21%. Zaobserwować można również coroczny wzrost udziału odpadów segregowanych, lecz nadal jest to niewielki procent w całkowitej liczbie odpadów. W zakresie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła to między rokiem 2015 a 2018 były osiągane wymagane poziomy, jedynie w 2018 roku zabrakło 9,7% do zrealizowania wymaganego poziomu w przypadku recyklingu.

Tabela 5. Stan gospodarki odpadami w Gminie Drezdenko w latach 2014-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi	13 101	13 280	13 338	13 424	13 336
Ilość zebranych odpadów komunalnych, w tym:	4 423,3	5 952,65	6 112,52	7 092,34	7 060,77
zmieszane	3 939,38	5 194,51	5 451,76	6 262,76	5 742,93

<i>segregowane</i>		191,28	505,82	422,37	618,95	824,18
<i>udział odpadów segregowanych</i>		4%	8%	7%	9%	12%
Odsetek mieszkańców objętych systemem ewidencji zagospodarowania odpadów		74,3%	75,9%	76,92%	77,80%	78,31%
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	Drezdenko	23,4%	36,1%	40%	39%	-
	wymagany	50%	45%	45%	40%	40%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	Drezdenko	23,4%	26,4%	20%	20,3%	-
	wymagany	16%	18%	20%	30%	40%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Analizy stanu gospodarki odpadami Gminy Drezdenko

Od 2015 roku nastąpił wzrost odpadów zbieranych selektywnie, co obrazuje tabela poniżej. Największa ilość odpadów zebranych selektywnie dotyczy frakcji BIO – w 2019 roku zebrano 364,67 Mg. Zaznaczyć należy, że również w tej frakcji nastąpił największy wzrost ilości zebranych odpadów – średnia dynamika wynosi 223%. W pozostałych frakcjach również występuje wzrost ilości zebranych ton odpadów.

Tabela 6. Ilość odpadów zebranych selektywnie w Mg w latach 2015-2019

	2015 (od kwietnia)	2016	2017	2018	2019	Średnia dynamika
Papier	55,92	56,90	58,94	77,887	129,86	126%
Plastik	41,09	54,64	62,32	131,707	174,81	148%
Szkło	88,37	131,45	81,95	107,66	152,67	121%
Bio	49,98	276,68	219,16	301,69	364,67	223%

Źródło: Dane UMiG Drezdenko.

Na terenie Gminy Drezdenko co roku powstaje kilka małych dzikich wysypisk odpadów zarówno w mieście Drezdenko, jak i na terenie Gminy przy drogach, polach i w lasach. Problem ten jest rozwiązywany na bieżąco.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

W ramach działań prowadzących do podniesienia jakości powietrza na terenie Gminy Drezdenko w latach 2015-2019 udzielane były dofinansowania na zmianę systemu ogrzewania, zakup i montaż pompy ciepła lub kolektorów słonecznych, a także modernizację ogrzewania na proekologiczne. W tym okresie dofinansowanie otrzymało 55 wniosków, a wydatkowano łącznie kwotę 220 209 zł. Efektem programu jest likwidacja 68 pieców na opał stały (węgiel/drewno).

W 2020 roku Gmina Drezdenko zawarła porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w sprawie programu *Czyste Powietrze*, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE. Ponadto w 2020 roku przyjęty został *Program ochrony powietrza dla strefy lubuskiej wraz z planem działań krótkoterminowych*, który obejmuje Gminę Drezdenko. W miejscowości Osów znajdują się dwie farmy fotowoltaiczne, każda o mocy 1 MW.

Gmina prowadzi także edukację i promocję związaną z ochroną wody i powietrza (akcja sprzątania świata, plakaty). Realizuje również zadanie *Demontaż, zbieranie, transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Drezdenko* w ramach *Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2019 – 2023*.

W Gminie Drezdenko prowadzony jest rejestr zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzane są wyrwykowe kontrole dotyczące prawidłowości w pozbywaniu się nieczystości z terenów nieruchomości. Inne zadania związane z ochroną środowiska realizowane

są zgodnie z *Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Drezdenko na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022*.

Poniższa tabela przedstawia liczbę decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydanych w latach 2013-2019. W pierwszej połowie 2020 roku wydano 6 decyzji. Wśród najważniejszych decyzji wyróżnia się te dotyczące odnawialnych źródeł energii, w szczególności budowę farm fotowoltaicznych. Inne decyzje dotyczyły rozbudowy dróg czy obiektów małej retencji wodnej.

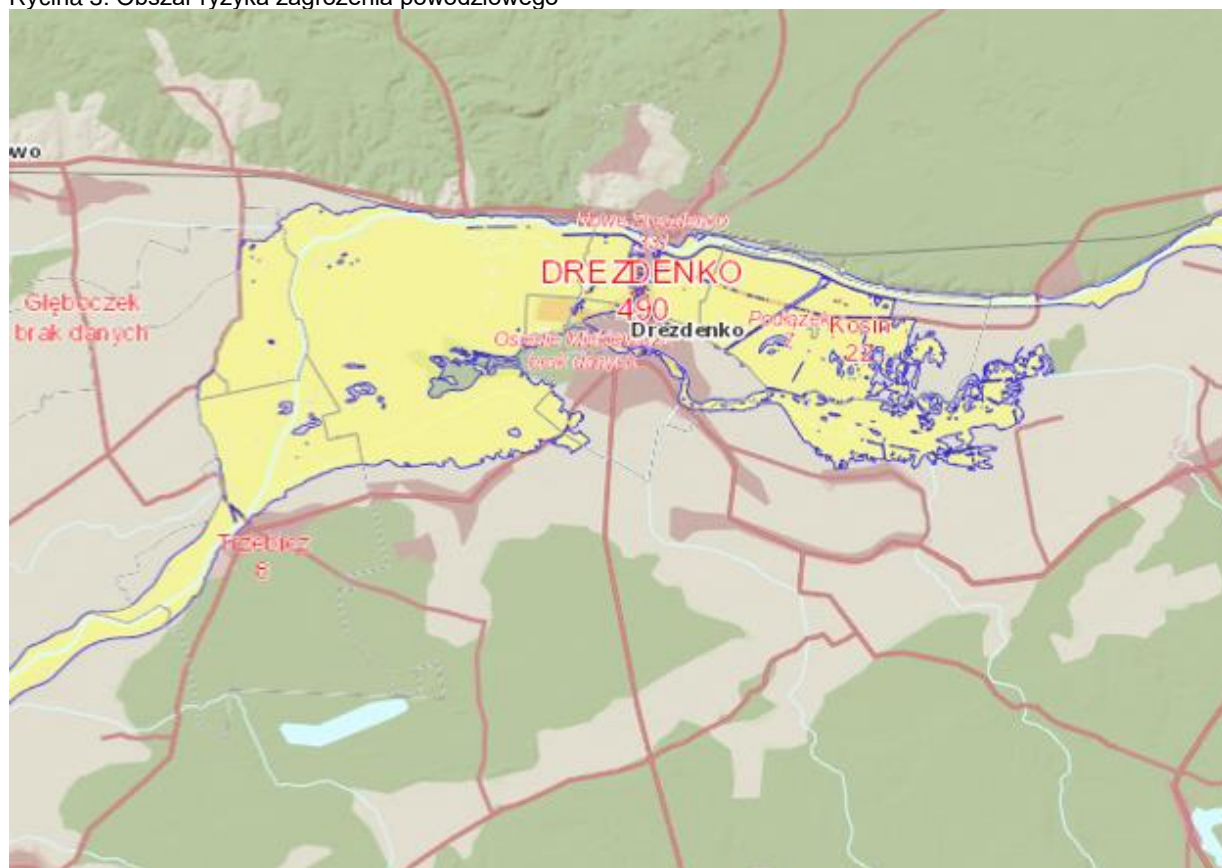
Tabela 7. Liczba wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w latach 2013-2019 w Gminie Drezdenko

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	4	8	8	2	6	8

Źródło: opracowanie własne.

Gmina położona jest na obszarze objętym występowaniem suszy, co ma negatywny wpływ na rolnictwo. Na terenie Gminy nie są prowadzone działania w zakresie małej retencji. Ryzykiem zagrożenia powodziowego objęte są obszary położone na południe od koryta rzeki Noteć, w szczególności tereny znajdujące się wzdłuż rzeki pomiędzy Trzebiczem a Kosinem. Obrazuje to poniższa mapa. Ponadto możliwe jest wystąpienie lokalnych podtopień spowodowanych nawałnymi deszczami.

Rycina 3. Obszar ryzyka zagrożenia powodziowego

Źródło: wykonanie własne na podstawie ISOK.

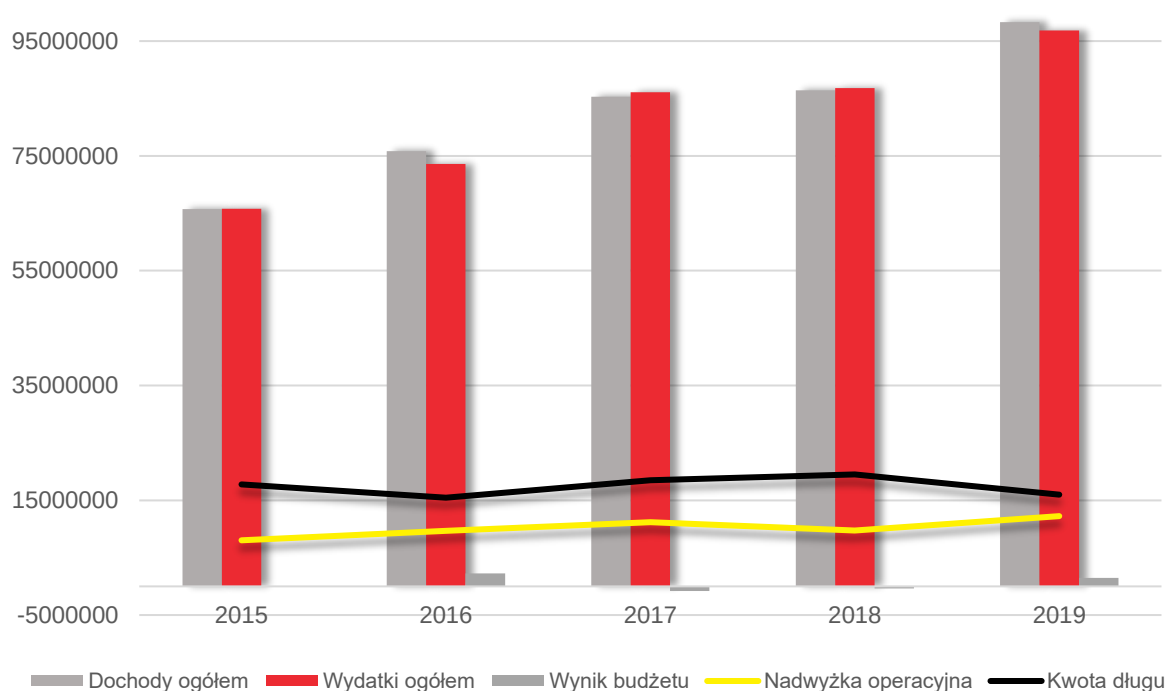
2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2015-2019 dochody Gminy Drezdenko corocznie się zwiększały z poziomu 65,72 mln zł w 2015 roku do 98,32 mln zł w 2019 roku. Największy wzrost nastąpił w 2016 roku na skutek znacznego wzrostu dotacji na cele bieżące (w szczególności dotacja na program Rodzina 500+). W 2018 r. dochód

na 1 mieszkańca w Gminie Drezdenko wyniósł 5 727,52 zł i był wyższy niż średnia dla powiatu – 5 323,07 zł i województwa – 5 668,96 zł. W analizowanym okresie w Gminie corocznie występowała także nadwyżka operacyjna (kwota dochodów bieżących budżetu przewyższała kwotę wydatków bieżących budżetu). Średnio w latach 2015-2019 wynosiła ona 10,17 mln zł, co stanowiło 12,7% dochodów ogółem. W 2019 roku kształtowała się ona na poziomie ponad 12,2 mln zł. Powyższy wskaźnik należy uznać za pozytywny aspekt planowania i wykonywania dochodów i wydatków budżetowych w Gminie.

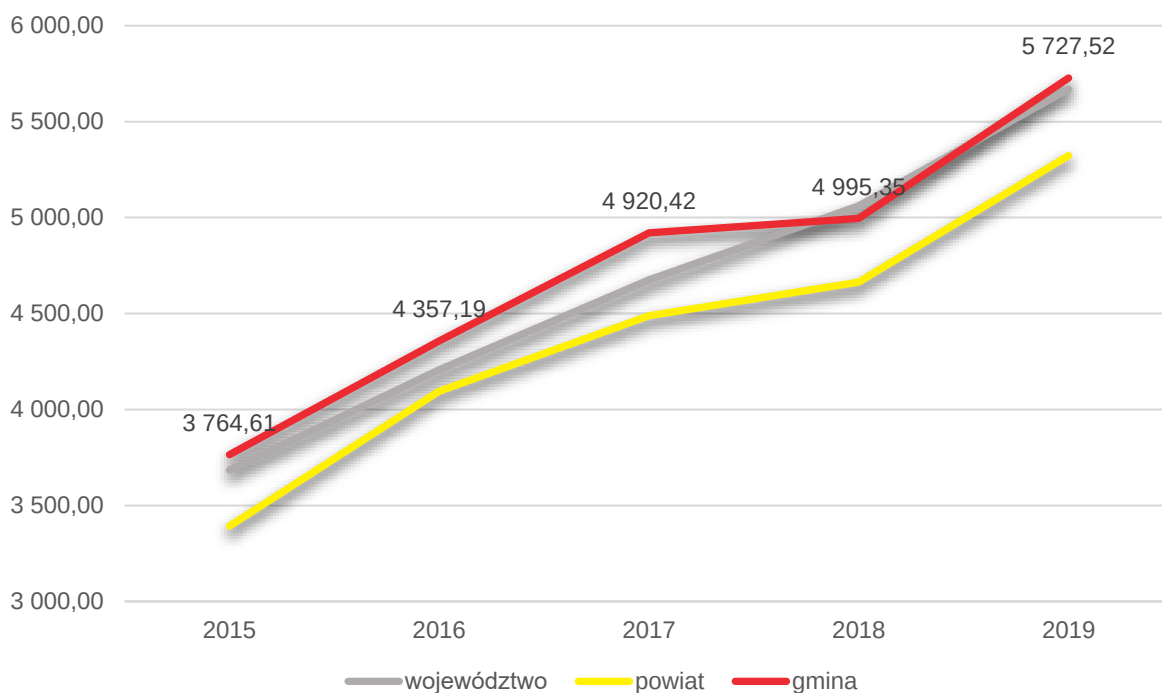
Wykres 4. Wykonanie budżetu Gminy Drezdenko w latach 2015-2019

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy.

Dochody na 1 mieszkańca w Gminie wynosiły w 2019 roku 5 727,52 zł, były wyższe niż średnia dla powiatu – 5 323,07 zł i województwa – 5 668,96 zł. Od 2015 roku we wszystkich analizowanych jednostkach samorządu terytorialnego nastąpił wzrost dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca: w Gminie o 52%, w powiecie o 57%, a w województwie o 56%.

Wykres 5. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w latach 2015-2019 w Gminie Drezdenko na tle powiatu i województwa

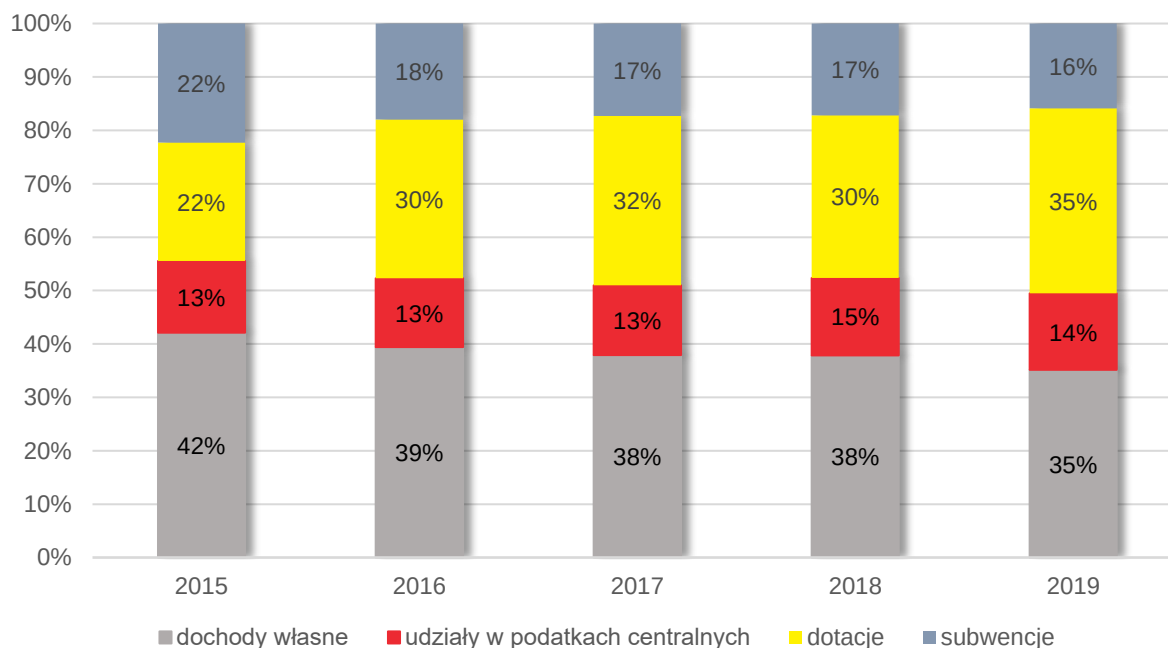

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS.

Struktura dochodów i wydatków

W analizowanym okresie nastąpiła zmiana w strukturze dochodów Gminy. Dochody własne, które są najistotniejszą grupą dochodów, ponieważ decydują o samodzielności finansowej jednostki, wzrosły od 2015 roku o 6,88 mln zł, pomimo spadku ich udziału z 42% w 2015 roku do 35% w 2019 roku. Od 2015 roku nastąpił znaczący wzrost udziału dotacji w strukturze dochodów Gminy. Sytuacja ta wynika ze wspomnianego wcześniej zwiększenia dotacji celowej z tyt. programu „Rodzina 500+”.

Wykres 6. Struktura dochodów Gminy w latach 2015-2019

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy.

Wśród dochodów budżetowych każdej jednostki samorządu terytorialnego najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o jej samodzielności finansowej. Udział dochodów własnych budżetu Gminy łącznie z udziałami w podatkach centralnych (PIT i CIT) w dochodach ogółem budżetu obniżył się z poziomu 42% w roku 2015 do poziomu 35% w roku 2019. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa.

Tabela 8. Dochody podatkowe Gminy Drezdenko w latach 2015-2019

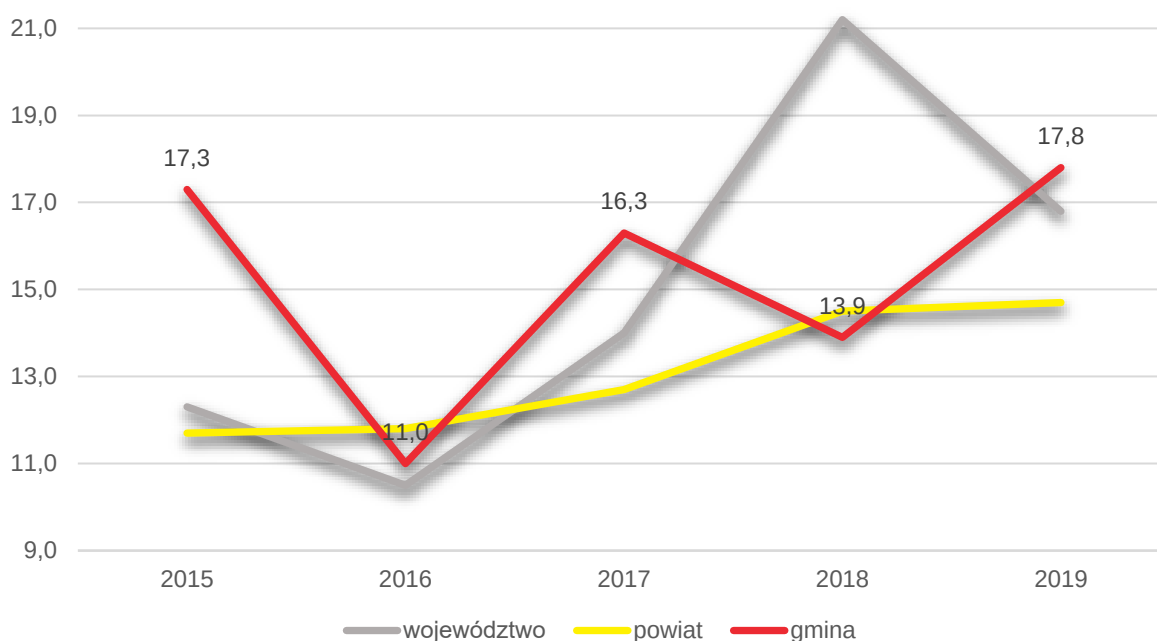
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
PIT	7 986 939,00	8 856 190,00	9 930 844,00	11 513 373,00	12 964 260,00
CIT	830 931,13	946 426,53	1 213 790,30	1 027 669,51	1 111 563,56
podatek rolny	534 031,26	496 718,76	456 617,95	445 492,01	478 205,70
podatek od nieruchomości	18 045 580,02	17 480 995,77	17 966 989,67	19 145 047,01	19 692 211,85
podatek leśny	529 159,72	826 741,56	824 161,00	844 347,06	825 431,04
podatek od środków transportowych	415 638,65	441 565,24	467 863,53	567 556,77	456 104,14
podatek od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	12 990,55	8 010,97	9 353,89	9 673,84	13 688,06
podatek od czynności cywilnoprawnych	360 036,28	692 353,17	456 897,89	464 082,65	645 186,98
wpływy z opłaty skarbowej	119 294,58	116 921,74	115 094,96	119 104,06	143 536,04
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	1 868 036,18	2 482 228,89	2 922 972,38	2 950 220,26	2 831 555,65

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy

Uwzględniając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne Gminy Drezdenko w 2019 roku wynosiły 49%. Oznacza to, że gmina ma możliwości samodzielnego oddziaływania na kształt i strukturę swoich dochodów, a więc na możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

W strukturze wydatków największą grupę stanowią wydatki związane z oświatą i wychowaniem – prawie 28%. Kolejnymi grupami wydatków są wydatki w działach: rodzina (17%), pomoc społeczna (14%), administracja publiczna (9%), transport i łączność (9%). W analizowanym okresie udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem zmieniał się w zależności od roku, najniższy był w 2016 roku – 11%, najwyższy w 2019 roku – 17,8%.

Wykres 7. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem

Źródło: opracowanie na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy.

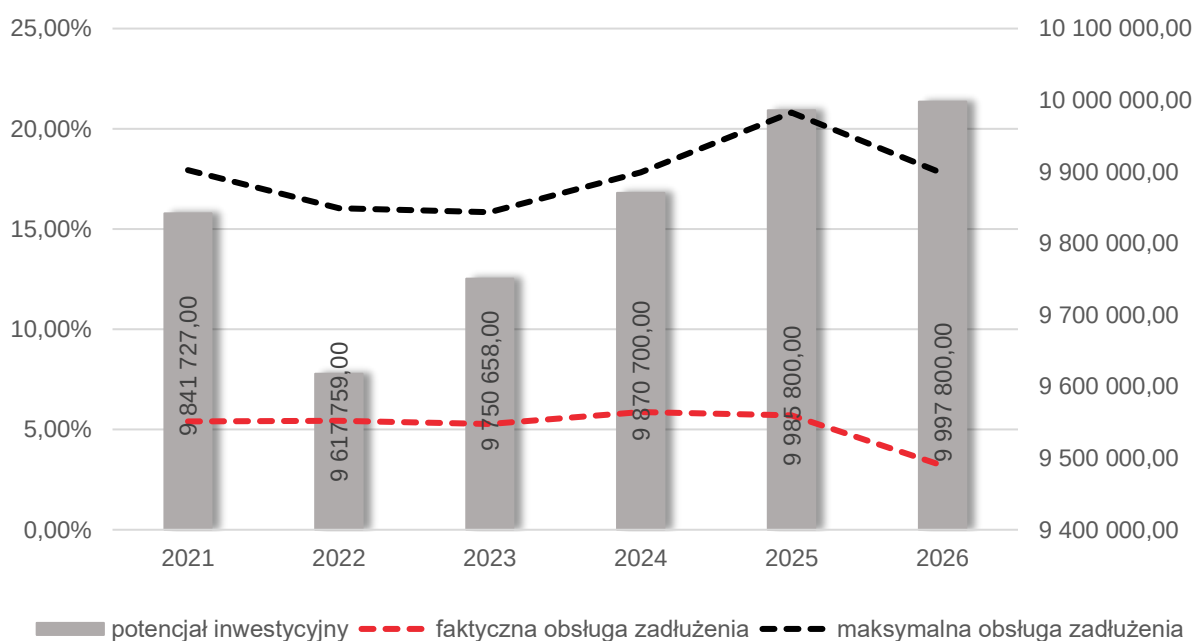
Najważniejszymi przedsięwzięciami zrealizowanymi w ostatnich latach były:

- budowa sali wiejskiej w miejscowości Marzenin – wartość inwestycji: 853 582,46 zł,
- budowa ścieżki rowerowej na dawnym nasypie kolejowym w Gminie Drezdenko - etap II - wartość inwestycji: 839 104,87 zł,
- budowa remizy OSP w Drezdenku - wartość inwestycji: 2 170 467,61 zł,
- budowa żłobka wraz z przedszkolem w miejscowości Drezdenko - wartość inwestycji: 4 134 566,19 zł,
- budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Trzebiczu - wartość inwestycji: 2 587 947,10 zł,
- Przebudowa Al. Piastów w Drezdenku - wartość inwestycji: 2 976 806,00 zł.

Potencjał inwestycyjny

Kształtowanie się budżetu Gminy w ubiegłych latach przekłada się również na jej przyszły potencjał inwestycyjny oraz zdolność do obsługi nowych zobowiązań. Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Zgodnie z projektem uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Drezdenko na lata 2021-2026 kształt wskaźnika obsługi zadłużenia pozwala na przyszłą obsługę dodatkowych zobowiązań.

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Drezdenko na lata 2021-2026

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Drezdenko na lata 2021-2026.

Na podstawie powyższych danych można wskazać, że potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2021-2026 wyniesie około 59 mln zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

W pierwszej połowie 2020 roku teren Gminy zamieszkiwały 16 933 osoby, a gęstość zaludnienia wynosiła 43 os./km². Najwięcej osób mieszkało w samym mieście – 9 762 osób. Na tle powiatu strzelecko-drezdeneckiego mieszkańcy Gminy Drezdenko wraz z mieszkańcami Gminy Strzelce Krajeńskie stanowią łącznie 70% ludności zamieszkującej powiat. Jednocześnie we wszystkich gminach z powiatu nastąpił w analizowanym okresie zbliżony spadek liczby mieszkańców o 0,6% lub 0,5%. Z analizy przeprowadzonej przez GUS wynika, że proces spadku liczby mieszkańców w Gminie Drezdenko będzie postępował. Prognoza ludności na rok 2030 zakłada, że liczba mieszkańców wyniesie 16 491 osób.

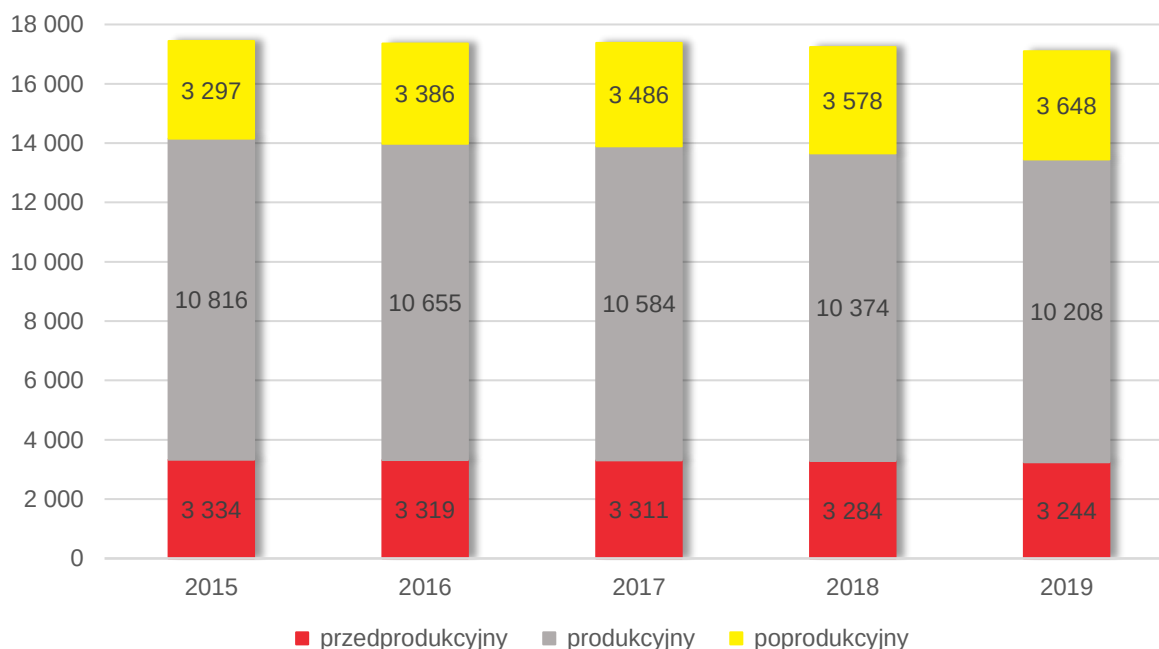
Tabela 9. Liczba mieszkańców w powiecie i gminach w latach 2015-2019

JST	2015	2016	2017	2018	2019	udział w 2019 r.	średnia dynamika
powiat strzelecko-drezdenecki	50 061	49 842	49 701	49 366	49 009	100%	99,5%
Dobiegniew	6 688	6 673	6 664	6 597	6 536	13%	99,4%
Drezdenko	17 447	17 360	17 381	17 236	17 100	35%	99,5%
Stare Kurowo	4 147	4 130	4 083	4 082	4 062	8%	99,5%
Strzelce Krajeńskie	17 357	17 292	17 213	17 097	16 993	35%	99,5%
Zwierzyn	4 422	4 387	4 360	4 354	4 318	9%	99,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na równym poziomie w analizowanych latach i wynosi 19%. Osoby w wieku produkcyjnym stanowią zdecydowanie największy procent mieszkańców Gminy, lecz zauważyć można spadek ich udziału z 62% w 2015 roku do 59% w 2019 roku. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym z roku na rok rośnie, co sugeruje starzenie się społeczeństwa. Ich udział w ogólnej liczbie ludności w 2015 roku wynosił 19%, a w 2019 roku już 21%.

Wykres 9. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie w latach 2015-2019

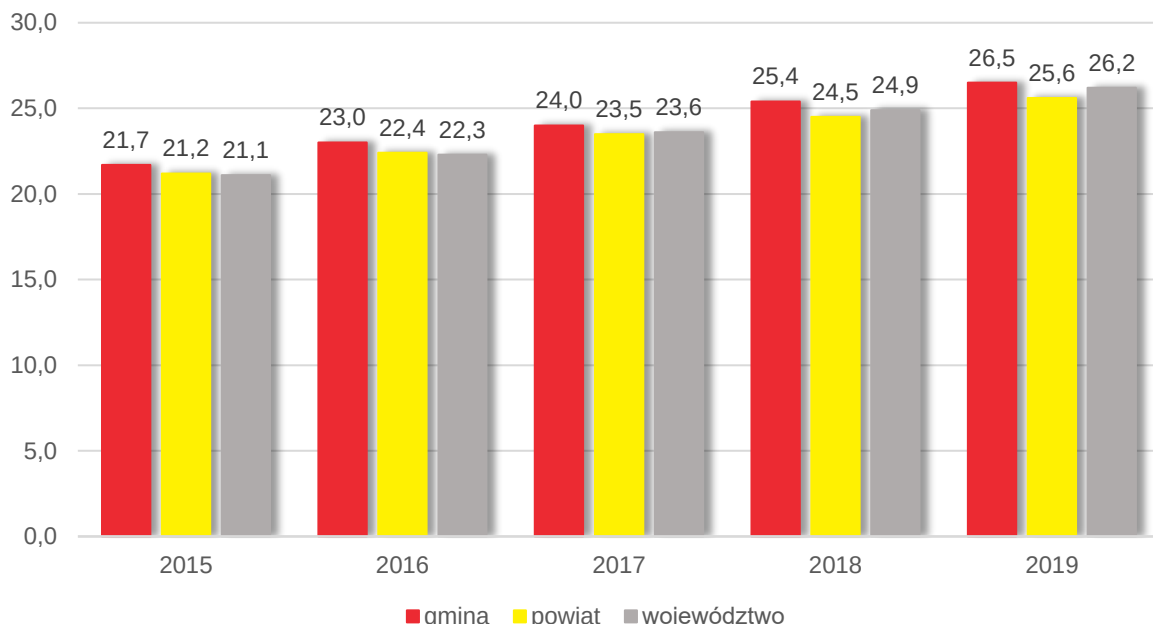

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Potwierdzeniem starzenia się społeczeństwa jest współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, który pokazuje udział osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Dane dla Gminy Drezdenko zestawiono z danymi dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego i województwa lubuskiego. Zauważyć można trend wzrostu tego współczynnika, przy czym w Gminie Drezdenko jest on największy – wzrost z 21,7% w 2015 roku do 26,5% w 2019 roku, w powiecie i województwie kształtuje się na bardzo podobnym poziomie.

Wykres 10. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Gminie Drezdenko na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przyrost naturalny i saldo migracji są również współczynnikami definiującymi procesy demograficzne zachodzące w Gminie. Według danych GUS na terenie Gminy Drezdenko od 2013 roku występuje ujemny przyrost naturalny, który w 2019 roku osiągnął -30 osób. Współczynnik salda migracji ogółem w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców również utrzymuje się na ujemnym poziomie zarówno dla Gminy Drezdenko, jak i dla powiatu i województwa. Wśród analizowanych jednostek w 2019 roku Gmina Drezdenko osiągnęła najwyższy ujemny wskaźnik salda migracji.

Tabela 10. Saldo migracji ogółem na 1000 ludności

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Gmina Drezdenko	-3,39	-2,31	-6,30	-6,41
powiat strzelecko-drezdenecki	-3,40	-2,97	-5,13	-5,05
województwo lubuskie	-0,82	-0,94	-0,96	-1,09

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (brak danych za 2015 rok).

Istotnym wskaźnikiem jest również udział osób w wieku kreatywnym, czyli w wieku 25-34 lata w ogólnej liczbie mieszkańców. We wszystkich trzech jednostkach samorządu terytorialnego nastąpił spadek tego wskaźnika w analizowanym okresie, co jest niepokojącym zjawiskiem. Osoby w wieku kreatywnym stanowią ważny zasób ludzki dla gminy, gdyż są siłą napędową rozwoju ekonomicznego. Na tle powiatu i województwa w Gminie wartość wskaźnika jest najwyższa i w 2019 roku wyniosła 14,59% (w powiecie 14,47%, w województwie 14%).

Tabela 11. Ludność w wieku kreatywnym w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina Drezdenko	15,53	15,25	15,06	14,90	14,59
powiat strzelecko-drezdenecki	15,66	15,44	15,24	14,92	14,47
województwo lubuskie	15,95	15,60	15,11	14,55	14,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

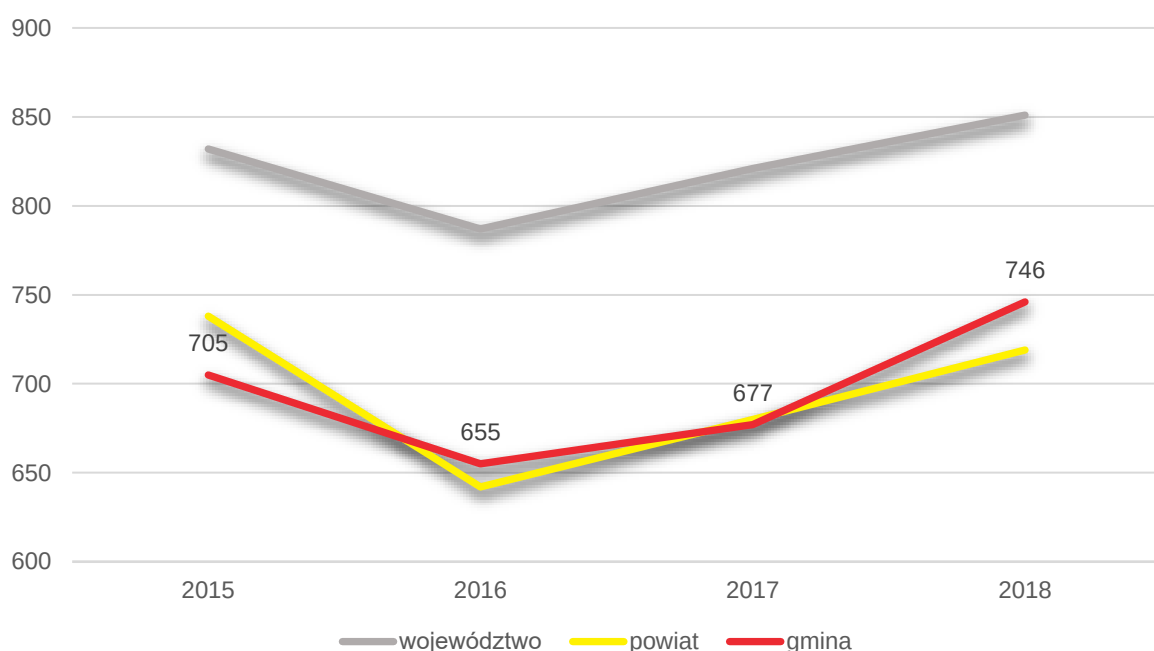
3.2. Kapitał społeczny

Oświata i wychowanie przedszkolne

Od 1 września 2017 roku po wdrożeniu reformy oświaty na terenie Gminy Drezdenko funkcjonuje 11 Szkół Podstawowych, 1 Publiczne Przedszkole i 1 Niepubliczne Przedszkole. We wszystkich szkołach funkcjonują oddziały przedszkolne. W Mieście Drezdenko znajdują się 3 szkoły, a 8 zlokalizowanych jest na terenach wiejskich. W 2020 roku utworzony został żłobek przeznaczony dla 60 dzieci.

Od 2015 roku corocznie zmieniała się liczba dzieci w wieku 3-5 lat uczęszczających do przedszkola na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat. W 2019 roku z wychowania przedszkolnego korzystało 746 dzieci na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat, co stanowiło liczbę nieznacznie wyższą niż średnia dla powiatu, jednak mniejszą niż średnia dla województwa, która wyniosła 851.

Wykres 11. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedszkole publiczne mieści się w Drezdenku przy ulicy Kopernika 16. Dzieci mogą przebywać w przedszkolu pomiędzy godziną 06:00 a 16:00. Przedszkole niepubliczne im. bł. Edmunda Bojanowskiego zlokalizowane jest przy ulicy Piłsudskiego 38 w Drezdenku. Placówka otwarta jest w godzinach 06:00-18:00. Gmina dofinansowuje pobyt dziecka w przedszkolu niepublicznym w wysokości 75% kosztów utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym – czyli w wysokości 483,64 zł. Koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym w 2019 roku wynosił 703,43 zł. Celem projektu jest zwiększenie o 121 liczby miejsc przedszkolnych na terenie Gminy Drezdenko w tym odpowiednie wyposażenie nowo utworzonych miejsc oraz poprawę jakości oferty usług edukacyjnych poprzez realizację zajęć dodatkowych, specjalistycznych dla 437 dzieci w wieku przedszkolnym. Dodatkowo wsparciem zostało objętych 15 nauczycieli, którzy będą mogli podnieść swoje kwalifikacje.

W ramach regionalnego *Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego* Gmina realizuje projekt pt. „*Nowe miejsca przedszkolne dla najmłodszych mieszkańców Gminy Drezdenko*”. Całkowita wartość projektu to 999 223,45 zł, a wartość dofinansowania to 849 339,93 zł.

Tabela 12. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w roku szkolnym 2017/2018	Liczba dzieci w roku szkolnym 2018/2019	Liczba dzieci w roku szkolnym 2019/2020
Publiczne Przedszkole w Drezdenku	300	280	271

Niepubliczne Przedszkole w Drezdenku	49	33	32
Niepubliczne Punkty Przedszkolne w:	37	0	0
Niegostawiu (3,4-latki)	0	0	0
Trzebiczu (3,4-latki)	18	0	0
Gościmiu (3,4-latki)	8	0	0
Drawiny (3,4-latki)	11	0	0
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych:	180	261	250
SP nr 1 (5,6 latki)	23	44	42
SP nr 2 (6latki)	23	49	50
SP nr 3 (5,6-latki)	24	36	25
SP Goszczanowo (3,4,5,6-latki)	19	16	12
SP Niegostaw (5,6-latki)	19	17	20
SP Trzebiecz (3,4,5,6-latki)	21	38	36
SP Drawiny (3,4,5,6- latki)	4	15	16
SP Gościm (3,4,5,6-latki)	12	17	15
SP Grotów (3,4,5,6-latki)	11	10	11
SP Rąpin (3,4,5,6-latki)	14	11	13
SP Stare Bielice (4,5,6-latki)	10	8	10
Ogółem	566	574	553

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w latach 2019-2020.

W szkołach podstawowych w roku szkolnym 2019/2020 uczyło się 1 713 dzieci. Liczba oddziałów szkolnych waha się w przedziale od 2 do 19. W szkołach liczących 2-4 oddziałów uczyło się łącznie 122 uczniów.

Tabela 13. Stan organizacji szkół podstawowych w roku szkolnym 2019/2020

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba godzin zatwierdzonych		
			Ogółem	W tym: liczba godzin ponadwymiarowych	W tym: nauczanie indywidualne /rewalidacja
Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Korczaka w Drezdenku	19	411	710,25	97,25	0/16
Szkoła Podstawowa nr 2 im. J. Nojiego w Drezdenku	17	423	712,71	134,5	18/14
Szkoła Podstawowa nr 3 im. H. Sienkiewicza w Drezdenku	16	388	642,5	119,5	0/8
Szkoła Podstawowa w Goszczanowie	9	79	284,55	28,56	10/6
Szkoła Podstawowa w Niegostawiu	9	142	326,56	55,56	10/0
Szkoła Podstawowa w Trzebiczu	10	148	366,12	52	25/10
Szkoła Podstawowa w Drawinach	4	26	83	4	0/0
Szkoła Podstawowa w Gościmiu	4	34	102	6	2
Szkoła Podstawowa w Grotowie	2	18	63	2	0
Szkoła Podstawowa w Rąpinie	4	28	83	16	0
Szkoła Podstawowa w Starych Bielicach	4	16	66	5	0
Ogółem	98	1713	3422,69	520,37	63/56

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w latach 2019-2020.

Oprócz tego na terenie Gminy Drezdenko znajdują się też publiczne placówki oświatowe dla których organem prowadzącym jest powiat strzelecko-drezdenecki:

- **Liceum Ogólnokształcące** w Drezdenku, do którego w 2020 roku uczęszczało 266 uczniów,
- **Technikum** w Drezdenku, do którego w 2020 roku uczęszczało 169 uczniów, oferuje kształcenie w zawodzie: technik informatyk, technik budownictwa, technik hotelarstwa, technik ekonomista, technik logistyka,
- **Branżowa Szkoła I stopnia** w Drezdenku, do której w roku 2020 uczęszczało 163 uczniów, oferująca kształcenie w zawodzie: elektromechanik, fryzjer, cieśla, betoniarz-zbrojarz, mechanik pojazdów samochodowych, modelarz odlewniczy, murarz-tylnik, cukiernik, monter sieci i instalacji sanitarnych, dekarz, blacharz samochodowy, złotnik-jubiler, zdun, mechanik-monter maszyn i urządzeń, ogrodnik, lakiernik, sprzedawca, tapicer, stolarz, kominiarz, wędliniarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, ślusarz, piekarz, inny, elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, kucharz, krawiec, lakiernik samochodów.

Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się wyników egzaminu ósmoklasisty w latach 2019 i 2020 w szkołach na terenie Gminy Drezdenko w porównaniu do średnich powiatu i województwa. W Szkole Podstawowej w Trzebiczu nie odbywa się egzamin z języka angielskiego, natomiast w Szkole Podstawowej w Niegosławiu uczniowie nie przystępują do egzaminu z języka niemieckiego. Bardzo wyróżnia się wynik egzaminu z języka angielskiego SP nr 3 w Drezdenku, który w 2019 roku był wysoki, a na przestrzeni roku spadł o 43,81%, co zaniża średni wynik Gminy.

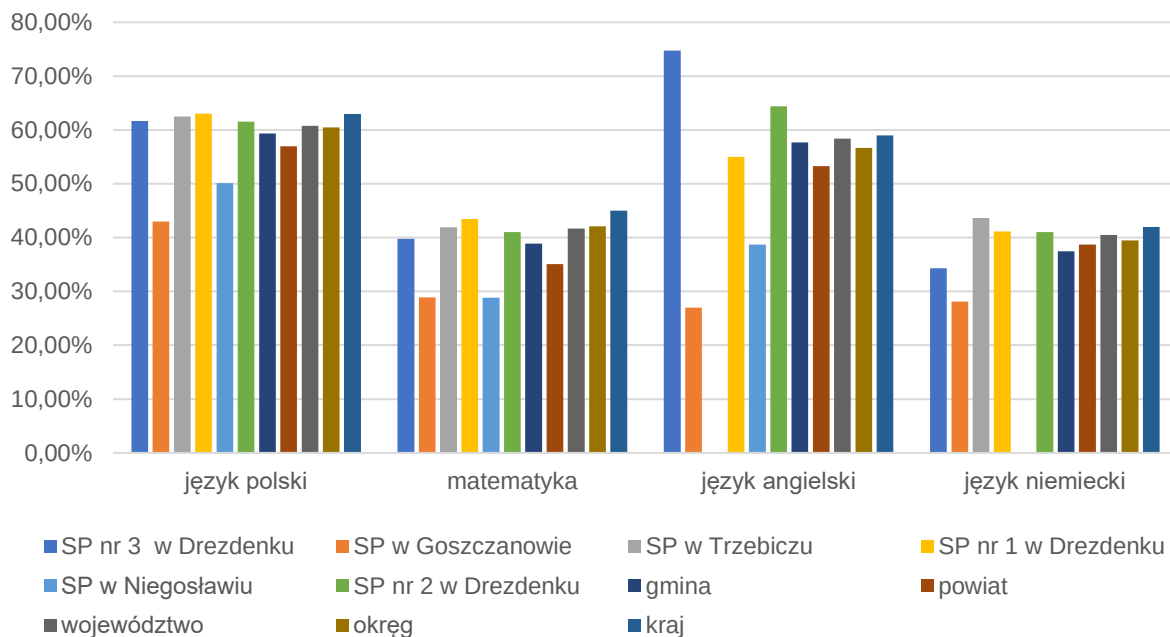
Tabela 14. Wyniki egzaminu ósmoklasisty szkół w Gminie Drezdenko w latach 2019-2020 na tle powiatu i województwa

	Rok	SP nr 3 w Drezdenku	SP w Goszczanowie	SP w Trzebiczu	SP nr 1 w Drezdenku	SP w Niegosławiu	SP nr 2 w Drezdenku	gmina	powiat	województwo
język polski	2019	61,69%	43,00%	62,50%	63,05%	50,11%	61,52%	59,35%	56,97%	60,76%
	2020	51,81%	51,27%	54,00%	60,49%	57,26%	51,84%	54,40%	54,96%	56,40%
matematyka	2019	39,78%	28,90%	41,92%	43,48%	28,83%	41,04%	38,88%	35,08%	41,69%
	2020	29,44%	37,41%	57,17%	43,32%	36,22%	35,18%	36,23%	36,48%	41,93%
język angielski	2019	74,77%	27,00%	-	55,00%	38,72%	64,39%	57,69%	53,29%	58,40%
	2020	30,96%	48,00%	-	56,06%	46,74%	54,29%	43,65%	44,86%	52,26%
język niemiecki	2019	34,32%	28,11%	43,67%	41,14%	-	41,04%	37,48%	38,71%	40,47%
	2020	50,00%	28,00%	62,67%	38,19%	-	44,10%	43,02%	41,82%	42,86%

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Poznań.

Na wykresie zamieszczone zostało porównanie szkół na terenie Gminy Drezdenko ze średnimi wynikami dla jednostek wyższych rządów. W przypadku języka polskiego i matematyki zauważyć można, że średnie wyniki dla SP nr 1, 2 i 3 w Drezdenku oraz SP w Trzebiczu były porównywalne ze średnimi krajowymi. Szkoła Podstawowa w Trzebiczu wyróżniła się wynikiem z języka niemieckiego, który był najwyższy ze wszystkich badanych jednostek. Ze wszystkich przedmiotów najsłabsze wyniki osiągają Szkoły Podstawowe w Goszczanowie i Niegosławiu.

Wykres 12. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Drezdenko w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Poznań.

Od 2015 roku wydatki realizowane w dziale 801 - oświata i wychowanie rosną. W szczególności wzrosły wydatki majątkowe, które w 2019 roku wyniosły 2 707 918,35 zł. Wydatki te związane są z inwestycjami realizowanymi w szkołach, m. in.:

- budową sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Trzebiczu,
- przebudową sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 3 w Drezdenku.

Otrzymywana z budżetu państwa subwencja oświatowa wystarcza na pokrycie średnio około 50% wydatków, jakie Gmina ponosi w związku z prowadzeniem szkół i przedszkoli. Stopień pokrycia wydatków w dziale 801 subwencją wynosił w 2019 roku 47%, reszta wydatków sfinansowana została z dochodów własnych Gminy.

Tabela 15. Wydatki na oświatę i wychowanie oraz subwencja oświatowa w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
WYDATKI OGÓŁEM	20 441 903	20 898 179	21 682 719	23 386 749	25 710 930
Wydatki bieżące, w tym:	20 386 410	20 837 649	21 389 079	21 613 075	23 003 012
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	15 717 655	16 267 189	15 544 912	16 707 254	17 731 602
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	4 668 754	4 570 459	5 844 167	4 905 821	5 271 410
Wydatki majątkowe	55 493	60 530	293 639	1 773 674	2 707 918
SUBWENCJA OŚWIATOWA	10 889 836	10 524 095	11 566 729	11 533 930	12 005 213
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	9 552 067	10 374 084	10 115 990	11 852 819	13 705 717
Stopień pokrycia	53%	50%	53%	49%	47%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy za lata 2015-2019.

Poniższa tabela przedstawia opis bazy dydaktycznej oraz szczegółowe informacje dotyczące szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Drezdenko. Szkoły zlokalizowane w Drezdenku posiadają własne zaplecze sportowe – salę sportową oraz boiska. Szkoła w Trzebiczu wyposażona jest tylko w salę sportową. We wszystkich szkołach znajdują się pracownie przedmiotowe, komputery oraz projektory. W szkołach w Gościmiu, Grotowie, Rąpinie i Starych Bielicach nie ma tablic interaktywnych. W części szkół prowadzone są koła zainteresowań, doradztwo zawodowe oraz doksztalcanie nauczycieli. We wszystkich szkołach dzieci korzystają z obiadów. Tylko szkoły w Drezdenku wyposażone

są w szafki dla każdego ucznia. W szkołach w Drezdenku, Niegosławiu, Trzebiczu i Goszczanowie dzieci mają możliwość skorzystania ze świetlicy oraz mają dostęp do gabinetu pielęgniarstwa.

Tabela 16. Baza dydaktyczna szkół podstawowych w Gminie Drezdenko

	SP nr 1 Drezdenko	SP nr 2 Drezdenko	SP nr 3 Drezdenko	SP Niegosław	SP Trzebiech	SP Goszczanowo	SP Gościm	SP Drawiny	SP Grotów	SP Rapin	SP Stare Biełice
Sala sportowa/boisko	tak/tak	tak/tak	tak/tak	tak/nie	tak/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie
Pracownie przedmiotowe	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak
Liczba komputerów stacjonarnych i przenośnych	29	66	61	55	31	24	15	15	18	16	10
Liczba tablic interaktywnych	4	3	5	2	1	1	0	1	0	0	0
Liczba projektorów	9	17	17	8	9	6	1	1	2	1	1
Koła zainteresowań	tak	nie	tak	tak	tak	tak	nie	nie	tak	nie	nie
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	tak	tak	tak	tak	nie	tak/nie/nie	nie	nie	nie	nie	nie
Doradztwo zawodowe	tak	tak	tak	tak	tak	tak	nie	nie	nie	nie	nie
Dokształcanie nauczycieli	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	nie	nie	nie
Dzieci korzystające z obiadów w szkole	75%	75%	60%	50%	62,50 %	82%	100%	100%	100%	100%	100%
Szafki dla każdego ucznia	tak	tak	tak	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
Godziny otwarcia świetlicy	06:50 - 15:50	06:30 - 16:00	07:00 - 16:00	07:20 - 16:00	07:00 - 15:00	07:45 - 15:20	-	-	-	-	-
Toalety / prysznice	tak/tak	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie
Parkingi dla kadry / rodziców	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	tak/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie	nie/nie
Liczba przyznanych stypendiów w 2019 r.	5	12	17	4	3	2	-	-	-	-	-
Liczba uczniów dojeżdżających do szkoły	-	-	210	63	52	41	-	1	16	14	-
Godzina wyjazdu pierwszego / ostatniego autobusu	-	-	13:40/ 15:40	13:40/ 15:40	12:00/ 15:40	13:40/ 15:40	-	-	14.05	14.00	-
Najdłuższy kurs autobusu	-	-	24 km	6 km	7 km	18 km	-	-	11 km	3 km	-

Źródło: opracowane własne na podstawie danych Urzędu Gminy Drezdenko.

W 2019 roku łącznie we wszystkich szkołach w Gminie Drezdenko przyznano 43 stypendia, przy czym największa liczba przyznanych świadczeń dotyczyła Szkół Podstawowych nr 2 i 3 w Drezdenku. Stypendia te przyznawane były głównie z tytułu osiągnięć naukowych i sportowych (odpowiednio 21 i 17). Przyznane zostały również 4 stypendia edukacyjne Burmistrza.

Część dzieci z terenu Gminy dojeżdża do szkół. Największa ilość uczniów dojeżdża do Szkoły Podstawowej nr 3 w Drezdenku, a najdłuższy kurs autobusu dowożącego dzieci do tej szkoły wynosi 24 km. Całkowita liczba dzieci dowożonych do szkół w roku szkolnym 2019/2020 wynosiła 433.

Duża część budynków szkolnych na terenie Gminy Drezdenko wpisana została do Gminnej Ewidencji Zabytków. Sytuacja ta ma wpływ na możliwości remontu i modernizacji tych budynków. Zakwalifikowanie ich jako zabytków w dużej mierze uniemożliwia przeprowadzanie działań remontowych, a tym samym dostosowanie ich do wymaganych norm dla placówek szkolnych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie wspomnianych budynków.

Tabela 17. Budynki szkolne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

Budynek	Rok wybudowania	Status (zabytek)	Placówka, pod którą podlega
Budynek MGZO w Drezdenku	1908	TAK	Gmina Drezdenko
Budynek szkoły podstawowej nr 1	1905	TAK	Szkoła Podstawowa nr 1
Budynek gimnazjum nr 1 – A	1766	TAK	Szkoła Podstawowa nr 2

Budynek szkolny – B	1766	TAK	Szkoła Podstawowa nr 2
Budynek szkolny – C	1766	TAK	Szkoła Podstawowa nr 2
Budynek szkolny – Kordegarda	1766	TAK	Szkoła Podstawowa nr 2
Budynek szkolny w Goszczanowie	1905	TAK	Szkoła Podstawowa Goszczanowo
Budynek szkolny w Rąpinie	1908	TAK	Szkoła Podstawowa Rąpin
Budynek szkolny w Trzebiczu	1930	TAK	Szkoła Podstawowa Trzebiecz
Budynek szkolny w Starych Bielicach	1870	TAK	Szkoła Podstawowa St. Bielice
Budynek szkolny w Grotowie	1870	TAK	Szkoła Podstawowa Grotów
Budynek szkolny w Gościmiu	1920	TAK	Szkoła Podstawowa Gościm

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków.

Kultura i sport

Na terenie Gminy Drezdenko głównym ośrodkiem kultury jest Centrum Promocji Kultury. Ośrodek ten zajmuje się organizacją imprez i edukacji artystycznej w porozumieniu z m.in. z Drezdeneckim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Klubem Seniora „Drzeń”, szkołami podstawowymi, stowarzyszeniami i sołectwami. Pod pojęciem edukacji artystycznej rozumie się zajęcia z zakresu: baletu, tańca współczesnego, gry na instrumentach dętych i perkusyjnych, sztuk plastycznych (ceramiki, malarstwa, rysunku). CPK organizuje Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej, a na sali głównej odbywają się m.in. kabarety, koncerty, spektakle teatralne czy projekcje filmowe. Oprócz tego CPK w latach 2015-2019 wydało publikacje:

- w 2015 r. – *„Adam Krieger kompozytor i poeta 1634-1666”*,
- w 2015 r. – zbiór pieśni kompozytorów polskich i obcych oraz śpiewanek ludowych opracowanych przez Piotra Maszyńskiego *„Śpiewnik”*,
- w 2016 r. – *„Adam Krieger Koncerty religijne”*,
- w 2018 r. – *„Orkiestra Dęta w tradycji kulturowej Drezdenka 1948-2018”*.

Stan na rok 2020 wykazuje, iż planowana jest rozbudowa ośrodka kultury jakim jest Centrum Promocji Kultury w Drezdenku.

Najstarszą instytucją kultury w Gminie Drezdenko jest Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Ks. J. Tishnera. Na terenie całej Gminy zlokalizowanych jest 5 filii i 5 punktów bibliotecznych. Swoją siedzibę w bibliotece ma Drezdenecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, działa przy niej również kilka stowarzyszeń. Oprócz tego prowadzi szereg działań we współpracy m.in. z „Gazetą Drezdenecką”, Szkołą Podstawową nr 1 w Drezdenku, przedszkolami itp. Działania podejmowane przez Bibliotekę to:

- Powiatowy Konkurs Recytatorski,
- Drezdenecka Scena Literacka,
- Festiwal Literacki - Słowa na Puszczy,
- „Weekendowy Szlak Naukowy”- spotkania autorskie, wystawy,
- Cała Polska Czyta Dzieciom - głośne czytanie w Parku Kultur Świata,
- spotkania autorskie z autorami książek dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- „Święto Pluszowego Misia” - zajęcia edukacyjne z przedszkolakami,
- udział w projekcie dla dzieci w wieku 3-6 lat „Z Książką na Start”,
- udział w Programie „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1- Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych.

Dla Gminy Drezdenko została przyjęta *Strategia Rozwoju Kultury na lata 2017-2022*. Wśród wniosków płynących ze Strategii wybrzmiało zadowolenie mieszkańców z oferty kulturalnej Gminy, a także chęć brania udziału w wydarzeniach kulturalnych oraz oczekiwania, że oferta ta będzie się rozwijać. Cele określone w Strategii miały wspomóc nadrzędny cel postawiony dla Gminy określony jako jej zrównoważony rozwój.

Na terenie Gminy Drezdenko zlokalizowanych jest 18 świetlic wiejskich w m. Drawiny, Goszczanowiec, Goszczanowo, Goszczanówko, Gościm, Grotów, Kosin, Lipno, Niegosław, Osów, Przeborowo, Rąpin, Lubiewo, Trzebiecz, Trzebiecz Nowy, Zagórze, Zielątkowo i Marzenin. Stan na rok 2020 określa, że świetlice w Grotowie i Marzeninie są nowe, natomiast w Goszczanowie, Gościmiu, Kosinie, Rąpinie, Trzebieczu i Zagórze wymagają remontu. Świetlica w Goszczanówku została wyłączona z użytkowania.

Administratorem terenów sportowych i rekreacyjnych w Gminie Drezdenko jest Hala Sportowo-Rehabilitacyjna w Drezdenku. W 2019 roku była ona organizatorem lub współorganizatorem wraz ze społecznością lokalną zawodów i turniejów sportowych, tj.:

- Halowej Piłki Nożnej,
- Amatorskiej Ligii Tenisa Stołowego,
- Międzypowiatowej Spartakiady Klubu Seniora,
- Międzypowiatowej Olimpiady Osób Niepełnosprawnych,
- Dnia Dziecka – TPD, Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym,
- Mistrzostw Województwa Lubuskiego PSP w Siatkówce,
- Drezdeneckiej Dychy,
- Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych,
- Memoriału Piłki Siatkowej im. Pawła Dziekanowskiego,
- cyklu turniejów piłki nożnej organizowanych przez AP Lubuszanin,
- turnieju w siatkówkę plażową,
- Grand Prix „Szlakiem Puszczy”,
- Indywidualnych Mistrzostw Gminy w Tenisie Stołowym,
- cyklu wiosennych turniejów w piłkę siatkową.

W 2020 roku na terenie Gminy odbyły się Mistrzostwa Polski w Kickboxingu Full Contact dla juniorów i seniorów.

Bazę sportową na terenie Gminy Drezdenko stanowią:

- Hala Sportowo-Rehabilitacyjna w Drezdenku,
- Kompleks boisk Moje Boisko Orlik 2012, ul. Szkolna 1 – wymaga remontu,
- Boisko trawiaste wraz z terenem aktywnej strefy rekreacyjnej przy ul. Okrężnej - wymaga remontu,
- Stadion Miejski w Drezdenku, ul. Mickiewicza 3 – wymaga remontu,
- Boisko wielofunkcyjne w Lubiatowie,
- Boisko Sportowe w Rąpinie,
- Boisko Sportowe w Starych Bielicach,
- Boiska do gry w piłkę plażową, ul. Konopnickiej 4,
- Siłownia zewnętrzna, ul. Konopnickiej 4,
- Boisko wielofunkcyjne w Rąpinie – wymaga remontu,
- Boisko wielofunkcyjne w Gościmiu – wymaga remontu.

W 2019 roku na zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu wydatkowano łącznie 606 974 zł. Wydatki te dotyczyły dotacji klubów i stowarzyszeń, zakupu nagród konkursowych itp.

Wśród najważniejszych cyklicznych wydarzeń odbywających się na terenie Gminy Drezdenko wyróżnia się:

- Koncert Noworoczny,
- Jarmark wielkanocny,
- Powiatowy Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej,
- Festyn Wiosenny,
- Ogólnopolski Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej o "Złotą Sosnę",
- Jarmark Kasztelański,
- Noc Świętojańska,
- Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej,
- Powiatowy Konkurs Plastyczny,

- Plener malarski i rzeźbiarski,
- Pożegnanie lata,
- Ogólnopolski Konkurs Wokalny,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- spektakle teatralne i kabaretowe, seanse filmowe.

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców na terenie Gminy odpowiadają funkcjonariusze policji z Komisariatu Policji znajdującego się pod adresem: ul. Niepodległości 27A w Drezdenku. Na tysiąc mieszkańców Gminy przypada 1,65 funkcjonariusza policji.

Ponadto w Gminie znajduje się 9 jednostek OSP, przy czym 4 z nich ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (w m. Drezdenko, Niegosław, Goszczanowiec, Trzebicz). Poniższa tabela przedstawia liczbę akcji przeprowadzonych przez jednostki w latach 2015-2019. Najwięcej akcji przeprowadza OSP w Drezdenku, w 2019 roku było to 111 akcji pożarowych i 67 innych. W sumie w 2019 roku wszystkie jednostki wyjeżdżały 314 razy, przy czym 2015 akcji dotyczyło pożarów, a 99 innych akcji.

Tabela 18. Liczba akcji przeprowadzonych przez jednostki OSP w Gminie Drezdenko w latach 2015-2019

Nazwa jednostki / liczba akcji	2015		2016		2017		2018		2019	
	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne	Pożar	Inne
OSP Drezdenko	110	94	91	75	95	86	145	90	111	67
OSP Niegosław	22	13	12	5	16	16	21	12	18	2
OSP Goszczanowiec	7	8	3	8	1	2	2	2	8	7
OSP Rąpinie	17	12	7	12	4	19	30	8	21	7
OSP Przeborowo	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
OSP Stare Bielice	6	1	4	5	2	4	7	1	4	4
OSP Trzebicz	45	14	13	17	9	16	28	12	32	10
OSP Gościm	7	5	2	2	1	5	13	6	16	2
OSP Trzebicz Nowy	1	0	0	0	0	0	4	0	5	0
Razem	215	147	132	125	129	148	250	131	215	99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Drezdenko.

W wielu miejscach na terenie Gminy założony został monitoring w celu podwyższenia bezpieczeństwa mieszkańców, ale również odstraszenia wandalii i identyfikacji ewentualnych sprawców wykroczeń. Monitoring znajduje się:

- przy Urzędzie Miejskim w Drezdenku ul. Warszawska 1 - monitoring budynku,
- w Park Kultury Świata w Drezdenku - monitoring parku,
- na Placu Rekreacyjnym w miejscowości Lubiatów - monitoring placu,
- w miejscowości Trzebicz - monitoring ulic,
- na Placu Wileńskim w Drezdenku - monitoring placu,
- w miejscowości Zagórze - monitoring plaży miejskiej, wieży widokowej, skwerów, przystanku, sali wiejskiej.

Dodatkowo prowadzony jest monitoring gniazd odpadowych - przy markecie „Stokrotka” (dz. Nr 698/7), przy Placu Kościelnym (dz. nr 623/5), przy ul. Dąbrowskiej (dz. nr 984/48), przy ul. Puławskiego (dz. nr 795/2), przy ul. Niepodległości (dz. nr 22/2).

Planowana jest wymiana monitoringu w Parku Kultury Świata oraz budowa nowego w obrębie Starego Rynku i deptaku na ulicy Kościuszki.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Drezdenko funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych, wśród których wyróżniamy:

- Ochotniczą Straż Pożarną w m. Drezdenko, Niegosław, Goszczanowiec, Rąpin, Przeborowo, Stare Bielice, Trzebicz, Gościm, Trzebicz Nowy,
- Klub Sportowy „RĄPIN” Drezdenko,
- Klub Sportowy „LUBUSZANIN” Drezdenko,
- Klub Sportowy „NOTEĆ” Stare Bielice,
- Klub Sportowy „RADOWIAK” Drezdenko,
- Klub Sportowy „URAN” Trzebicz,
- Klub Sportowy „SOKÓŁ” Gościm,
- Uczniowski Klub Sportowy „SOKÓŁ”,
- Drezdenecki Szczęp ZHP „PUSZCZA”,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym,
- Klub Seniora „DRZEŃ”,
- Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Kameralnej i Organowej „SAUERIANUM”,
- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Cyklistów „JEDNOŚLAD”,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Koło Gospodyń Wiejskich „STOKROTKI”,
- Drezdenecki Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie Amazonek „BĄDŹMY RAZEM”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Osób Dotkniętych Wykluczeniem Społecznym „SPEŁNIAMY MARZENIA”,
- Stowarzyszenie „ALTERNATYWNA GMINA”,
- Morsy Puszczy Noteckiej,
- Grotowskie Inicjatywy Twórcze,
- Fundacja AIDER Niesiemy Pomoc,
- Krzyski Klub Karate Klub Sportowy,
- Uczniowski Klub Sportowy Dragon,
- Fundacja Piotra Reissa,
- Lubuski Klub Kettlebell,
- Arka Dla Zwierząt,
- Klub Motocyklowy Vataha,
- Canto Choralis,
- Polski Związek Wędkarski Koło nr 8 Drezdenko „Morawy”,
- Fundacja Dom Wspólnoty Barka w Drezdenku,
- Stowarzyszenie "Lotos".

Poniżej scharakteryzowano niektóre z nich:

- ✓ **Stowarzyszenie Alternatywna Gmina** cechuje się bardzo szerokim zakresem działań, m.in. w kontekście popularyzacji kultury: „Warsztaty Liturgiczno-Muzyczne”, Festiwal Literacki „Słowa na Puszczy”, cykl spotkań poetyckich w ramach Drezdeneckiej Sceny Literackiej oraz wiele innych, współpracuje również z dużą ilością innych organizacji takich jak: CPK, parafia, biblioteką, przedszkola i szkoły, Stowarzyszenie Przyjaciół Bierzwnika itp.,
- ✓ **Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Organowej i Kameralnej „Sauerianum”** zajmuje się promocją muzyki klasycznej oraz podejmowaniem działań kulturotwórczych i kulturalnych poprzez organizację koncertów, kursów wokalnych, wystaw, spotkań autorskich; organizator cyklicznego wydarzenia jakim jest Letni Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej,
- ✓ **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów** organizuje życie kulturalne i artystyczne emerytów, rencistów i inwalidów, współpracuje ze wszystkimi drezdeneckimi instytucjami kultury i z większością innych stowarzyszeń, jego członkowie cechują się dużą aktywnością, determinacją i otwartością na nowe wyzwania, w ramach Związku działa także zespół śpiewaczy Złoty Wiek, teatrzyk Senior-Rita, męski zespół śpiewaczy Orły 60+, Zespół Pasjonata,
- ✓ **Drezdenecki Uniwersytet Trzeciego Wieku** działa równolegle z PZERil, prowadzi rozbudowaną działalność edukacyjną, jest doskonale zorganizowanym stowarzyszeniem z płynnością finansową i brakiem problemów z pozyskaniem pomieszczeń na prowadzenie działalności, nie posiada jedynie biura,

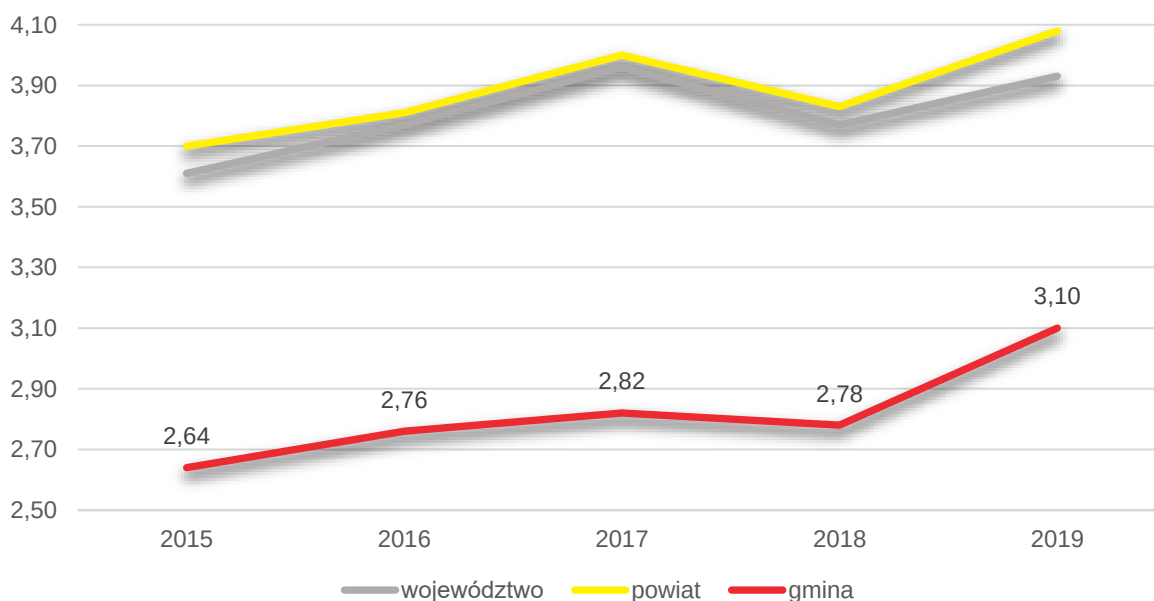
- ✓ **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Dreddenku** utworzone zostało z inicjatywy rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz władz miasta, główne cele to wspieranie, integracja i zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci z niepełnosprawnością poprzez zagospodarowanie ich czasu wolnego (wycieczki, zajęcia), organizacja imprez kulturalnych, wystaw, promocja twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnością, prowadzenie świetlicy w której realizowane są zajęcia kół zainteresowań (kulinarne, haftu, komputerowe, szycia) itp.

Gmina Dreddenko jest członkiem kilku zrzeszonych związków i stowarzyszeń, takich jak:

- Stowarzyszenie LGD – Brama Lubuska,
- Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego,
- Lokalna Grupa Rybacka „Pojezierze Dobiegniewskie”,
- Lubuska Organizacja Turystyczna „LOTUR”,
- Związek Miast i Gmin Nadnoteckich,
- Związek Miast Polskich,
- Euroregion Pro Europa Viadrina,
- Lubuscy Pracodawcy,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Poniższy wykres obrazuje zmianę liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w latach 2015-2019. W tym okresie liczba tych organizacji w Gminie wzrosła z 2,64 do 3,10. Jest ona jednak niższa niż wartość dla powiatu – 4,08 i województwa – 3,93, które były bardzo zbliżone w analizowanych latach.

Wykres 13. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w latach 2015-2019 w Gminie Dreddenko na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dreddenko prowadzi także współpracę z miastami partnerskimi Worth (na podstawie umowy partnerstwa) oraz Winsen (na podstawie podpisanego porozumienia partnerskiego).

Tabela poniżej przedstawia kształtowanie się kwot wydatkowanych na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w Gminie Dreddenko w 2019 roku. Łączna kwota dotacji na ten cel wynosiła 537 800,00 zł, a wsparcie udzielone zostało 20 podmiotom, przy czym najwyższe dofinansowanie otrzymał Klub Sportowy „Lubuszanin”.

Tabela 19. Dotacje udzielone na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej w Gminie Drezdenko w 2019 roku

Lp.	Nazwa podmiotu	Kwota dotacji (zł)
1.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym	3 500,00
2.	Klub Sportowy „Lubuszanin”	244 800,00
3.	Klub Sportowy „Uran Trzebicz”	38 500,00
4.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	5 500,00
5.	Fundacja Piotr Reissa	4 000,00
6.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Jednoślad”	4 000,00
7.	Klub Sportowy „Radowiak”	94 500,00
8.	Klub Sportowy „Noteć” Stare Bielice	31 000,00
9.	Parafia Przemienienia Pańskiego	5 000,00
10.	Krzyski Klub Karate	300,00
11.	Klub Sportowy „Rąpin”	29 500,00
12.	Drezdenecki Uniwersytet Trzeciego Wieku	1 000,00
13.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Osób Dotkniętych Wykluczeniem Społecznym „Spełniamy Marzenia”	6 000,00
14.	Klub Sportowy „Sokół” Gościm	35 500,00
15.	Klub Sportowy „Sokół”	2 000,00
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Dragon”	13 800,00
17.	Stowarzyszenie KGW „Stokrotki”	2 900,00
18.	OSP Trzebicz	1 000,00
19.	Uczniowski Klub Lekkoatletyczny „Puszcza”	7 000,00
20.	Chorągiew Ziemi Lubuskiej ZHP	2 000,00

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Gminy Drezdenko z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami mogącymi realizować zadania pożytku publicznego w 2019 roku.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie udzielonych przez Gminę Drezdenko dotacji dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów mogących realizować zadania pożytku publicznego w latach 2017-2019. Zaobserwować można stopniowe zwiększanie się całkowitej kwoty udzielonych dotacji, aż do roku 2019, kiedy nastąpił drastyczny spadek tej kwoty o ponad 380 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego. Większość udziału w kwocie dofinansowań stanowią dotacje udzielone na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.

Tabela 20. Dotacje udzielone przez Gminę Drezdenko dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów mogących realizować zadania pożytku publicznego w latach 2017-2019

Założenie programowe	Wydatkowana kwota (zł)		
	2017	2018	2019
wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	749 378,16	876 830,00	537 800,00
przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	20 000,00	20 000,00	20 000,00
działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	20 000,00	35 460,00	25 000,00
ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	10 829,00	10 000,00	2 500,00
kultura, sztuka i ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	56 200,00	69 100,00	44 011,10
Razem	856 407,80	1 011 390,00	629 311,10

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Gminy Drezdenko z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami mogącymi realizować zadania pożytku publicznego.

W 2020 roku odbyła się pierwsza edycja Drezdeneckiego Budżetu Obywatelskiego. Na projekty realizowane w 2020 roku, mieszkańcy głosowali już w 2019 roku, a kwota przeznaczona na inwestycje wynosiła 600 tys. zł. Wśród zrealizowanych inwestycji znalazły się:

- ✓ Małe boisko sportowe do piłki nożnej w Karwinie.
- ✓ Deptak 100-lecia RP w Drezdenku.
- ✓ Świetlica TPD dla dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych.
- ✓ Budowa placu treningowego do Street Workout w Gościmiu.
- ✓ Rewitalizacja skarpy na terenie sportowo-rekreacyjnym w Lubiatowie.

Z kolei na 2021 rok do realizacji przekazane zostały projekty:

- ✓ Rewitalizacja terenu OSP w Niegostawiu.
- ✓ Pora na przygodę w Drezdenku.
- ✓ Skwer Kolejówka w Drezdenku.
- ✓ Społeczno - rekreacyjny kąpielisko spotkań sąsiedzkich w Trzebiczu Nowym.
- ✓ Historyczna osłona na śmietniki w Drezdenku.
- ✓ Kontener sanitarny przy Placu Rekreacyjnym w miejscowości Karwin.
- ✓ Siłownia zewnętrzna w miejscowości Osów.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Wśród podstawowych placówek świadczących usługi związane z opieką zdrowotną wyróżnia się:

- Anna-Med s.c. Aneta Ziopaja, Małgorzata Pawelska-Wenda: Gabinet Diagnostyczno-Zabiegowy, Poradnia Lekarza Rodzinnego, Punkt Szczepień,
- Przychodnie Lekarską „Medyk” s.c. Drezdenko,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Arka” 1 s.c. Urszula Nawrocka,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia Lekarza Rodzinnego" Danuta Mikołajczyk-Jasińska,
- Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o., Szpital Powiatowy w Drezdenku.

Na terenie Gminy Drezdenko funkcjonują 4 apteki i punkt apteczny:

- Apteka „Eskulap”,
- Apteka „Asklepios”,
- Apteka „DOZ Millenium”,
- Apteka „Centrum Zdrowia”,
- Punkt Apteczny PINUS.

Każda z aptek naprzemiennie pełni dyżury otwarcia w godzinach 19:00-23:00 w dni powszednie, a także w soboty, niedzielę w święta w godzinach 10:00-23:00.

Działający na terenie Gminy Drezdenko Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku udzielił świadczeń, z których skorzystały 1 133 osoby zamieszkujące teren Gminy, z czego 646 osób uzyskało wsparcie pieniężne. Najwięcej osób korzysta z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby.

Wśród realizowanych projektów dotyczących walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym wyróżnia się:

- PSU - Prace społeczno-użyteczne,
- PAI - Program Aktywnej Integracji,
- Projekt systemowy pt. Aktywna integracja "Powróć do pracy",
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet VII, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Z ramienia OPS w 2019 roku na terenie Gminy funkcjonowało 2 asystentów rodziny, którzy udzielili wsparcia 33 rodzinom.

W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku zrealizował następujące programy:

- Opieka 75 + (całkowity koszt programu wynosił 15 764 zł),
- Opieka wytnieniowa (całkowity koszt programu wynosił 19 286,22 zł),
- usługi opiekuńcze (całkowity koszt programu wynosił 45 907,40 zł),

- specjalistyczne usługi opiekuńcze (całkowity koszt programu wynosił 5 750 zł).

Kwota udzielonych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2019 roku wynosiła 2 104 590,69 zł.

Na terenie Gminy Drezdenko funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej, którego głównym zadaniem jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób długotrwale bezrobotnych. Jednocześnie CIS dysponuje specjalistycznym sprzętem i oferuje realizację usług w zakresie:

- pielęgnacji zieleni (m.in. koszenie trawników, przycinanie żywopłotów, roślin i krzewów, zbieranie liści, porządkowanie posesji, wykonywanie rabat i skalniaków, a także w sezonie zimowym odśnieżanie itp.),
- utrzymywania porządku i czystości na posesjach,
- utrzymywania czystości dla wspólnot mieszkaniowych.

Podmiotami realizującymi zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Drezdenko są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku,
- Komisariat Policji w Drezdenku.

Oprócz tego Gmina Drezdenko podlega pod Prokuraturę Rejonową i Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich. W 2019 roku w Gminie Drezdenko stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 346 przestępstw. Oznacza to, że na każdy 1 tys. mieszkańców odnotowano 20,20 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubuskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw w Gminie Drezdenko wynosi 74,60% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa lubuskiego oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Gminy Drezdenko najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym – 14,63 (wykrywalność 68%) oraz przeciwko mieniu - 8,67 (wykrywalność 45%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,93 (100%), o charakterze gospodarczym – 1,75 (72%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu – 0,43 (95%).

W Gminie Uchwałą nr LVI/429/2014 Rady Miejskiej w Drezdenku przyjęto Program *"Wsparcie Rodzin Wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Drezdenko"*. Program przyznaje rodzinom wielodzietnym Kartę Dużej Rodziny, która uprawnia jej użytkowników do wielu ulg, np. obniżenie opłat za odbiór i wywóz odpadów komunalnych.

W Gminie działa również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drezdenku.

Działalnością na rzecz osób starszych na terenie Gminy Drezdenko zajmuje się Klub Seniora+ „Drzeń”. Do jego zadań wpisuje się rozpoznawanie i kierowanie realizacją potrzeb zgłaszanych przez seniorów oraz gospodarowaniem ich wolnym czasem z uwzględnieniem stanu ich zdrowia i sprawności motorycznej oraz intelektualnej. Z oferty ośrodka wsparcia korzysta 4% seniorów zamieszkujących teren Gminy. Ponadto Gmina posiada Miejską Radę Seniorów.

Zlokalizowany na terenie Gminy Drezdenko Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką pobytu dziennego, przeznaczoną dla osób chorujących na zaburzenia psychiczne i z niepełnosprawnością intelektualną. Placówka dysponuje miejscem dla 30 osób, w tym:

- 7 miejscami dla osób przewlekłe chorych,
- 16 miejscami dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- 7 miejscami ze spectrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Dom zapewnia uczestnikom posiłek oraz różnorodne zajęcia opierające się na treningach. Na koniec 2019 roku w zajęciach brało udział 25 uczestników.

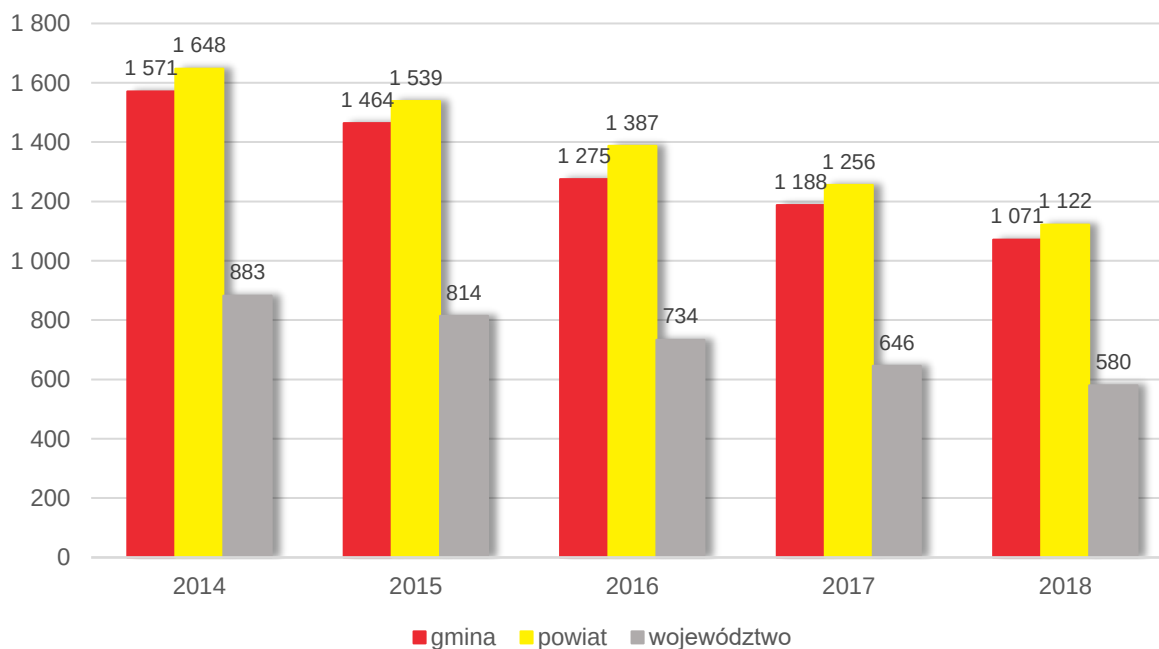
Oprócz tego na terenie Gminy zlokalizowany jest Dom Pomocy Społecznej, który w 2019 roku liczył sobie 32 podopiecznych.

W 2018 roku Gmina posiadała 468 mieszkań komunalnych, przy czym średni czas oczekiwania na mieszkanie wynosi 8 lat.

Na terenie Gminy funkcjonuje również Młodzieżowa Rada Miejska w skład której w kadencji 2019-2021 wchodziło 15 członów.

Poniższy wykres przedstawia zmianę liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Drezdenko w porównaniu do średniej w powiecie strzelecko-drezdeneckim i województwie lubuskim. W roku 2018 było to 1 071 osób. Na przestrzeni lat zauważyć można systematyczny spadek liczby beneficjentów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Jest to sytuacja typowa dla całego kraju. We wszystkich analizowanych latach wskaźnik ten jest zdecydowanie najniższy dla województwa, natomiast Gmina i powiat plasują się na podobnym poziomie. Mimo to w Gminie Drezdenko jest mniej beneficjentów niż średnio dla gmin strzelecko-drezdeneckiego.

Wykres 14. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w latach 2014-2018 w Gminie Drezdenko na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Od 7 września 2020 roku w Gminie działa publiczny żłobek przeznaczony dla 60 dzieci. Żłobek mieści się przy ulicy Mickiewicza. Budowa nowego obiektu została wsparta z Programu „Maluch+”. Dodatkowo pozyskano środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego w ramach działania 6.4. *Powrót na rynek pracy osób sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3* na dodatkowe wyposażenie i bieżące funkcjonowanie żłobka.

Załącznik 2: Wzór ankiety

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Spółeczeństwo							
Jak oceniasz:		<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz Gminy?							
Skuteczność działania pomocy społecznej?							
Dostęp do opieki medycznej?							
Wsparcie osób starszych oferowane przez Gminę? (DPS, Klub Seniora)							
Wsparcie osób niesamodzielnych?							
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy?							
Bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy?							
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?							
Gospodarka							
Jak oceniasz:		<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru Gminy?							
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie Gminy?							
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie Gminy?							
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?							
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?							
Dostępność usług na terenie Gminy (np. sklepy, banki, apteki)?							
Działalność rolniczą w Gminie?							
Konkurencyjność Gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?							
Środowisko i przestrzeń							
Jak oceniasz:		<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Estetykę Gminy?							
Jakość powietrza w Gminie?							
Ofertę Gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?							
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?							
Infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)?							
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)?							

Świadomość ekologiczną mieszkańców?						
System odbioru odpadów na terenie Gminy?						
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w Gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
Walory środowiska przyrodniczego w Gminie?						
Odnawialne źródła energii na terenie Gminy?						
Infrastruktura techniczna						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Stan dróg w Gminie?						
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
Jakość sieci wodociągowej?						
Jakość sieci kanalizacyjnej?						
Jakość sieci gazowej?						
Dostęp do Internetu w Gminie?						
Turystyka i rekreacja						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność turystyczną Gminy?						
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w Gminie?						
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?						
Poziom bazy gastronomicznej?						
Wypożyczenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych						
System ścieżek rowerowych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dzieci?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy dla seniorów?						
Edukacja i kultura						
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w Gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie Gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w Gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						

Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie Gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie Gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie Gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w Gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w Gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność domu kultury i biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie Gminy
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ promocja Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego na terenie Gminy
- ☐ budowa obwodnicy (III i IV etap)
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój działań kulturalnych
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- ☐ rozwój infrastruktury sportowej
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ dostęp do miejsc pracy na terenie Gminy dla specjalistów
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

.....

Metryczka

Płeć: ☐ kobieta ☐ mężczyzna

Wiek: ☐ poniżej 18 lat ☐ 18-25 lat ☐ 26-35 lat ☐ 36-45 lat ☐ 46-55 lat ☐ 56-65 lat
☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

☐ uczeń/student ☐ rolnik ☐ przedsiębiorca ☐ osoba pracująca ☐ osoba bezrobotna
☐ emeryt / rencista ☐ inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

☐ jestem mieszkańcem miasta ☐ jestem mieszkańcem wsi ☐ nie jestem mieszkańcem gminy

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY DREZDENKO Z POSZANOWANIEM ZASAD ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1. Poprawa i rozbudowa infrastruktury drogowej	Dokończenie budowy obwodnicy Drezdenka (etap III i IV)				
	Poprawa stanu dróg lokalnych i wojewódzkich				
	Budowa nowych dróg lokalnych				
	Rozbudowa ścieżek rowerowych				
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody				
	Realizacja gminnego programu udzielania dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła				
	Rozbudowa sieci gazowej, w szczególności w miejscowościach Osów i Trzebicz				
	Edukacja ekologiczna mieszkańców z każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska				
	Stopniowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej				
	Promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii w Gminie				
	Stworzenie koncepcji współpracy z inwestorami w celu możliwości budowy alternatywnych źródeł energii				
	Budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych				
	Zwiększenie ilości terenów zielonych poprzez tworzenie skwerów				
1.3. Spójny rozwój przestrzenny	Sukcesywne sporządzanie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Gminy				
	Opracowanie wewnętrznego dokumentu określającego standardy urbanistyczne w Gminie				
	Podjęcie uchwały krajobrazowej				
	Stworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji, który będzie uwzględniał w szczególności rewitalizację wieży ciśnień oraz rewitalizację starówki miasta Drezdenko				
	Likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej dla osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością				

1.4. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy	Rozbudowa oświetlenia na terenie Gminy				
	Rozbudowa monitoringu miejskiego na terenie Gminy				
	Realizacji koncepcji ochrony miasta przed powodzią				
	Sukcesywna wymiana taboru i sprzętu strażackiego				

CEL STRATEGICZNY II: ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH DOSTOSOWANYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ POTRZEB MIESZKAŃCÓW.

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Stworzenie certyfikatu lokalnego produktu/przedsiębiorcy				
	Stworzenie miejsca handlu (targowisko, rynek)				
	Wypracowanie systemu wsparcia przedsiębiorców (ulgi podatkowe)				
	Rozwój współpracy publiczno-prywatnej				
2.2. Poprawa dostępu do usług medycznych	Zwiększenie liczby programów profilaktycznych				
2.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu	Rozwój mieszkalnictwa oraz budowa centr opiekuńczo-mieszkalnych				
	Rozwój bazy mieszkań chronionych, interwencyjnych				
	Zwiększenie działań dot. pomocy dla osób bezdomnych w postaci ogrzewalni, łazni, stołówki				
	Dostosowanie lokali mieszkalnych będących w zasobach gminy do podstawowych potrzeb				
	Promowanie wolontariatu				
2.4. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	Modernizacja przestrzeni szkolnych (w szczególności poprawa bazy dydaktycznej, wyposażenia i estetyki sal lekcyjnych oraz zakup dywanów dźwiękoszczelnych)				
	Poprawa wyposażenia przedszkoli				
	Rozwój i wsparcie w postaci doradztwa zawodowego dla uczniów szkół podstawowych				

CEL STRATEGICZNY III: POPRAWA ATRAKCYJNOŚCI GMINY DZIĘKI TURYSTYCE I ZRÓŻNICOWANYM FORMOM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO.

Cel operacyjny	Działanie	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego	Wsparcie oraz nawiązanie współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju kultury i sportu w Gminie				
	Modernizacja stadionu miejskiego				
	Rozbudowa Centrum Promocji i Kultury				
	Stworzenie miejsca spotkań dla młodzieży				
	Rozbudowa i modernizacja pozostałej bazy sportowej				
3.2. Rozwój bazy turystycznej	Rozbudowa i wykorzystanie zasobów wodnych Gminy np. budowa pomostów, plaż, kajaki, rowerki wodne, stancje do sportów wodnych				
	Rozwój infrastruktury rekreacyjnej (stacje techniczne, wiaty)				
	Rozwój agroturystyki				
	Renowacja Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej				
	Renowacja Wieży Ciśnień				
	Lepsze wykorzystanie potencjału zabytków Gminy poprzez ich promocję i rewitalizację				
3.3. Zaangażowanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w życiu Gminy	Stworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych				
	Promocja i organizacja konkursów dla mieszkańców				
	Włączenie różnych grup społecznych do realizacji wspólnych projektów dedykowanych dla danej grupy (np. młodzież, seniorzy)				
3.4. Promocja Gminy	Promocja Gminy na targach gospodarczych				
	Wykreowanie jednego unikatowego wydarzenia stanowiącego markę/ikonę Gminy				
	Stworzenie ścieżki edukacyjno - promocyjnej z wykorzystaniem lokalnych produktów				
	organizacja wydarzeń sportowo-kulturalnych dla wspólnoty ponad-gminnej w oparciu o zmodernizowaną infrastrukturę				